

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Štěpánka Tůmová

Myslivost a její právní úprava

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Petra Humlíčková, Ph.D.

Katedra práva životního prostředí

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 1. 9. 2016

Prohlašuji, že předloženou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně a že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 1. 9. 2016

Štěpánka Tůmová

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní JUDr. Petře Humlíčkové, Ph.D., vedoucí mé diplomové práce za cenné připomínky a za odbornou pomoc při zpracování této práce. Rovněž bych ráda poděkovala mé rodině a blízkým, kteří mě podporovali během celého studia.

OBSAH

Úvod.....	6
1 Historický vývoj lovectví a myslivosti na našem území.....	9
1.1 Historie v Čechách	9
1.2 Historie na Moravě a ve Slezsku.....	13
1.3 Období mezi lety 1941 - 1992.....	14
1.4 Období 1992 - současnost	17
2 Prameny právní úpravy myslivosti.....	18
2.1 Mezinárodní právní úprava	18
2.2 Právní úprava v rámci Evropské unie	22
2.3 Vnitrostátní právní úprava.....	24
3 Zákon o myslivosti	28
3.1 Základní pojmy	29
3.2 Chov a zušlechťování zvěře	30
3.2.1 Zvěř a její vlastnictví.....	30
3.2.2 Zásady chovu zvěře.....	32
3.2.3 Chovatelské přehlídky.....	35
3.2.4 Chov zvěře v zajetí.....	37
3.3 Ochrana myslivosti.....	38
3.4 Myslivecká stráž a její úloha.....	42
3.4.1 Oprávnění a povinnosti myslivecké stráže.....	43
3.4.2 Problematika usmrcování toulavých psů, koček a usmrcování hosp. zvířat.....	45
3.4.3 Myslivecká stráž a její odpovědnost za škodu	49
3.5 Honitba.....	50
3.5.1 Tvorba a uznání.....	51
3.5.2 Otázka minimální výměry honitby.....	53
3.5.3 Honební společenstvo	54
3.5.4 Využití honiteb.....	56
3.5.5 Změna a zánik honiteb	57
3.6 Myslivecké hospodaření.....	58
3.6.1 Myslivecký hospodář	58
3.6.2 Plán mysliveckého hospodaření	59
3.7 Lov a jeho specifika	62

3.7.1	Doby lovu a jeho podmínky	62
3.7.2	Kontrola a zužitkování zvěře.....	64
3.7.3	Zakázané způsoby lovu	66
3.7.4	Povolenka k lovu, lovecký lístek, povinné pojištění	67
3.7.5	Povolání lovu ve zvláštních případech.....	69
3.8	Problematika odpovědnosti za škodu	70
3.8.1	Škody způsobené při provozování myslivosti.....	70
3.8.2	Škody způsobené zvěří.....	71
3.8.3	Škody způsobené na zvěři	82
3.9	Delikt ní odpovědnost	83
3.9.1	Správní odpovědnost	83
3.9.2	Trestní odpovědnost	85
3.10	Státní správa myslivosti	87
3.10.1	Orgány státní správy myslivosti	87
3.10.2	Dozor v myslivosti	88
4	Novela zákona o myslivosti	88
	Závěr.....	93
	Seznam zkratk	97
	Seznam použité literatury a dalších zdrojů.....	98
	Abstrakt	104
	Abstract	104
	Shrnutí	105
	Summary	106
	Název práce v českém a anglickém jazyce	107
	Klíčová slova.....	107

Úvod

V této diplomové práci se zaměřím na právní úpravu myslivosti v České republice. Cílem diplomové práce je provedení analýzy a zhodnocení právní úpravy myslivosti, přičemž se budu snažit o její kritické posouzení, zdůraznění jejich pozitiv i nedostatků, v určitých případech navržení možných změn a zamyšlení se nad řešením *de lege ferenda* některých problémů vyskytujících se v praxi. V návaznosti na to použiji pro psaní diplomové práce především metodu popisnou, analytickou a komparativní.

Členění diplomové práce na jednotlivé kapitoly a podkapitoly vychází ze systematiky zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o myslivosti“ nebo „MyslZ“, pokud z kontextu nevyplývá něco jiného), který je zároveň stěžejním vnitrostátním právním předpisem v této oblasti. V současné době se připravuje nová právní úprava v podobě novely zákona o myslivosti.

Nejen vzhledem k chystané novele zákona o myslivosti, ale i vzhledem k vývoji společnosti a níže popsaným nepříznivým změnám životního prostředí, problematice vymizení některých druhů zvěře a naopak přemnožení zvěře spárkaté nebo k značným obtížím spojeným se škodami způsobených zvěří považuji téma myslivost za velmi aktuální. Spárkatou zvěří se rozumí odborné myslivecké označení pro sudokopytníky, přičemž označení se odvozuje od rohovitého útvaru nacházejícího se mezi třetím a čtvrtým prstem běhů sudokopytníků, jež slouží k jejich pohybu. Spárkatou zvěř dělíme na parohatou (jelen sika japonský, jelen evropský, daněk skvrnitý, srnec obecný), rohatou (kamzík horský, muflon, koza bezoárová) a černou zvěř (prase divoké).¹

Myslivost je činností důležitou, k níž se váže mnoho mysliveckých tradic a zvyků tvořících tak součást českého národního kulturního dědictví. Význam myslivosti včetně její historické tradice jistě potvrzuje i její zařazení na Seznam nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky a tím je bezesporu vyjádřena určitá podpora státu v této oblasti.² K celkovému pochopení otázky myslivosti je bezesporu zapotřebí znát její historický vývoj a tradice, na nichž je založena. V 1. kapitole diplomové práce se proto budu věnovat historickému vývoji myslivosti a lovectví na našem území. Pokusím se upozornit na nejdůležitější historické právní předpisy ve vztahu k myslivosti, zmínit určité zajímavosti a

---

¹ Příroda. Co je to spárkatá zvěř. *Český rozhlas*. [online]. 13. 09. 2001. [cit. 2016-07-05]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/priroda/porady/_zprava/co-je-to-sparkata-zver--15226

² Seznam nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky. *MINISTERSTVO KULTURY*. [online]. 01. 01. 2016. [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/seznam-nematerialnich-statku-tradicni-a-lidove-kultury-ceske-republiky-299.html>

podstatné okamžiky, které přispěli k formování právní úpravy myslivosti, tak jak ji známe dnes.

Ve 2. kapitole se budu zabývat prameny právní úpravy myslivosti. Zmíním jak mezinárodní právní předpisy dotýkající se myslivosti, uvedu některé mezinárodní organizace a opomenuta nebude ani evropská právní úprava. V největším rozsahu se pak budu zabývat vnitrostátní právní úpravou myslivosti, jejímž nejvýznamnějším předpisem je zákon o myslivosti a na něj navazující jeho prováděcí předpisy, avšak existují i další právní předpisy z jiných oblastí s myslivostí úzce související.

Stěžejní částí práce je 3. kapitola, ve které dochází k podrobnému rozboru platného a účinného zákona o myslivosti. V jednotlivých podkapitolách se soustředím nejdříve na vymezení základních pojmů souvisejících s myslivostí a dále na jednotlivé oblasti v rámci zákona o myslivosti, tedy na chov a zušlechťování zvěře, ochranu myslivosti, vymezení práv a povinností myslivecké stráže, otázku honiteb, mysliveckého hospodaření, lov a jeho specifika, problematiku odpovědnosti za škody, deliktů odpovědnost a státní správu myslivosti.

Jelikož problematika myslivosti je značně rozsáhlá a pokrývá jednotlivé oblasti výše zmíněné, zaměřím se proto výrazněji pouze na některé z nich. Jednou z těchto oblastí je zvěř a její vlastnictví, kde dochází ke konfrontaci vnímání její povahy jako věci ničí, tedy *res nullius*. Následně se detailněji zaměřuji na práva a povinnosti myslivecké stráže, a to zejména na problematiku usmrcování toulavých psů a koček v honitbě, kde se dostávají do střetu zájmy myslivců v rámci výkonu jejich myslivecké činnosti a vlastníků těchto zvířat. Rovněž oblast mysliveckého hospodaření podrobím hlubšímu rozboru, jelikož tvoří zásadní podklad pro celou mysliveckou činnost a hospodaření se zvěří. Tímto se dostanu i k v současnosti hojně diskutovanému problému české myslivosti, a to přemnožení spárkaté zvěře. V neposlední řadě považuji za stěžejní oblast odpovědnosti za škody způsobené zvěří. Zásadní otázkou v této oblasti je dle mého názoru přílišná tvrdost zákona ohledně hrazení škod uživatelem honitby a nedostatečné nepodílení se vlastníků honebních pozemků na této odpovědnosti.

V souvislosti s připravovanou novelou zákona o myslivosti samozřejmě neopomím ani tuto skutečnost a dané problematice je věnována 4. kapitola diplomové práce, v níž se snažím o porovnání současné právní úpravy s úpravou navrhovanou.

Při vypracování práce jsem čerpala především ze zákona o myslivosti, jeho komentáře, odborné literatury či odborných časopisů a článků. Cenné připomínky a poznatky, především

z praxe, jsem též získala od svých rodinných příslušníků působících v oblasti myslivosti, což vyjadřuje i můj bližší vztah ke zvolenému tématu diplomové práce.

Závěrem lze dodat, že člověk svým vlivem původní ráz naší krajiny a přírody změnil takovým způsobem, že již bez lidského zásahu budou takto vzniklá negativa těžko sama odstranitelná. Způsobení změny krajiny lze přisuzovat především přechodu k tzv. průmyslovému zemědělství a intenzifikaci zemědělství, používání chemických hnojiv a postřiků v zemědělství, zhoršení kvality ovzduší, erozi půdy, stále rozsáhlejší zástavbě dříve přírodních ploch, větší hustotě silniční sítě a dalším faktorů. Tyto nežádoucí změny pak působí na přemnožení či úbytek jistých druhů zvěře. Právě v souvislosti se zabráněním dalšímu působení nežádoucích vlivů na přírodu se myslivost rovněž uplatňuje.

1 Historický vývoj lovectví a myslivosti na našem území

Tradice lovu a myslivosti zaujímá v historii nepopiratelné místo a blízce spolu souvisí. Existence lovu se datuje již od samotného počátku lidstva a patří tak k nejstarším činnostem člověka. Lov spočíval hlavně v obstarání potravy, proto především ve starší době kamenné tvořil významnou složku obživy člověka. Rovněž sloužil k získávání kůží, kožešin na oděvy, parohů, rohů a kostí používaných na výrobu šperků, ozdob nebo nástrojů. Takto provozovaný lov však nelze považovat za výsadní právo, jelikož zvířata byla přírodním bohatstvím a lovit mohl každý pro svou potřebu bez časového či místního omezení. Zprvu se jako lovecké zbraně používaly především kyj, pěstní klín či lapací jámy, které postupem času nahradily modernější nástroje, jako jsou luk a šípy, oštěp s různorodými ostrými hroty, nůž nebo sekera. Rozvoj lovu v mladší době kamenné pak vedl ke vzniku chovu domácích zvířat a ze sběru a pěstování planých rostlin se začalo utvářet rolnictví.³

Právě rozvojem primitivního zemědělství začalo docházet k rozdělování půdy, což mělo za následek omezování volného lovu, jelikož každý chtěl užívat vše, co se nacházelo na jeho půdě jen pro vlastní potřebu. Neexistovala však pro to zatím žádná legislativní podpora ať už ve formě patentu nebo jiného dokumentu s obecnou platností. Na základě loveckých úspěchů jedněch a naopak neúspěchů druhých začalo pozvolna docházet k rozdělování společnosti na bohatší a chudší, což postupně vedlo k vytvoření první šlechty. Šlechta si začala nárokovat a přivlastňovat lovecké právo. V období vlády knížete Boleslava II. kolem roku 950 n. l. byl vydán první akt zakotvující výsadní právo na lov zvěře panovníka. Ke zrušení výsadního loveckého práva panovníka a šlechty došlo až roku 1849 na základě patentu vydaného císařem Františkem Josefem I.⁴, čemuž se podrobněji budu věnovat níže. Nejprve se zaměřím na historickou právní úprava v Čechách a poté na Moravě a Slezsku.

1.1 Historie v Čechách

Panovník ve svých rukou soustřeďuje veškerou moc a lov je výsadou pouze panovníka a šlechty. K postupné kodifikaci práva lovu dochází v průběhu 11. a 12. století. Právo lovu je považováno za právo věcné neboli dominikální (vrchnostenské). Právo lovu náleželo panovníkovi a ten ho byl oprávněn či povinen darovat nebo prodat spolu s majetkem. Příkladem může být darování lesa u Temtína chotětovskému proboštví králem Václava II.

---

³ HROMAS, J. a kol.: *Myslivost*. 1. vyd. v edici Učebnice. Písek: Matice lesnická spol. s r.o., 2000. str. 7-8. ISBN 80-86271-04-8.

⁴ VACH, M. a kol.: *Myslivost*. 2. vyd., Příbram: SILVESTRIS, 1999. str. 9. ISBN 80-901775-2-2.

z roku 1288, jenž si však zároveň v daném lese vyhradil lov vysoké zvěře.⁵ Pojem lovec či lovčí je znám již od 11. století a užívá se např. v souvislosti s loveckou družinou panovníka. Ti se na svých loveckých výpravách zdržovali na k tomu postavených loveckých hrádcích, jako jsou Křivoklát, Jivno, Zbečno, Jenčov aj.⁶ Povinnosti lovce spočívaly v nahánění zvěře pro panovníka a šlechtu. S vývojem situace však na ně později byla přenesena i povinnost chovu zvěře. Tím je položen první základ pro myslivost a od této doby se již z lovce stává myslivec. V souvislosti s rozšířením lovu, zvyšováním počtu obyvatel, rozšiřováním zemědělské půdy a zmenšováním neobydlených území začalo docházet k úbytku zvěře, což vedlo k vydávání nových zákonů zavádějících ochranu zvěře a omezení využívání práva lovu. Český sněm ustanovil v roce 1602 zákaz lovu laní na dobu dvou let, byl také zakázán lov jelena v období mezi hromnicemi a svatodušními svátky.⁷

Právo myslivosti bylo postupem času kodifikováno jako reálné právo, tedy právo související s držbou pozemků. Pravomoce státu však nadále přetrvaly. Vlastník pozemku nebyl nikdy oprávněn nakládat se zvěří svévolně. To, že v průběhu historie nikdy nedošlo k vybití zvěře, lze právě přisuzovat postupnému zavedení mysliveckých právních předpisů, které neumožňovaly občanům zvěř libovolně lovit a zavedly pravidla pro využívání přírodního bohatství.⁸

Vladislavské zřízení zemské z roku 1500 poprvé zmiňuje právo myslivosti ve svém znění, do té doby bylo právo myslivosti pouze právem obyčejovým. V návaznosti na něj pak byly přijímány tzv. poddanské řády upravující pravidla myslivosti na jednotlivých panstvích. Jelikož právo myslivosti bylo již od začátku spojeno s držbou nebo vlastnictvím pozemku, tak základním obsahem legislativy byl zákaz lovu na cizím pozemku nebo případně možnost lovu pouze se svolením vlastníka. Vlastník pozemku nebyl při svém právu lovu omezen. Platil však absolutní zákaz lovu na pozemcích královských pod trestem pokuty. Právo myslivosti bylo ovšem zcela odepřeno sedlákům a poddaným, přičemž se poddaným často zakazoval i lov divokých ptáků a sběr vajec. Za porušení zákazu hrozily vysoké tresty, i trest hrdelní. Pokud však lov rozkázal pán, vystávaly jim naopak povinnosti vyslat z každého statku dospělého poddaného, aby poskytl pomoc při lovu.⁹

---

⁵ ČECHURA, V.: *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 7. ISBN 80-86199-12-6.

⁶ Historie lovu a myslivosti. *Českomoravská myslivecká jednota*. [online]. © 2009 [cit. 2016-06-25]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/Charakteristika-organizace/Historie-lovu-a-myslivosti.aspx>

⁷ ČECHURA, V. *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 7. ISBN 80-86199-12-6.

⁸ HROMAS, J. a kol.: *Myslivost*. 1. vyd. v edici Učebnice. Písek: Matice lesnická spol. s r.o., 2000. str. 34. ISBN 80-86271-04-8.

⁹ MÜLLEROVÁ, H., STEJSKAL, V.: *Ochrana zvířat v právu*, 1. vyd., Praha: Academia, 2013. str. 273 - 274. ISBN 978-80-200-2317-9.

V období po bitvě na Bílé hoře (1620) postupně docházelo k úpravě práva myslivosti a jeho výkonu císařskými patenty, a to prostřednictvím privilegií a usnesení zemských sněmů. V každé zemi byla přijímána vlastní legislativa. Co se týká země Koruny české, platilo zde do roku 1786 velké množství patentů a výnosů zemského sněmu. Ve vztahu k myslivosti stojí za to jmenovat např. Zemský pořádek z r. 1621 nebo Lovecký patent z let 1715 a 1751.¹⁰ Z důvodu rozmachu pytláctví se vydávaly patenty k jeho zamezení, jejichž příkladem může být patent císaře Karla VI. z roku 1732.¹¹

Důležitý okamžik přichází s přijetím tzv. tereziánských reforem, v jehož rámci byl vydán dne 28. 2. 1786 Josefem II. Řád o myslivosti neboli Všeobecný honební patent (německy „*Jagdordnung*“). Došlo v něm k definování myslivosti jako chovu a práva lovu volně žijících zvířat a stanovení volnosti lovu a jeho využívání. Právo myslivosti je svrchované, jedná se o právo státu, které je realizováno prostřednictvím zeměpána, vlády a státní moci. Zásluhou reforem provedených za vlády Marie Terezie a Josefa II. byla vlastně vytvořena ucelená myslivecká právní úprava.¹² Právo myslivosti již není pouze právem dominikálním, tedy vrchnostenským, ale právem samostatným a věcným. Řád myslivosti rozlišuje soukromé právo myslivosti vykonávané vlastníkem pozemku, dále právo lovu dravé zvěře, které náleželo všem vlastníkům zemědělských usedlostí a týkalo se určitých druhů dravé zvěře a jako poslední právo myslivosti na cizí půdě, jenž náleželo panovníkovi. Panovník mohl uplatnit pro vlastní potřebu právo myslivosti na vymezené druhy zvěře nebo v určitých honitbách nezávisle na držbě pozemku. V legislativě je poprvé zakotven pojem honitba, dále je specifitěji rozdělen lov, stanovena doba lovu, přičemž kontrolu jejího dodržování prováděly státní orgány. Došlo i k uzákonění dodržování stavů zvěře z důvodů působení škod na zemědělských a lesních pozemcích. Za největšího škůdce byla už tehdy považována černá zvěř, jíž bylo zapotřebí „hubit“. V souvislosti s poddanými a poddanskými osadami byla jako část myslivecké právní úpravy uzákoněna i robota. Ruční robota spočívala ve shánění zvěře, nahánění zvěře při lovu, v posluhování myslivcům pána a zeměpána či stavbě mysliveckých zařízení. Potažní robota pak zahrnovala hlavně dopravu myslivců pána a zeměpána, vojenských a policejních osob při dohledu, dopravu ulovené zvěře a krmení zvěře při přípravě honu.¹³

---

¹⁰ ČECHURA, V. *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 7. ISBN 80-86199-12-6.

¹¹ Historie lovu a myslivosti. *Českomoravská myslivecká jednota*. [online]. © 2009 [cit. 2016-06-25]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/Charakteristika-organizace/Historie-lovu-a-myslivosti.aspx>.

¹² HROMAS, J. a kol.: *Myslivost*. 1. vyd. v edici Učebnice. Písek: Matice lesnická spol. s r.o., 2000. s. 34-35. ISBN 80-86271-04-8.

¹³ ČECHURA, V. *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 7. ISBN 80-86199-12-6.

Zlomovým právním předpisem byl bezesporu císařský patent č. 154 ze dne 7. 3. 1849, jemuž předcházelo o rok dříve zrušení robotní povinnosti zemědělců a rolníků, kteří tím získali vlastnictví k půdě. Přijetím císařského patentu se zákonodárce vypořádal s právními a společenskými změnami, které nastaly. Došlo ke zrušení práva myslivosti na cizí půdě zmiňovaného v předešlém odstavci, čímž byl panovník omezen na svém právu volné tvorby vlastních honiteb. Významnou změnou bylo zrušení roboty, které mělo za výsledek přiznání práva myslivosti majitelům půdy, tedy poprvé mluvíme o tzv. právu reálném nikoli však volném bez jakéhokoli omezení. Právo myslivosti podle nové legislativy náleželo každému, kdo vlastnil pozemek o minimální rozloze 200 rakouských jiter, tj. 115 ha nebo měl pozemky v rámci katastru, ten pak mohl provozovat myslivost sám nebo je mohl za tímto účelem za úplatu pronajmout. Zakotvení práva myslivosti jako práva reálného tvořilo základ „lidové myslivosti“.¹⁴ Stanovení rozlohy mělo určitou souvislost s tím, že právě zemědělci a rolníci neměli zcela pozitivní vztah ke zvěři, což bylo dáno z hlediska historického, kdy zvěř pro ně byla pouze škodnou, tzv. „zvěří panskou“, která jim ničí úrodu, způsobuje zvýšené náklady a za takto způsobené škody od státu nemají nárok na žádnou náhradu a ještě k tomu byli v souvislosti s výkonem práva myslivosti povinni vykonávat robotu. Naopak větší statkáři s rozlohou pozemků přesahující požadovanou míru již mají vztah ke zvěři kladný. Opatření týkající se výměry byla učiněna právě z důvodu ochrany zvěře, aby nedošlo k jejímu vyhubení. Postupem času lidé zjistili, že zvěř je součástí života, přírody a pozemků, je možno ji využít i k ekonomickému prospěchu, hospodaření a může být i velmi dobrým zdrojem příjmů.¹⁵

Avšak i přes veškerou snahu byl neblahým vlivem výše uvedeného císařského patentu velký úbytek stavů zvěře v honitbách, na což reagoval zákonodárce přijetím nové myslivecké právní úpravy, která znamenala v legislativním vývoji zásadní změnu. Tímto právním předpisem byl zákon č. 49/1866 čes. z. z., honební zákon pro Čechy ze dne 1. 6. 1866, který zakotvil možnost výkonu samostatného práva myslivosti jen vlastníkům souvislých honebních pozemků nad 115 ha, výrazně bylo omezeno členství v honebním společenstvu, které se pojilo s vlastnictvím domu s pozemky (gruntovník), podrobně byla vymezena tvorba a jednání honebních společenstev, zavádí se povinnost loveckého lístku k výkonu práva myslivosti vydávaného okresním výborem a rovněž je ustanoven okruh osob, kterým nelze lovecký lístek vydat (trestané osoby, dělníci pobírající týdenní a měsíční mzdu, osoby se

---

¹⁴ Upravení práva myslivosti jako práva reálného ve vztahu i k nejmenším pozemkům; ČECHURA, V. *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 8. ISBN 80-86199-12-6.

¹⁵ HROMAS J. a kol. *Myslivost*. 1. vyd. v edici Učebnice. Písek: Matice lesnická spol. s r.o., 2000. str. 35, ISBN 80-86271-04-8

sníženou přičetností, nemajetné lidé), celkově se zvýraznil vliv státní správy, probíhala kontrola obchodu se zvěřinou a ustanovil se i nárok na náhrady škod způsobené zvěří a výkonem práva myslivosti. V návaznosti na honební zákon je důležité ještě zmínit zákon č. 98/1929 Sb., kterým se doplňují a částečně mění některá ustanovení honebně-policejní, zejména o hájení zvěře ze dne 25. 6. 1929, tzv. malý honební zákon, který se zabývá a mění nedostatečnou úpravu původního zákona týkající se podmínek ochrany zvěře a hájení zvěře a vnáší tím do právního řádu větší pořádek a jednotnost.¹⁶

Dalším důležitým právním předpisem, který souvisel s myslivostí, byl např. císařský patent č. 223/1852 ř. z., o ustanoveních týkajících se výroby, obchodu a držení zbraní a věcí muničních a nošení zbraní (zbrojní patent) ze dne 24. 10. 1852 upravující držení zbraní. Zákon významně omezuje okruh osob, které jsou oprávněny držet zbraň a můžou vykonávat právo myslivosti nebo ustanovuje druhy zbraní, jimiž je možno zvěř lovit a zbraně zakázané.¹⁷

1.2 Historie na Moravě a ve Slezsku

Doposud byla předmětem rozboru myslivecká legislativa v Čechách, avšak na Moravě a ve Slezsku má tato úprava také svou tradici. Právní základ tvoří především tzv. moravský honební zákon č. 4/1914 mor. z. z., kterým se vydává honební zákon pro markrabství moravské ze dne 26. 7. 1912 a slezský honební zákon č. 42/1903 zák. a nař. slez. ze dne 13. 1. 1903, které spočívali ve spojení práva myslivosti s právem reálným, tzn. vlastnictvím souvislých honebních pozemků, přičemž rozloha byla stanovena na 200 jiter = 115 ha, ostatní realizovali právo myslivosti v obecní honitbě.¹⁸ Odlišností od právní úpravy v Čechách však bylo, že v případě pronajmutí pozemku náleželo právo myslivosti uživateli pozemku nikoli vlastníkově, základem pro právo myslivosti tedy byla faktická držba pozemků.¹⁹ Dále stanovili rozdílný právní režim v honitbách vlastních a společenstevních, rozlišovali mezi pozemky honebními a nehonebními a na rozdíl od úpravy v Čechách bylo ustanoveno demokratické vydávání honebních lístků bez přihlížení ke společenskému či majetkovému postavení osoby. Jeho udělení může být odepráno osobě, jež byla potrestána za porušení předpisů o hájení zvěře či o honebních lístcích, což česká právní úprava vůbec neobsahuje a zejména v těchto ustanoveních se obě úpravy od sebe značně odlišují. Mezi další odlišnosti lze zařadit i povinnost vlastníka honitby podat žádost o uznání vlastní honitby na okresní úřad

---

¹⁶ ČECHURA, V. *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 10. ISBN 80-86199-12-6.

¹⁷ *Ibid.*

¹⁸ *Ibid.*

¹⁹ HROMAS J. a kolektiv. *Myslivost*. Matice lesnická s. r. o., Písek, 2000, str. 37, ISBN 80-86271-04-8.

nebo přímé zakotvení definice loveckého hosta.²⁰ Výše uvedený zákon rovněž neupravoval myslivost v klidu, tzn. že myslivost musela být vykonávána i na těch nejmenších honebních pozemcích. Zároveň byl výslovně zakázán podnájem honitby.²¹

1.3 Období mezi lety 1941 - 1992

V období let 1941 až 1945 se myslivost na našem území řídila dvěma nařízeními, a to vládním nařízením č. 127/1941 Sb. ze dne 31. 3. 1941 a nařízením č. 128/1941 Sb. Zmíněná vládní nařízení přinesla do oblasti myslivosti na našem území kupodivu velmi moderní ustanovení předbíhající svou dobu a posunula tak myslivost ve svém vývoji dál. Nařízením byla vnesena do naší legislativy ustanovení z německé myslivecké právní úpravy, přičemž jako příklady lze uvést zvýšení minimální výměry pro uznání honiteb, vykonávání práva myslivosti v souladu s etickými mysliveckými zásadami, plánování chovu a lovu zvěře, kontrolu prováděnou státní správou, hodnocení trofejí a ustanovení zásad pro průběrný lov spárkaté zvěře, myslivecké zkoušky, povinnost užívat lovecky upotřebitelné psy, zvýšení úlohy myslivecké organizace, ochrana myslivosti a mysliveckých zařízení, zakotvení práva nutné cesty aj. Z tohoto výčtu lze vidět, že mnoho zmíněných institutů nalezneme i v dnešní účinné právní úpravě. V souvislosti s honitbami se rozeznávaly honitby vlastní s minimální výměrou 115 ha a společenstevní s minimální výměrou 250 ha, přičemž jejich rozloha mohla být Nejvyšším mysliveckým úřadem zvýšena až na 300 ha resp. 500 ha, což se dá považovat za první zmínku a podklad pro dnešní stanovenou výměru honitby. Vlastník honitby byl oprávněn se jí zříci. Otázka pronájmu honitby byla vcelku dobře řešena, jelikož došlo k prodloužení doby pronájmu na 9 let, šlo-li o honitby s drobnou zvěří, na 12 let jednalo-li se o honitbu se spárkatou zvěří, což bylo důležité pro uživatele honiteb jak z hlediska investic tak konceptu chovu zvěře. Pro získání loveckého lístku bylo potřebné složit mysliveckou zkoušku nebo absolvovat odbornou školu. Dále právní úprava zavedla mysliveckých úřady, čímž posílila úlohu státní správy a rozšířila jejich pravomoci v oblasti hranic honiteb, schvalování, pozastavení nebo zrušení nájemních smluv. Z většiny aspektů lze tuto úpravu považovat za přelomovou a předbíhající svou dobu, což spatřujeme i v tom, že po skončení protektorátu platila nadále beze změny až do roku 1947.²²

V poválečném období od roku 1945 do roku 1948 určovala výčet platných právních předpisů v oblasti myslivosti vyhláška ministra zemědělství č. 289 Úř. l., o prozatímní úpravě

---

²⁰ ČECHURA, V. *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 11. ISBN 80-86199-12-6.

²¹ HROMAS J. a kol. *Myslivost*. 1. vyd. v edici Učebnice. Písek: Matice lesnická spol. s r.o., 2000, str. 37, ISBN 80-86271-04-8.

²² ČECHURA, V. *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 12-14. ISBN 80-86199-12-6.

myslivosti, ze dne 12. 9. 1945. V platnosti byla v podstatě ponechána původní předválečná legislativa, zejména pak výše zmiňovaný tzv. malý honební zákon č. 98/1929 Sb. a zbrojní patent č. 223/1852 Sb., zároveň ale platily i protektorátní vládní nařízení č. 127/1941 Sb. a č. 128/1941 Sb. V pohraničních oblastech, které se vysídlovaly, byl výkon práva myslivosti ve společenských honitbách upraven vyhláškou ministra zemědělství č. 1568 Úř. l. ze dne 27. 6. 1946.

Právě z důvodu různorodosti, neuspořádanosti a nesouladu jednotlivých předpisů, započaly práce na tvorbě nové právní úpravy myslivosti a jejího výkonu, které vyvrcholily přijetím zákona č. 225/1947 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů ze dne 18. 12. 1947 s účinností od 1. 1. 1948. Jelikož se při vytváření nové legislativy dostávali do střetu jednotlivé názory a přesvědčení o zachování té či oné předchozí právní úpravy, buď konzervativní rakousko – uherské předválečné české myslivecké úpravy nebo moderní protektorátní právní úpravy myslivosti, je nakonec vzniklý zákon jakýmsi kompromisem mezi těmito dvěma úpravami, přičemž k původnímu návrhu České myslivecké jednoty z let 1923 majícího kořeny v moravské právní úpravě nebylo vůbec přihlíženo.²³

Tento nový zákon o myslivosti zakotvuje jak definici práva myslivosti, tak i samotnou definici myslivosti. Myslivost podle § 1 *jako hospodářská a kulturní hodnota jest odvětvím zemědělské a lesní prvovýroby, které záměrnou hospodářskou činností sleduje řádný chov, ochranu a lov zvěře, jakož i hospodářské zhodnocení ulovené zvěře.*²⁴ Právo myslivosti zůstalo v souladu s předchozími právními předpisy právem reálným, vykonávat jej však mohl pouze vlastník honebního pozemku, a to podle ustanovení zákona a jeho prováděcích předpisů, což bylo uzákoněno z důvodů zabránění jeho výkonu každému majiteli, tak aby byla chráněna zvěř a zajištěna potřebná bezpečnost. Nadále je podle tohoto zákona potřeba rozlišovat mezi právem myslivosti a výkonem práva myslivosti, přičemž rozdíl spočívá v tom, že právo myslivosti lze získat vlastnictvím honebního pozemku, avšak výkon práva myslivosti je spojen s uznáním honebního pozemku za honitbu v rámci správního řízení nebo propachtováním honitby.²⁵

Dalšími specifiky zákona je rozdělení zvěře na zvěř užitkovou a škodlivou, tyto skupiny pak dále dělí na srstnatou a pernatou. Odlišně zákon stanovuje i minimální výměru honiteb, která se snížila u společenstevních honiteb na 150 ha souvislých honebních pozemků a u vlastních honiteb na 200 ha, což lze považovat spíše za negativní ustanovení. Co se týká

---

²³ ČECHURA, V. *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 14. ISBN 80-86199-12-6.

²⁴ § 1 zákon č. 225/1947 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

²⁵ ČECHURA, V. *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 14. ISBN 80-86199-12-6.

honiteb, další velkou změnou byla potřeba prokázat splnění podmínek pro její vznik a schválení jejího vzniku okresním národním výborem v rámci správního řízení²⁶

Oproti předchozí úpravě došlo také k úpravě funkce mysliveckého hospodáře, jakožto osoby oprávněné vykonávat právo myslivosti v plném rozsahu. Musel být československým státním občanem s platným loveckým lístkem na období nejméně 3 let. Kromě mysliveckého hospodáře hráli roli v oblasti ochrany myslivosti rovněž tzv. myslivečtí hajní, kteří byli zvláště ustanoveni k ochraně myslivosti a do přísahy byli vzati orgánem státní správy. Zcela odlišně oproti předchozím protektorátním předpisům byl upraven systém vydávání loveckého lístku a povolenky k lovu, přičemž u loveckého lístku došlo ke zvýšení věkové hranice pro jeho vydání ze 14 let na 18 let, zavedlo se 6 druhů loveckých lístků, zrušilo se vydávání denních loveckých lístků pro tuzemce a povolenka k lovu se nesměla vydávat tuzemcům za úplatu. Zavedena byla také povinnost hradit škody na lesních a zemědělských pozemcích způsobené veškerou zvěří, nikoliv už jen zvěří spárkatou, jak tomu bylo dříve, což přispívalo k ochraně zájmů zemědělců a lesníků. Škody se musely oznamovat do 14 dnů, spory řešila rozhodčí komise, avšak nic nebránilo ani jejich řešení soudní cestou. Tento zákon o myslivosti rovněž obsahoval velmi podrobnou trestněprávní úpravu pytláctví, což lze hodnotit velmi pozitivně. Účast v Československé myslivecké jednotě (dále jen „ČSMJ“) jako organizaci osob vykonávajících právo myslivosti byla povinná. To mělo zajistit odbornost a ochranu myslivosti, přičemž provinění člena proti dobrým mysliveckým mravům mohlo vést až k jeho vyloučení z ČSMJ a s tím spojené nemožnosti získat lovecký lístek. Převzata z předešlé úpravy byla např. povinnost používání lovecky upotřebitelného psa při výkonu myslivosti či seznam zakázaných způsobů lovu.²⁷

V 60. letech 20. století byl přijat nový zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů. S přijetím tohoto zákona došlo ke značným změnám a jeho obsah byl ovlivněn komunistickým a socialistickým politickým režimem tehdejšího Československa. Typicky se to především ukázalo přenesením práva myslivosti od vlastníků pozemků do rukou státních organizací (státní lesy, státní statky či JZD), které výhradně jen mysliveckým sdružením honitbu za úplatu pronajímala. Výměra minimální rozlohy honitby se změnila a nyní musela činit alespoň 500 ha souvislých honebních pozemků. Dále zákon upravoval i zakázané způsoby lovu a oblast odpovědnosti uživatele honitby za škody.²⁸

---

²⁶ §§ 2, 5 a 6 zákona č. 225/1947 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

²⁷ ČECHURA, V. *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 15-16. ISBN 80-86199-12-6.

²⁸ Historie lovu a myslivosti. *Českomoravská myslivecká jednota*. [online]. © 2009 [cit. 2016-06-25]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/Charakteristika-organizace/Historie-lovu-a-myslivosti.aspx>.

Jednotlivé změny měly ve výsledku velmi neblahý vliv a s jejich negativními důsledky se vypořádáváme dodnes. Můžeme mluvit zejména o industrializaci a chemizaci zemědělství, používání škodlivých hnojiv, znečišťování vod a ovzduší, nesmyslném scelování pozemků související s kolektivizací zemědělství, ničení drobných remízků u polí, které jsou důležitým životním prostředím pro drobnou zvěř, aj. Tyto negativní zásahy do krajinného rázu naší přírody zanechaly určitou stopu, na jejich základě došlo k hojnému úbytku některých druhů zvěře, hlavně zvěře drobné, s čímž se myslivečtí hospodáři vypořádávají do dnešní doby.

1.4 Období 1992 - současnost

V roce 1992 byla přijata významná novela k výše uvedenému zákonu č. 23/1962 Sb., o myslivosti, jež přišla po vzniku samostatné České republiky. Touto změnou se opět vrátilo právo myslivosti do rukou vlastníků pozemků a mohli je vykonávat jak československé fyzické, tak právnické osoby. Minimální výměra honitby byla zachována jak pro honitbu společenstevní tak pro znovu obnovenou honitbu vlastní v rozsahu 500 ha souvislých honebních pozemků, přičemž zákon v ní umožňoval výkon myslivosti samostatně nebo její pronájem.²⁹ Byla zrušena povinnost organizovat se, tzn., že členství v Československém mysliveckém svazu (dále jen „ČMS“) je od té doby pouze dobrovolné. Zároveň organizaci byla odepřena i účast na společném rozhodování o řízení myslivosti. Ani vydání loveckého lístku již tak nebylo vázáno na členství v ČMS. V roce 1992 zároveň došlo k přejmenování ČMS na Českomoravskou mysliveckou jednotu (dále jen „ČMMJ“), přičemž jejím předsedou se stal Prof. Ing. Josef Hromas, Csc..³⁰ Za krátkou zmínku stojí také zákon č. 143/1991 Sb., který byl přijat ještě před výše popisovaným zákonem a upravoval prodloužení platnosti smluv o postoupení výkonu práva myslivosti souvisejících se skončením platnosti nájemních smluv mezi vlastníky honiteb a mysliveckými sdruženími po uplynutí nájemní doby.

V rámci vývoje pak došlo k přijetí zákona o myslivosti z roku 2001, který společně s jeho prováděcími vyhláškami prozatím představuje platnou a účinnou právní úpravu v oblasti myslivosti v dnešní době. Tento zákon bude podrobně rozebrán v následující kapitole 2 a kapitole 3 této diplomové práce.

---

²⁹ zákon č. 270/1992 Sb., České národní rady, kterým se mění a doplňuje zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

³⁰ Historie lovu a myslivosti. Českomoravská myslivecká jednota. [online]. © 2009 [cit. 2016-06-27]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/Charakteristika-organizace/Historie-lovu-a-myslivosti.aspx>.

2 Prameny právní úpravy myslivosti

Předmětem této kapitoly je shrnutí pramenů právní úpravy myslivosti, kterou lze nalézt nejen ve vnitrostátní právní úpravě, ale v různé podobě i na úrovni mezinárodní a evropské. Jednotlivé podkapitoly jsou pak řazeny hierarchicky počínaje právní úpravou mezinárodní přes evropskou a končící vnitrostátní právní úpravou.

2.1 Mezinárodní právní úprava

Na mezinárodní úrovni není právo myslivosti uceleně upraveno. Je to dáno odlišností v přístupu jednotlivých států k výkonu práva myslivosti, různému historickému vývoji, z něhož vzešly rozdílné myslivecké tradice a zvyky, ale i z hledisek čistě hospodářských, jako jsou např. jiné ekologické představy států nebo odlišná problematika týkající se počtu vyskytující se zvěře. Především z těchto důvodů proto není možné právo myslivosti na této úrovni unifikovat. Na druhé straně nelze poskytovat ochranu přírodě a krajině bez vzájemné globální spolupráce.

Právní úprava myslivosti je tvořena blízkým vztahem k mnoha oblastem, zejména dotýkajících se ochrany přírody a krajiny, biodiverzity či rostlinstva a živočišstva, jež jsou zároveň na mezinárodní úrovni regulovány velkým počtem mezinárodních dohod, a které pak tvoří prameny mezinárodní právní úpravy myslivosti. Důležitý vztah k předpisům myslivosti mají tyto úmluvy zejména v souvislosti s ochranou jednotlivých druhů zvěře, prostředím jejich přirozeného výskytu, s problematikou mezinárodního obchodu se zvířaty, ochraně biologické rozmanitosti, vzácných ekosystémů či přírodních stanovišť. Mezinárodní spolupráce spojená s ochranou přírody a krajiny je významná, jelikož zvířata nejsou vázána vymezeným územím států, mohou volně migrovat a volně měnit místo svého výskytu dle svých potřeb, a proto je důležité tento jev reflektovat, náležitě s ním pracovat a zajistit i koordinovanou ochranu na nadnárodní úrovni.

Je důležité si uvědomit, že živočichové a rostliny jsou obnovitelnými přírodními zdroji schopnými reprodukce a tvoří živou složku přírody. Avšak člověk růstem lidské populace, rozšiřováním zástavby, silniční infrastruktury, industrializací, kontaminací, zemědělstvím, průmyslovými haváriemi, zatažením nepůvodních druhů, ale i turistikou a sportem neblaze a nezměnitelně zasahuje do přírody a jejího fungování a způsobuje tak ohrožení biologické rozmanitosti druhů, přičemž by si měl uvědomit, že od její existence se odvíjí i samostatná existence člověka, který přírodu a její druhovou rozmanitost k životu nutně potřebuje. Důvody pro zachování jsou nejen ekonomické, ale i vědecké, etické a estetické. Právě proto je

potřeba ochrana naší fauny a flóry, která se zajišťuje prostřednictvím globální spolupráce, bez níž se již neobejde. V české legislativě byla v minulosti upravena tato oblast v rámci jednotlivých zákonů mysliveckých, lesních, rybářských či včelařských. V současné době je Česká republika smluvním stranou většiny významných mezinárodních dohod a členem různých mezinárodních organizací zajišťujících ochranu přírody.³¹

Zcela zásadní úmluvou je Bernská úmluva o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť (dále jen „Bernská úmluva“), která byla uzavřena dne 19. 9. 1979 ve švýcarském Bernu. Česká republika se stala smluvní stranou dne 8. 10. 1997, přičemž v platnost vstoupila dne 25. 2. 1998. Součástí úmluvy jsou 4 přílohy obsahující mj. seznam ohrožených druhů rostlin, živočichů a zakázané způsoby lovu, v čemž lze právě spatřovat její spojitost a význam pro oblast myslivosti.³² Podle ustanovení čl. 1 této úmluvy je jejím cílem *chránit planě rostoucí rostliny a volně žijící živočichy a jejich přírodní stanoviště, a to zejména druhy a stanoviště, jejichž ochrana vyžaduje spolupráci několika států, a takovou spolupráci podporovat. Zvláštní důraz se klade na ohrožené a zranitelné druhy, včetně ohrožených a zranitelných stěhovavých druhů.* Signatářskými státy jsou zejména státy evropské, ale i 4 státy africké a Evropské společenství. Zákony, jimiž byla tato úmluva realizována v rámci vnitrostátního práva, jsou právě zákon o myslivosti, zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.³³

Další významnou mezinárodní úmluvou je Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, která se také určitým způsobem dotýká oblasti myslivosti. K jejímu podpisu došlo v rámci organizace UNESCO v Paříži roku 1972 a platná je od konce roku 1975. Předmětem je hlavně zachování přírodního dědictví s cílem ochrany přírodních oblastí a kulturních památek, tak aby byly zachovány pro budoucí generace a sníženo jejich ohrožení, z důvodů jejich nenahraditelnosti a výjimečnosti bez ohledu na vlastnictví.³⁴ Ve vztahu k myslivosti je důležité také zmínit jeden z českých úspěchů, protože 16. 11. 2010 došlo v Nairobi v Keni k zapsání sokolnictví (pod názvem v angličtině: „Falconry, a living human heritage“, v češtině: Sokolnictví, živoucí dědictví lidstva) na Seznam světového nehmotného kulturního dědictví lidstva jako nové kulturní památky. Tento zápis je velkým

---

³¹ DAMOHORSKÝ, M. a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. str. 341, 397-399. ISBN 978-80-7400-338-7.

³² Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 107/2001 Sb. m. s., o přijetí Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť.

³³ DAMOHORSKÝ, M. a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. str. 352-353. ISBN 978-80-7400-338-7.

³⁴ *Ibid.*, str. 343-344.

diplomatickým úspěchem, jelikož se jednalo o multinacionální nominaci učiněnou celkem 11 státy, které sokolnictví navrhly a společně nakonec docílily prosazení na zmíněný seznam.³⁵

Na mezinárodní úrovni je velice významným tématem ubývání druhů živočichů na naší planetě, které je také ve velké míře zapříčiněno mezinárodním obchodem, přičemž mezi nejčastěji obchodované suroviny v této oblasti patří lovecké trofeje, kožešiny a kůže, plazy, obojživelníci, slonovina, orchideje atd. Jako jedno z řešení této problematiky a zlepšení postihování nelegálního obchodu byla přijata Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „CITES“). Jedná se o jednu z nejdůležitějších dohod zabezpečující ochranu biodiverzity. Cílem je samozřejmě ochrana druhů živočichů a rostlin před vyhynutím, postižení nelegálního obchodu s nimi a vzájemná mezinárodní spolupráce. Podle jejich ohrožení se pak jednotlivé druhy podřazují do určitého seznamu. Za účelem ochrany státy kontrolují prováděné obchody s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami, a to prostřednictvím konkrétních povolení.³⁶

Zmínit lze i Úmluvu o mokřadech majících mezinárodní význam zvláště jako biotopy vodního ptactva, označovanou také jako Ramsarská úmluva. Záměr úmluvy spočívá v zajištění ochrany mokřadů majících hospodářský, vědecký, kulturní a rekreační význam a potažmo tím poskytnout ochranu i vodnímu ptactvu s mokřady spojenému. Seznam mokřadů mezinárodního významu momentálně obsahuje celkem 12 lokalit z území České republiky, čímž ČR splnila podmínku zařazení alespoň jednoho vhodného mokřadu na tento seznam a na Seznamu ohrožených mokřadů jsou zařazeny 4 mokřady v České republice.³⁷

Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů, tzv. Bonnská úmluva se zaměřuje na poskytnutí ochrany migrujícím živočichům, a to v rámci jejich rozšíření a na jejich takových cestách, čímž zajišťuje preventivní ochranu. Součástí úmluvy jsou 2 přílohy, přičemž příloha I obsahuje stěhovavé druhy ohrožené celkově v rámci svého rozšíření a vztahuje se na ně zákaz lovu, příloha II pak zakotvuje druhy, které mohou mít prospěch z mezinárodní spolupráce v důsledku péče o ně a jejich ochrany. V návaznosti na tuto dohodu jsou přijímány další úmluvy a memoranda. Česká republika se připojila k dohodám v oblasti ochrany netopýrů a africko-euroasijských stěhovavých vodních ptáků.³⁸

---

³⁵ STRAKA, B. Kterak čeští sokolníci k největší nominaci v historii Unesco přišli. *Myslivost*. [online časopis]. 2011, č. 12, str. 36. [cit. 2016-06-27]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2011/Prosinec---2011/Kterak-cesti-sokolnici-k-nejvetsi-nominaci-v-histo>

³⁶ DAMOHORSKÝ, M. a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. str. 344-346. ISBN 978-80-7400-338-7.

³⁷ *Ibid.*, str. 341-343.

³⁸ *Ibid.*, str. 346-349.

Za důležitý pramen lze považovat i Úmluvu o biologické rozmanitosti přijaté na konferenci v Riu de Janeiru v roce 1992. Její hlavní cíl spočívá v zachování biologické rozmanitosti, jejím udržitelném využívání a spravedlivé a rovnoměrné rozdělení zisků vyplývajících z využití genetických zdrojů. Z toho plyne, že předmětem je zachování biodiverzity genetické, druhové a ekosystémové. Úmluva je založena na zásadě ochrany přírody *in situ*, což znamená zajištění existence formy života v jejím přirozeném prostředí, tam kde se za normálních okolností vyskytuje ve volné přírodě. Nelze-li už z významných důvodů tuto zásadu aplikovat, přichází na řadu zásada ochrany *ex situ*, tedy ochrana poskytnutá mimo místo přirozené prostředí vykonávaná typicky v zoologických zahradách, botanických zahradách, akváriích, arboretech, genovým bankám nebo záchranných přenosem z jednoho regionu do jiného. Úmluva obsahuje i ustanovení řešící využívání genetických zdrojů, přístup k biotechnologiím či oblast biologické bezpečnosti.³⁹

V souvislosti s mezinárodní právní úpravou myslivosti je na závěr této podkapitoly potřeba ještě zmínit Evropskou úmluvu o krajině přijatou na půdě Rady Evropy, na jejímž základě je poskytnuta ochrana krajiny jako celku bez rozdílu, tedy všem typům krajiny včetně urbánních a příměstským územím. Smluvní státy podpisem úmluvy uznávají krajinu jako základní složku prostředí a v rámci realizace by měli přijímat opatření vedoucí k osvětě obyvatelstva, právnických osob a úřadů či zavádět vzdělávací programy. Je doporučeno provést zhodnocení krajiny (její vzácnost, rozsah, specifčnost) každého smluvního státu a zohlednit výsledky při územním plánování.⁴⁰ Z hlediska myslivosti spatřuji význam především v tom, že právo myslivosti je vykonáváno v krajině a přírodě, kde se zvěř vyskytuje, i tam kde je jí nedostatek, ve všech jejích koutech. Proto je určitě potřeba ochrany krajiny a zohlednění jejího významu, rozlohy a dalších vlastností i pro zajištění možnosti výkonu práva myslivosti spočívající mj. třeba v udržování stavů zvěře a jejím chovu a dalších činnostech s myslivostí souvisejících.

Na začátku jsem zmiňovala, že Česká republika je také členem několika mezinárodních organizací. Ve vztahu k myslivosti je na místě uvést asi tu nejvýznamnější z nich, a sice Mezinárodní radu pro lov a ochranu zvěře (dále jen „CIC“). Jedná se o mezinárodní, politicky nezávislou a neziskovou organizací, která vznikla v roce 1930 v Paříži, přičemž Československo společně s Francií, Polskem a Rumunskem patřilo k jejím zakládajícím členům. Její nezpochybnitelný význam lze spatřovat zejména ve vypracování a

---

³⁹ DAMOHORSKÝ, M. a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. str. 349-351. ISBN 978-80-7400-338-7.

⁴⁰ *Ibid.*, str. 355.

sjednocení metody hodnocení loveckých trofejí. Struktura organizace je jedinečná svou rozmanitostí, jelikož jejími členy jsou jak členské státy, tak univerzity, organizace věnující se myslivosti, ale i soukromí členové a vědečtí odborníci z 84 zemí. Českou republiku zde zastupuje ČMMJ. Organizace se kromě metody hodnocení loveckých trofejí soustředí také na ochrany fauny pro nynější a budoucí generace, celkovou ochranu životního prostředí, boji proti ztrátám biodiverzity, lov zvířete prostřednictvím selektivního výběru při respektování přírodních ekosystémů aj.⁴¹

2.2 Právní úprava v rámci Evropské unie

Obdobě jako u mezinárodní právní úpravy myslivosti, neobsahuje ani právo EU žádný ucelený právní předpis věnující se myslivosti, což je dáno opět odlišnostmi jednotlivých států v souvislosti s myslivostí. Na druhé straně velmi podrobně je upravena (zejména jednotlivým sekundárními prameny práva) oblast ochrany přírody, která s myslivostí úzce souvisí.

Mezi ty nejdůležitější předpisy lze určitě zařadit směrnici č. 147/2009/ES, o ochraně volně žijících ptáků (dále jen „směrnice o ptácích“), směrnici č. 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „směrnice o stanovištích“).

Směrnice o ptácích poskytuje ochranu územní i druhovou všem druhům ptáků s přirozeným výskytem na území členských států EU. Ochrana je poskytnuta pro jejich jakékoli vývojové stádium v jimi obývaném prostředí, přičemž se týká ptáků a jejich vajec, hnízd a stanovišť. Ochrana je zabezpečena tím, že je zakázáno v zásadě držení ptáků, jejich odebírání z přírody, lovení, usmrcování, atd. Tato ochrana však není neomezená, jelikož směrnice obsahuje i možnost uložení výjimky např. z důvodů ochrany veřejného zdraví, bezpečnosti leteckého provozu, vědeckého výzkumu či zachování tradičního avšak udržitelného způsobu lovu. Součástí směrnice je několik příloh, přičemž příloha jedna stanovuje mimořádně zranitelné ptačí druhy a poddruhy, kterým je poskytována ochrana prostřednictvím povinnosti členských států ustanovit tzv. oblasti zvláštní ochrany a přijmout ochranná opatření. Přílohy II/1 a II/2 zakotvují seznam druhů ptáků, jejichž lov je umožněn za podmínek stanovených vnitrostátními právními předpisy. Jedná se právě o zmiňovanou výjimku ze zákazu lovu. V příloze III pak najdeme výčet druhů, u kterých je možno prodej, doprava, držení či chov v lidské péči za účelem jejich prodeje, ať už živých či mrtvých ptáků.

---

⁴¹ FEUEREISEL, J. Na počátku byla vize. *Myslivost*. [online časopis]. 2013, č. 4, str. 18. [cit. 2016-06-28]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2013/Duben---2013/Na-pocatku-byla-vize>.

Příloha IV stanovuje zakázané způsoby lovu. Určitá pozornost je ve směrnici věnována i oblasti ochrany mokřadů z důvodu úzké vázanosti výskytu některých druhů ptáků na ně⁴².

Další neméně významnou směrnicí je směrnice o stanovištích upravující územní a druhovou ochranu přírody, která se soustřeďuje na boj proti úbytku biodiverzity volně žijících živočichů vyjma ptáků, přírodních stanovišť a planě rostoucích rostlin nacházejících se na území členských států. Na jejím základě pak dochází k vyhlášení jednotlivých evropsky významných lokalit. Tyto chráněné lokality tvoří společně s oblastmi zvláštní ochrany ptactva dle směrnice o ptácích soustavu NATURA 2000, což je souvislá evropská ekologická soustava chráněných území.

V rámci sekundární legislativy EU považuji za vhodné zmínit nařízení Rady č. 3254/91/EHS, o zákazu používání nášlapných pastí ve Společenství a dovozu kožešin a zboží z určitých volně žijících živočichů ze zemí, kde jsou tyto živočichové odchytáváni pomocí nášlapných pastí nebo jiných metod odchytu, které nesplňují mezinárodní normy humánního odchytu do pastí. Cílem tohoto nařízení je zajistit ochranu před nepřírozenou selekcí zvířat, před jejich zabíjením prostřednictvím železných a jiných nehumánních pastí, což způsobuje pohmoždění a poškození kostry zvířat a kruté bolesti.⁴³ Dle mého názoru má toto nařízení určitou spojitost s myslivostí, kterou spatřuji v tom, že myslivci je při výkonu práva myslivosti stanovena mj. povinnost poskytovat ochranu zvěři, zajišťovat její chov a zároveň lovit pouze dovolenými způsoby lovu. Možnou souvislost lze shledávat i v návaznosti na trestný čin pytláctví.

Je důležité zmínit, že EU realizuje ochranu přírody a krajiny rovněž na mezinárodní úrovni. Jak již bylo zmíněno výše, EU je totiž smluvní stranou mezinárodních úmluv spojených s ochranou životního prostředí, jejichž příklady mohou být Dohoda o mezinárodních normách humánního lovu do pastí mezi Evropským společenstvím, Kanadou a Ruskou federací, dále Bernská úmluva, Bonnská úmluva o ochraně stěhovavých druhů nebo Úmluva o biodiverzitě.⁴⁴

Z důvodu určité nedostatečné pozornosti a informovanosti na úrovni EU o přínosu a významu myslivosti se snaží působit a ovlivňovat alespoň nějakým způsobem dění v této oblasti Federace organizací pro myslivost a ochranu přírody v EU (FACE). Jedná se o

---

⁴² DAMOHORSKÝ, M. a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. str. 358-359. ISBN 978-80-7400-338-7.

⁴³ MÜLLEROVÁ, H., STEJSKAL, V.: *Ochrana zvířat v právu*, 1. vyd., Praha: Academia, 2013. str. 181. ISBN 978-80-200-2317-9.

⁴⁴ DAMOHORSKÝ, M. a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. str. 357-358. ISBN 978-80-7400-338-7.

nevládní neziskovou organizaci založenou v roce 1977 reprezentující zájmy zhruba 7 milionů lovců/myslivců.⁴⁵

2.3 Vnitrostátní právní úprava

Právní úprava myslivosti v České republice tvoří soubor právních předpisů, počínající normami na ústavní úrovni a pokračující přes jednotlivé zákony a na ně navazující vyhlášky a další podzákoné právní předpisy.

Na ústavní úrovni je samozřejmě východisko pro právní úpravu myslivosti zakotveno v ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava“) a usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod (dále jen „Listina“ nebo „LZPS“). Samotná preambule Ústavy tvoří ústavní základ myslivosti tím, že stanovuje „*odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní bohatství.*“ Návaznost na text preambule lze následně spatřovat i v definici myslivosti, kdy podle ustanovení § 2 písm. a) zákona o myslivosti, je myslivost považována za součást českého národního kulturního dědictví. Dalším stěžejním ustanovením Ústavy je čl. 7, který zakotvuje povinnost státu „*dbát o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.*“ Přírodním bohatstvím se mimo jiné rozumí právě i **zvěř**, což vyplývá z definice zvěře podle ustanovení § 2 písm. b) MyslZ. Myslivost jako taková spočívá v činnosti ochraňující, využívající a zlepšující či zdokonalující **přírodní bohatství** v oblasti ochrany a zušlechťování zvěře, jejího chovu, lovu a zajištění životních podmínek a zároveň tvoří neoddělitelnou část souboru hospodářských činností vykonávaných člověkem v přírodě. Ústava je tedy hlavním právním předpisem kladoucím důraz na odpovědnost státu a člověka za uchování zvěře jako zděděného přírodního bohatství pro budoucí generace, čímž vytváří podklad pro rozvoj systému sloužícího k uskutečnění tohoto vytyčeného cíle.⁴⁶

V rámci Listiny je v souvislosti s myslivostí významné zejména ustanovení čl. 11 odst. 4, které stanovuje rámec pro výkon vlastnického práva ve vztahu k přírodě a životnímu prostředí, přičemž z tohoto ustanovení plyne, že vlastnické právo může být vykonáváno pouze způsobem, který nepoškozuje lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem. Ve vztahu k myslivosti je tento článek prováděn zákonem o myslivosti, jež obsahuje určitá omezení či povinnosti. Příkladem mohou být povinnosti vlastníků domácích a hospodářských zvířat spočívající v zákazu nechat volně pobíhat v honitbě mimo svůj vliv tato zvířata či povinnosti vlastníků pozemků dbát toho, aby nedocházelo ke zraňování nebo

⁴⁵ Kdo je FACE. FACE. [online]. [cit. 2016-06-28]. Dostupné z: <http://www.face.eu/about-us/who-is-face>

⁴⁶ VACH, M. a kol.: *Myslivost*. 2. vyd., Příbram: SILVESTRIS, 1999. str. 303. ISBN 80-901775-2-2.

usmrcování zvěře. Dalším významným článkem je čl. 35 Listiny, upravující právo každého na příznivé životní prostředí, včasné a úplné informace o jeho stavu a o stavu přírodních zdrojů, přičemž opět při výkonu těchto svých práv nesmí dojít k poškození nebo ohrožení životní prostředí, přírodních zdrojů, druhového bohatství přírody a kulturních památek nad zákonem stanovenou míru.

Stěžejním pramenem vnitrostátní právní úpravy myslivosti je opakovaně zmiňovaný a již definovaný zákon o myslivosti. Tento předpis, jak již bylo popisováno v kapitole týkající se historického vývoje myslivosti, nahradil původní zákon z roku 1962, který i přes svoji novelizaci zákonem č. 270/1992 Sb., nebyl již dostačujícím a potřebná změna v legislativě byla nevyhnutelná, ať už z pohledu problémů s pytláctvím, nevhodných přírodních podmínek pro zvěř a s tím související důsledky jako např. úbytek drobné zvěře, nesoulad s předpisy EU.

Jelikož myslivost je oborem, který je spjatý a provázaný s mnoha dalšími obory, lze v této souvislosti považovat za prameny práva upravující myslivost rovněž následující zákony.

Jako jeden z nejvýznamnějších právních předpisů mající spojitost s myslivostí lze zařadit zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoPK“ nebo „zákon o ochraně přírody a krajiny“). Základ zákona spočívá v zakotvení obecné ochrany všech druhů rostlin a živočichů, přičemž tato ochrana se nevztahuje na zásahy při hubení rostlin a živočichů podle zvláštního právního předpisu, za nějž lze považovat právě zákon o myslivosti.⁴⁷ Zákon o ochraně přírody a krajiny v určitých směrech myslivost omezuje především na územích národních parků, chráněných krajinných oblastí či národních přírodních rezervací a další, což vyplývá např. z ustanovení § 21, který uvádí, že „výkon práva myslivosti a práva rybářství podle zvláštních předpisů může být v určitých částech národního parku nebo na celém jeho území orgánem ochrany přírody omezen nebo vyloučen.“ Další omezení vyplývají třeba z ustanovení § 26, § 29, 30, § 34 ZoPK. Zákon o ochraně přírody a krajiny upravuje v § 48 a násl. rovněž ochranu ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů a v návaznosti na stupeň jejich ohrožení je rozděluje na kriticky ohrožené, silně ohrožené, ohrožené.

V návaznosti na tento zákon můžeme dále uvést zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat proti týrání“), který rovněž upravuje zakázané způsoby lovu. Z výčtu v ustanovení § 14 tohoto zákona můžeme jmenovat třeba zákaz lovit zvířata za pomoci želez, ok, tluček a sítí či

---

⁴⁷ § 5 ZoPK.

jedovatých návnad. V této souvislosti působí vůči mysliveckému zákonu speciálně. S myslivostí je spojena i úprava zákazu cvičit nebo zkoušet zvíře na jiném živém zvířeti, výjimku zde tvoří výcvik loveckých dravců⁴⁸ či zákaz bezdůvodného usmrcení zvířete, z čehož zákon uděluje výjimku právě pro usmrcení při výkonu práva myslivosti.⁴⁹

Velmi aktuálním problémem v oblasti myslivosti, s nímž se myslivci potýkají, je řešení škod způsobených zvěří, resp. náhrady škod. Zákon o myslivosti sice obsahuje úpravu týkající se otázky náhrady škod, avšak v této souvislosti existuje ještě zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 115/2000 Sb.“), který je v tomto smyslu speciální vůči zákonu o myslivosti. Podle ustanovení § 1 odst. 2 hradí škodu v daném rozsahu stát, pokud za splnění zákonných podmínek byla škoda způsobena vybraným zvláště chráněným živočichem.

Dalším souvisejícím právním předpisem je zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „veterinární zákon“), jehož vztah s myslivostí je dán prostřednictvím ustanovení týkajících se zacházení a nakládání se zvěřinou.

V návaznosti na stavbu různých mysliveckých zařízení potřebných pro výkon myslivosti se rovněž uplatní zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Provázanost s myslivostí lze spatřovat i v zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „lesní zákon“), který ve vztahu k myslivosti obsahuje ustanovení dávající základ pro ochranu lesních porostů před škodami učiněnými zvěří a náhradu takto způsobené škody, dále v zákoně č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů, zákoně č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů či v zákoně č. 334/1992 Sb., České národní rady o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů. Jelikož k výkonu myslivosti patří i držení střelné zbraně, nesmíme samozřejmě v této souvislosti zapomenout na zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů.

Ve vztahu k odpovědnosti za protiprávní jednání se uplatní zákon č. 200/1990 Sb., České národní rady o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o

---

⁴⁸ § 4 písm. f) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

⁴⁹ § 5 odst. 1, 2 písm. d) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

přestupcích“) a zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“ nebo „TZ“), ten zejména ve vztahu k trestnému činu pytláctví. V souvislosti se sdružováním občanů ve spolcích či odpovědnosti za škody způsobené zvěří se použije zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon o myslivosti je prováděn několika důležitými vyhláškami vydanými Ministerstvem zemědělství, mezi které řadíme vyhlášku č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 244/2002 Sb.“), vyhlášku č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 245/2002 Sb.“), vyhlášku č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, vyhlášku č. 7/2004 Sb., o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice, vyhlášku č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě.

Ve vztahu k zákonu o lesích uvedenému na předchozí straně jsou významné dvě vyhlášky Ministerstva zemědělství, přičemž se jedná o vyhlášku č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní stráže, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 101/1996 Sb.“) a související vyhlášku č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích (dále jen „vyhláška č. 55/1999 Sb.“). První vyhláška určuje preventivní postupy vlastníka tak, aby byly omezeny škody způsobené zvěří na lesních porostech. Druhá pak stanovuje výpočet pro zjištění výše újmy či škody.

Na jeden z výše uváděných zákonů (zákon č. 115/2000 Sb.) navazuje vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 360/2000 Sb., o stanovení způsobu výpočtu výše náhrady škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech, včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách a na lesních porostech. Určitou souvislost s tématem myslivosti lze shledat i u vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení ZoPK, a to v ustanoveních § 16 týkajícího se ochrany zvláště chráněných druhů živočichů.

3 Zákon o myslivosti

Stěžejní kapitola této práce se bude věnovat rozboru a analýze platného a účinného zákona o myslivosti. Zákon o myslivosti se skládá z 10 částí, přičemž některé části jsou rozčleněny na jednotlivé hlavy.

Jak již bylo zmíněno výše, zákon o myslivosti nahradil novelu původního zákona o myslivosti z roku 1992, která přinesla v praxi mnoho výkladových problémů a byla jednou z příčin úpadku české myslivosti v době po revoluci a celkově se jednalo o normu velmi rozporuplnou, a proto bylo potřeba přijmout nový právní předpis.⁵⁰

Zákon o myslivosti zakotvuje moderní definici myslivosti a klade důraz na důležitost spolkové činnosti pro zachování a rozvoj mysliveckých zvyků a tradic. Dále se věnuje problematice chovu zvěře a zachování jejich druhů, držení zvěře v zajetí, otázce honiteb, jejich tvorbě a využití, ať jde o honitby vlastní nebo pronajaté, řeší i postavení a právní poměry honebních společenstev, ochranu myslivosti, regulaci stavů zvěře, lov zvěře na honebních i nehonebních pozemcích, lov živočichů, kteří nejsou považováni za zvěř, kontrolu ulovené zvěře a výkon státní správy myslivosti.⁵¹ Významnou částí je úprava problematiky náhrady škody způsobené zvěří, na zvěři a mysliveckých zařízeních. Tyto vyjmenované činnosti upravené v § 1 MyslZ tvoří generální klauzuli, která stanovuje předmět a účel zákona o myslivosti.

V důsledku přijetí zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „obč. zák.“) bude potřeba provést i novelu stávajícího platného a prozatím účinného zákona o myslivosti, a to minimálně z důvodu zajištění souladu používané terminologie.⁵² Ministerstvo zemědělství již na návrhu nového zákona pracuje, změna zákona je tedy otázkou zcela aktuální a blíže se jí budeme zabývat v samostatné 4. kapitole.

Tato kapitola bude členěna systematicky tak, jak je členěn zákon o myslivosti. Nejprve tedy budou vymezeny základní pojmy související s myslivostí, poté bude detailně rozebrány jednotlivé oblasti úpravy tohoto zákona, jako je zvěř a její zušlechťování či ochrana myslivosti.

---

⁵⁰ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. XX. ISBN 978-80-7478-781-2.

⁵¹ *Ibid.*, str. XXI.

⁵² *Ibid.*, str. XXI.

3.1 Základní pojmy

Myslivostí se podle ustanovení § 2 písm. a) MyslZ rozumí soubor činností prováděných v přírodě a ve vztahu k volně žijící zvěři jakou součástí ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součástí českého národního kulturního dědictví. Na základě této definice lze myslivost chápat ve dvou rovinách, jež se nemusí pokaždé překrývat, přičemž myslivost jako obecná činnost nemusí být vždy činností spolkovou. Obecná definice vyjadřuje myslivost spíše jako ochraňující činnost než činnost hospodářskou. Z definice nelze vyvodit, zdali se jedná o činnost zájmovou či o sport, lovectví nebo zálibu.⁵³

Na výše uvedené navazuje definice práva myslivosti obsažená v ustanovení § 2 písm. h) MyslZ, jímž se *„rozumí souhrn práv a povinností zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, přivlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stadia a shozy paroží, jakož i užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků.“* Právo myslivosti lze považovat za právo k věci cizí. Jednotlivé podstatné znaky (chov zvěře, lov, přivlastňování, ochrana) tohoto práva jsou pak podrobněji vyloženy v příslušných ustanoveních MyslZ, kterým se budeme v rámci následujících podkapitol věnovat. Právo myslivosti spočívá právě v možnosti realizace těchto činností.

V souvislosti s definicemi obou pojmů, bych ráda uvedla i názor vyslovený v nálezů Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03, kde Ústavní soud spatřuje podstatu myslivosti české právní úpravy v naplnění ústavního cíle, čímž je ochrana zvěře a ochrana myslivosti jako národního kulturního dědictví. Dále uvádí, že myslivost a právo myslivosti jsou aktivitami společenskými, které stát uznává právě pro to, aby byla poskytnuta ochrana a rozvoj jedné ze složek životního prostředí – zvěře. Uvádí také, že zákon o myslivosti nestanovuje myslivost jako zájmovou aktivitu, ale ve své podstatě jako cílevědomou a regulovanou činnost vedoucí k ochraně a rozvoji přírody.

Velice důležitým pojmem je též pojem honitba. Dle ustanovení § 2 písm. i) MyslZ je honitba *„soubor souvislých honebních pozemků jednoho nebo více vlastníků vymezený v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti, v němž lze provádět právo myslivosti podle tohoto zákona.“* Dále s honitbou a jejím využitím úzce souvisí pojmy držitel honitby a uživatel honitby. Držitelem honitby rozumíme osobu, které byla honitba uznána rozhodnutím

---

⁵³ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 8. ISBN 978-80-7478-781-2.

orgánu státní správy myslivosti. Uživatelem honitby je držitel honitby, jestliže ji využívá sám nebo osoba, jíž držitel honitby honitbu pronajal.⁵⁴

3.2 Chov a zušlechťování zvěře

Chov a zušlechťování zvěře je jednou z nejvýznamnějších oblastí v právní úpravě myslivosti. V této kapitole bude vymezen pojem zvěř a vneseno světlo do problematiky jejího vlastnictví. Předmětem rozboru bude především chov zvěře jako jedné ze základních činností myslivosti, s čímž souvisí i seznámení se zásadami chovu, chovatelskými přehlídkami a okrajově bude věnována pozornost chovu zvěře v zajetí.

3.2.1 Zvěř a její vlastnictví

Zvěř je podle ustanovení § 2 písm. b) MyslZ definována jako „*obnovitelné přírodní bohatství představované populacemi druhů volně žijících živočichů.*“ Stejný paragraf pak v písm. c) a d) rozděluje zvěř na druhy zvěře, které nelze lovit a druhy zvěře, které lze obhospodařovat lovem. Mezi zvěř, kterou nelze lovit zařazujeme hlavně druhy patřící mezi zvláště chráněné živočichy na základě ZoPK a jeho prováděcí vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů či různých mezinárodních smluv (Bernská úmluva, Ramsarská úmluva a další). Zákaz lovu zvěře plynoucí z ustanovení § 2 písm. c) MyslZ však neplatí neomezeně, jelikož z něj orgán ochrany přírody může udělit výjimku. Stejně tak ani možnost lovit některé druhy zvěře není absolutní, protože ji omezují třeba zákonné povinnosti jako je získání povolení k lovu a dodržení doby lovu. Problematika lovu bude více přiblížena v kapitole 3.7 této práce.

V rámci definice pojmu zvěř je zapotřebí zmínit, že ne každý živočich může být považován za zvěř ve smyslu MyslZ. Živočichové neuvedení v taxativním výčtu mezi zvěří, kterou je možno lovit a zvěří, kterou lovit nelze, nejsou podle zákona o myslivosti zvěří. Někdy pro ně také bývá používáno označení „nezvěř“. Příkladem je třeba kozorožec, svišť, veverka, hrdlička divoká, kavka, sovy, luňáci, orli aj.. Navzdory zařazení některých živočichů mezi „nezvěř“ umožňuje na základě ustanovení § 14 odst. 1 písm. f) MyslZ myslivecké strážní a mysliveckému hospodáři některé tyto živočichy (tzv. zavlečené druhy v přírodě nežádoucí, jakým je např. norek americký) usmrcovat.⁵⁵

---

⁵⁴ § 2 písm. m), n) MyslZ.

⁵⁵ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 9. ISBN 978-80-7478-781-2.

Zákon o myslivosti rovněž zakotvuje rozdělení zvěře na savce a ptáky, nikoli už na zvěř srstnatou a pernatou, od čehož bylo upuštěno. Také rozdělování zvěře na zvěř užitkovou a škodnou se již zásadně neaplikuje, protože panuje názor, že každý druh má v přírodě své místo.⁵⁶

Dle mého názoru je výše uvedené rozdělení druhů zvěře vcelku nepřehledné a domnívám se, že by stálo za to, zamyslet se nad výstižnější a zároveň jednodušší terminologií, která by lépe vystihovala jejich význam. Označení druhů zvěře, které lze *obhospodařovat* lovem nepůsobí dle mého úsudku zcela právně a obtížněji se s ním pracuje. Na druhou stranu rozumím tomu, že se zde zákonodárce snažil zachytit úlohu lovu jako jednoho ze způsobů hospodaření se zvěří. Možná by však pro lepší orientaci a vyjadřování mohla být zavedena adekvátní legislativní zkratka, např. (ne)lovná zvěř. Obdobný názor zastávají i v knize *Zemědělské právo*.⁵⁷

Je nutné také rozlišovat mezi pojmem zvěř a zvíře, přičemž pojem zvěř lze považovat za privilegovanou podmnožinu pojmu zvíře upraveného v § 1045 a násl. obč. zák.⁵⁸ Zvíře již nově není podle § 494 obč. zák. považováno za věc, ale jedná se o živého tvora. Určité rozlišení je potřeba učinit také mezi pojmy zvěř a volně žijící živočich. Volně žijícím živočichem se myslí *„jedinec živočišného druhu, jehož populace se udržují v přírodě samovolně, a to včetně jedince odchovaného v lidské péči vypuštěného v souladu s právními předpisy do přírody.“*⁵⁹ Na základě srovnání definic těchto dvou pojmů, lze stanovit, že zvěř je jakousi zvláštní, speciální podskupinou volně žijících živočichů. Volně žijícím živočichem může být kromě zvěře i zvíře, které není podle zákona o myslivosti považováno za zvěř. Zvěř bude vždy zároveň i volně žijícím živočichem, v obráceném slova smyslu však tato rovnice ne vždy působí.

V souvislosti se zvěří vyvstává rovněž otázka vlastnictví zvěře. Komu vlastně zvěř patří a kdo k ní vykonává vlastnické právo? Na tyto dotazy není zcela jednoduché odpovědět, jelikož problematika vlastnictví zvěře není v platných právních předpisech výslovně upravena a ani v dřívějších předpisech upravena nebyla. Z historického chápání, praxe i důvodové zprávy k zákonu o myslivosti lze ale stanovit, že zvěř byla a je označována za *res nullius* - věc ničí. Nejedná se však o klasické pojetí věci ničí, jak tomu bylo v právu římském, jelikož pak

---

⁵⁶ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 9. ISBN 978-80-7478-781-2.

⁵⁷ DAMOHORSKÝ, M.; MÜLLEROVÁ, H.; SMOLEK, M.; SNOPOKOVÁ, T. *Zemědělské právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. str. 109-110. ISBN 9978-80-7380-584-5.

⁵⁸ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 9. ISBN 978-80-7478-781-2.

⁵⁹ § 3 odst. 1 písm. d) ZoPK.

by si ji mohl přivlastnit každý (ten, kdo by se jí první zmocnil), což na základě znění zákona možné není. Zmocnit se zvěře může pouze osoba zákonem k tomu oprávněná, ne jakákoli osoba, jako např. pytlák. Základním poznatkem je, že vlastníkem živé zvěře (neulovené) není nikdo, zatímco vlastníkem zvěře např. zhaslé, odstřelené, odchycené či shozu jejího paroží je uživatel honitby. Zvěř dále nezařazujeme ani mezi věci společné všem (př. vzduch) ani mezi věci veřejné náležící státu/obci (př. určité typy cest), jelikož kdyby byl stanoven její vlastník, vznikly by mu tím i povinnosti s vlastnictvím spojené. Projevilo by se to např. v otázce náhrady škod způsobených zvěří.⁶⁰ S řešením otázky vlastnictví zvěře je spojeno i stanovisko Ústavu státu a práva Akademie věd České republiky (zveřejněno v časopise Právník č. 1, ročník 1994, str. 81), jenž přisuzuje vlastnictví zvířete, které je druhově předmětem práva myslivosti, avšak žije v domácnosti, zoo, uzavřených oborách či obdobných zařízeních tomu, kdo jej koupil, vyšlechtil. Kupříkladu jde o muflony chované v ohradě či lišky pro kožešinu. Na základě tohoto stanoviska si soudy vytvořili právní názor, že majetkoprávní režim zvěře v oborách je odlišný od toho týkajícího se zvěře v honitbách mimo obory, což ale nebylo záměrem autorů stanoviska. Uzavřenou oborou se rozumí spíše ohrazené pozemky s farmovým chovem zvěře. Důsledkem toho je pak dvojitý režim vlastnictví ke zvěři, který má za následek vytvoření dvojího právního režimu odpovědnosti za škody způsobené zvěří, čemuž se podrobněji budeme věnovat v kapitole 3.8.2.⁶¹

Otázku vymezení zvěře lze uzavřít konstatováním vycházejícím z rozhodnutí Ústavního soudu, že *„předmětem práva myslivosti je tedy zvěř, která v abstraktní rovině představuje především přírodní bohatství, které si stát vytkl za cíl chránit. Závažnost a zásadnost této ochrany je dána především skutečností, že ochrana přírodních hodnot se stala předmětem regulace přímo v Ústavě České republiky, podle jejíhož čl. 7 stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.“*⁶²

3.2.2 Zásady chovu zvěře

Chov zvěře patří mezi stěžejní atributy práva myslivosti, a to především z důvodu zachování jednotlivých volně žijících druhů zvěře v přírodě. Jak již bylo řečeno výše, ne všechny definice pojmů nalezneme ve výčtu vymezení pojmů, ale jsou rozesety v různých částech zákona, jako tomu je právě u chovu zvěře. Chov zvěře není jen obecným pojmem obsahujícím obecné náležitosti, ale je specifickou činností, kterou se rozumí *„odborné zásahy*

⁶⁰ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 449/2001Sb., o myslivosti.

⁶¹ FLORA, M. Odpovědnost za škody způsobené zvěří – základní principy platné právní úpravy. *Myslivost*. [online časopis]. 2014, č. 11, str. 8. [cit. 2016-07-05]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2014/Listopad-2014/Odpovednost-za-skody-zpusobene-zveri-zakladni-pr>

⁶² Nález Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03.

*sledující určité vymezené biologické cíle, zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a prostředím, udržování přírodní kvality genofondu zvěře, cílené zvyšování chovné kvality zvěře a úprava stavů zvěře na optimální stav.*⁶³ Na základě této definice lze konstatovat, že chov zvěře je vlastně odbornou hospodářskou činností mající za cíl nepřemnožení stavů zvěře a zachování tím rovnováhy mezi životním prostředím a hlavně spárkatou zvěří. Zároveň se chce zabránit zhoršování životních podmínek a prostředí. Problematika přemnožení spárkaté se jeví jako závažný problém, a to především z důvodu škod způsobených touto zvěří. Rozhodně by nová právní úprava měla vzít v potaz i tento jev a společně s odborníky z oboru pracovat na nalezení dobrého řešení situace. Mimo to je jedním z cílů i zachování kvality zvěře, což se projevuje např. v podobě zákazu vypouštění křížených jedinců do honiteb.

Tématem této podkapitoly jsou však jednotlivé zásady chovu. Základní zásadou, na níž chov zvěře stojí, je zásada zachování všech druhů zvěře v přírodě s poskytnutím podpory a ochrany geograficky původních druhů zvěře. Podstatné je právě zachování geograficky původních druhů, i když v dnešní době už nelze tak jednoznačně říci, co je druh geograficky původní, protože minimálně laik by určitě nepovažoval např. bažanta obecného, daňka evropského, jelena sika japonského, za nepůvodní druh zvěře vyskytující se na našem území. V souvislosti se zmiňovaným přemnožením spárkaté zvěře lze zmínit příklad jelena sika, který se mezi spárkatou zvěř řadí. Jeho počet narůstá, i přes jeho konstantě rostoucí odstřel. Zdá se, že tento způsob snižování přemnožených druhů nepřináší očekávané přínosy a zdá se, že je potřeba přistoupit i k jiným řešením.

V návaznosti na zásady uvedené v předešlém odstavci určuje zákon o myslivosti držitelé honitby popř. nájemci honitby (uživatelé honitby) povinnost udržovat v honitbě zvěř v rozmezí mezi minimálním a normovaným stavem zvěře. Minimální stav zvěře *„je stav, při kterém není druh ohrožen na existenci a jeho populační hustota zabezpečuje biologickou reprodukci druhu.*⁶⁴ Za normovaný stav je považován *„nejvýše přípustný jarní stav, který odpovídá kvalitě životního prostředí zvěře a úživnosti honitby; uvádí v rámci jakostní třídy honitby i požadovaný poměr pohlaví a věkovou skladbu zvěře a koeficient očekávané produkce.*⁶⁵ Z hlediska stanovení výše těchto stavů pro určitou honitbu je důležitá vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd. Součástí rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby jsou právě i výše minimálních a normovaných stavů zvěře.

---

⁶³ § 3 odst. 1 MyslZ.

⁶⁴ § 3 odst. 2 MyslZ.

⁶⁵ § 3 odst. 2 MyslZ.

Mezi zásady chovu zvěře patří zákonem předvídané zákazy a omezení, které mají přispět k zachování druhu zvěře. Jedním z omezení (§ 4 MyslZ), které vydává orgán státní správy myslivosti, je omezení obvyklého způsobu mysliveckého užívání honitby, příp. stanovení jeho podmínek či vydání pokynů pro myslivecké hospodaření, což může být učiněno pouze v případě převládajícího obecného zájmu. Dalším omezením je rovněž dovoz a vývoz živé zvěře a jejich vývojových stádií (př. vejce). K jejich provedení je zapotřebí souhlasu orgánu státní správy myslivosti. Pro dovoz a vypuštění geograficky nepůvodních druhů živočichů, kteří jsou zvěří, se vyžadují ještě přísnější podmínky, kdy je nutné získat souhlas nejen orgánu státní správy myslivosti, ale i orgánu ochrany přírody a dodržení veterinárních předpisů. Po provedení povoleného vypuštění se daný druh stává zvěří podle zákona o myslivosti. V případě porušení se jedná o správní delikt podle ustanovení § 64 odst. 2 MyslZ, za který hrozí pokuta až do výše 200.000 Kč. Ze zákazů (§ 5 MyslZ) sloužících k zachování druhů zvěře plyne, že se nesmí do honiteb vypouštět zvěř z farmových chovů a jejich mláďat nebo zvěř, zvířata zkřížená různě mezi sebou. Nadto, bez předešlého souhlasu orgánu státní správy myslivosti navazujícího na vyjádření orgánu státní ochrany přírody se nesmí taktéž zavádět další druhy zvěře. S tímto souvisí i ustanovení § 10 MyslZ, které stanovuje zákaz vlastníkům hospodářských zvířat nechat je volně pobíhat v honitbě mimo svůj vliv, a to z důvodu, aby nedocházelo k jejich nežádoucímu křížení. V případě zákazu podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) MyslZ, lze vypouštět zvěř chovanou v zajetí do honitby jen, pokud orgán ochrany přírody udělil výjimku. Zde je potřeba upozornit na chybu zákonodárce, kdy namísto součinnosti orgánu ochrany přírody s orgánem státní správy myslivosti zakotvil výlučnou pravomoc orgánu ochrany přírody, což ve spojitosti s ustanovením § 7 MyslZ nedává smysl, jelikož k chovu zvěře v zajetí se vyžaduje souhlasu orgánu státní správy myslivosti. Z tohoto důvodu by proto měl právě orgán státní správy myslivosti vyslovovat souhlas i s jeho vypouštěním. V praxi se vychází z toho, že by při rozhodování o vypouštění měla panovat vzájemná dohoda mezi uvedenými orgány.⁶⁶ Oprávnění vypouštět zvěř do honitby přísluší pouze držiteli honitby, příp. s jeho souhlasem jiné osobě. Jestliže se nejedná o vypouštění zvěře podle výše uvedeného ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) MyslZ, případně dalších výjimek uvedených v ustanovení § 5 odst. 2 MyslZ, je k tomuto vypouštění zvěře nutný souhlas orgánů státní správy myslivosti, lesů a ochrany přírody pro danou honitbu.

---

⁶⁶ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 25. ISBN 978-80-7478-781-2.

3.2.3 Chovatelské přehlídky

Chovatelské přehlídky patří mezi významný nástroj sloužící k hodnocení kvality chované zvěře a kontroly zvěře lovené za daný kalendářní rok. Účelem těchto přehlídek je posouzení jednotlivých předložených trofejí a na jejich základě získání představy úspěšnosti chování zvěře, o její kvalitě, výskytu různých druhů a dalších podstatných informací pro budoucí myslivecké hospodaření a chov zvěře. V souvislosti s tím je potřeba si definovat pojem trofej, přičemž za trofej se považují „*rohý, parohý a parůžky rohaté a parohaté zvěře včetně lebky oddělené před prvním krčním obratlem, zbraně u prasete divokého, lebky a kůže některých šelem.*“⁶⁷ Daná definice se nezabývá jinými trofejemi jako např. jelení štětka, kamzičí vous, kačírek, hubertka. Za trofej lze však považovat i trofej z kusu nalezeného, který uhynul.⁶⁸

Pořádání chovatelských prohlídek však ze zákona není povinné. Je koncipováno jako oprávnění příslušného orgánu státní správy myslivosti vydat rozhodnutí o konání přehlídky trofejí v rámci svého správního obvodu. Ten taktéž rozhoduje o ustanovení hodnotitelské komise. K pořádání chovatelských přehlídek jsou pak obvykle pověřeny místní myslivecká sdružení nebo příslušný okresní myslivecký spolek ČMMJ. Organizace chovatelské přehlídky tedy ze zákona nemusí být povinně zajištěna orgánem státní správy.⁶⁹

Zákon bohužel nezakotvuje žádnou povinnost předložit trofeje na přehlídku, což v praxi znamená, že ani uživatel honitby, ani vlastník trofeje, dokonce ani vlastník význačné trofeje, nemohou být nuceni trofej předložit k hodnocení. Jejím nepředložením se sice nedopouští žádného porušení zákona, nevzniká jim tedy deliktní odpovědnost a není možno jim za takové jednání uložit sankci, avšak z hlediska myslivecké morálky je na takové jednání pohlíženo jako na společensky nepřijatelné. Pokud chce Česká republika dosáhnout kladených si cílů chovatelských přehlídek, měla by se při tvorbě novely zákona jistě zamyslet také nad touto problematikou a inspirovat se zahraniční úpravou např. Rakouska či Německa, kde je nepředložení trofejí na chovatelské přehlídce považováno za nepředstavitelné porušení myslivecké morálky.⁷⁰ Jestliže nebudou předkládány všechny ulovené trofeje, tak potom lze těžko objektivně zjistit a stanovit kvalitu chované zvěře, úspěšnost jejího chovu či počet kusů, který byl uloven. Takové celkové hodnocení může být potom značně zkreslené, protože nezahrnuje všechny potřebné konstanty. Z tohoto důvodu souhlasím se zavedením zákonné

---

⁶⁷ § 6 odst. 1 MyslZ.

⁶⁸ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 29. ISBN 978-80-7478-781-2.

⁶⁹ *Ibid.*, str. 28-29.

⁷⁰ *Ibid.*, str. 29.

povinnosti předložit ulovené trofeje na chovatelské přehlídce k hodnocení. Zároveň chovatelské přehlídky shledávám jako dobrou příležitost k provádění osvěty veřejnosti zajímavou a poutavou formou.

V souvislosti s trofejemi je potřeba si rovněž vymezit, jak je to s jejich vlastnictvím, což navazuje na problematiku vlastnického práva zvěře zmiňovanou v kapitole 3.1.1. Vlastníkem ulovené zvěře je, a to včetně její trofeje, uživatel honitby. Žádný z právních předpisů v oblasti myslivosti nedává střelci právo, aby si trofej mohl rovnou přímo přivlastnit. Avšak na základě myslivecké tradice je trofej střelci přenechávána. Právním podkladem pro přenechání trofeje je zvláštní akt uživatele honitby učiněný ve prospěch střelce, kterým se na něj vlastnické právo převede. Pod tímto aktem zpravidla rozumíme darování ve smyslu obč. zák., přičemž jeho právní účinky mohou být posunuty např. až na dobu po skončení chovatelské přehlídky, což je asi jediný možný způsob jak nyní zajistit předložení trofeje na chovatelské přehlídce. Pokud k darování trofeje nedojde, jejím vlastníkem zůstává uživatel honitby.⁷¹

Jednotlivé trofeje jsou hodnoceny prostřednictvím bodů. K tomu slouží jednotná metodika hodnocení loveckých trofejí vydaná CIC, přičemž za ty nejvýznamnější trofeje je udělována zlatá, stříbrná či bronzová medaile. Takové trofeje označujeme jako tzv. trofeje význačné. K jejich hodnocení byla ustanovena ústřední hodnotitelská komise skládající se z 31 odborníků, která je dále rozdělena do menších skupinek po 2-5 členech a ti pak působí v jednotlivých krajích. Vedení evidence význačných trofejí bylo svěřeno ČMMJ.⁷²

Pro případ, že by význačná trofej měla být vyvezena do zahraničí bez předchozího ohodnocení na chovatelské přehlídce nebo ohodnocení ústřední hodnotitelskou komisí, zakotvuje zákon ustanovení, které ukládá povinnost ohodnocení alespoň jedním členem ústřední hodnotitelské komise, pořízení její fotodokumentace a vyhotovení hodnotitelské tabulky, která zároveň slouží jako průkaz při jejím vývozu. Nedodržení těchto požadavků v případě vývozu je protiprávním jednáním, avšak jeho skutková podstata není v zákoně o myslivosti obsažena, a to z důvodů náročnosti postihu za přestupek osob zdržujících se v cizině.⁷³

---

⁷¹ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 28-29. ISBN 978-80-7478-781-2.

⁷² *Ibid.*, str. 29.

⁷³ *Ibid.*, str. 30.

3.2.4 Chov zvěře v zajetí

Kromě chovu zvěře volně žijící v přírodě upravuje zákon o myslivosti v ustanovení § 7 i podmínky pro chov zvěře v zajetí, který je umožněn pouze na základě souhlasu orgánu státní správy myslivosti. Společně s tím je potřeba doložení vyjádření veterinárních orgánů a orgánů na ochranu zvířat proti týrání. Existují však i výjimky, kdy tohoto souhlasu není potřeba, a to v případě jedná-li se o chov zvěře v zoologické zahradě, pokud je zřízena obcí nebo krajem či jde-li o chov loveckých dravců. Zákon o myslivosti v tomto ustanovení dále taxativně vymezuje, co se nepovažuje za chov zvěře v zajetí, přičemž sem tedy řadíme krotký chov či polodivoký chov zvěře prováděný za účelem zazvěřování honiteb, péče o zraněnou zvěř činěnou uživatelem honitby po nezbytnou dobu, záchranné stanice a chovy potřebné péče o zraněné živočichy zřizované a základě příslušných předpisů o ochraně přírody. Co se týká záchranných stanic a chovů pro zvláště chráněné živočichy, jsou-li zároveň zvěří, vyžaduje se rovněž jejich schválení orgánem státní správy myslivosti.⁷⁴ O chov zvěře v zajetí nejde ani v případě, že se někdo ujme zvěře zraněné, nemocné, ale i zdravé. V takovém případě by mělo dojít ihned k předání zvěře uživateli honitby případně zmíněným záchranným zařízením.⁷⁵ Z těchto zařízení lze vypouštět jedince do honitby pouze po předchozím projednání (mírnější forma než souhlas, jelikož stačí projednat, přičemž souhlas nemusí být udělen) s orgánem státní správy myslivosti a s vědomím držitele honitby. Toto ustanovení zákona působí jako moderační klauzule, jelikož se jedná o výjimku z ustanovení § 5 odst. 2 MyslZ, kde je vyžadován souhlas uživatele honitby a daných orgánů.⁷⁶

V souvislosti s loveckou kynologií a výcvikem loveckých psů, při kterém se velmi často k naučení norování používají lišky obecné, obsahuje zákon o myslivosti (§ 7 odst. 2) i ustanovení zabývající se jejím dočasným držením v zajetí právě pro uvedené účely. Dříve pro tuto oblast nebylo stanoveno příliš omezení, avšak s vývojem doby a důrazem na ochranu zvířat proti týrání se dostalo jakési zákonné úpravy i této oblasti. I z těchto důvodů je k užití lišky pro výcvik loveckých psů potřeba souhlasu orgánu státní správy myslivosti a orgánu na ochranu zvířat proti týrání, jejichž pravomocí je i možnost stanovení podmínek pro výkon činnosti. Je důležité zmínit, že orgány státní správy myslivosti rozhodují ve věcech po dohodě s orgány ochrany přírody na základě ustanovení § 66 MyslZ.⁷⁷

---

⁷⁴ § 7 odst. 1 MyslZ.

⁷⁵ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 32. ISBN 978-80-7478-781-2.

⁷⁶ *Ibid.*, str. 31.

⁷⁷ *Ibid.*, str. 31, 32.

3.3 Ochrana myslivosti

Pod ochranou myslivosti si je třeba představit především ochranu zvěře. Jedná se o další velmi významnou činnost vykonávanou v rámci myslivosti přispívající k zachování životního prostředí a podmínek zvěře, čímž zároveň působí na zachování jejího výskytu. Na základě generální klauzule upravené v ustanovení § 8 odst. 1 MyslZ spočívá ochrana myslivosti v ochraně zvěře před nepříznivými vlivy prostředí, před nakažlivými nemocemi, před škodlivými zásahy lidí a před volně pobíhajícími domácími zvířaty. Dále se sem řadí také ochrana životních podmínek zvěře, zajištění klidu v honitbě a ochrana mysliveckých zařízení. Ochranu zvěře před nakažlivými nemocemi nalezneme blíže specifikovanou ve veterinárních předpisech, konkrétně v ustanovení § 10 veterinárního zákona, jež vyjmenovává nebezpečné nákazy zvěře. Mezi ochranu před nepříznivými vlivy prostředí se zařazuje třeba i ochrana před zavlečenými druhy živočichů v přírodě nežádoucích.⁷⁸

V ustanovení § 8 odst. 2 MyslZ je pak stanovena povinnost každému, kdo vstupuje se svou činností do přírody, počínat si tak, aby nedocházelo ke zbytečnému ohrožování nebo zraňování zvěře a k poškozování jejích životních podmínek. Jedná se o základní povinnosti, které by měl každý dodržovat a respektovat s tím, že je tak stanovena obecná prevence. Ustanovení se vztahuje i na jinou činnost nevyjmenovanou, při které dochází k poškozování životních podmínek zvěře. Fyzická osoba se porušením daného ustanovení dopouští přestupku, za který lze uložit pokutu do výše 10.000 Kč. Ve vztahu k právnické osobě přestupkový zákon takový správní delikt neupravuje, jelikož se počítá s tím, že se bude jednat vždy o činnost fyzické osoby. Skutečnost je ale odlišná. Hospodaření na zemědělských pozemcích je především doménou právnických osob, které povinnosti pro ně plynoucí ze zákona o myslivosti nedodržují a často i zcela zásadně porušují. Industrializací zemědělství, zvýšení pojezdových rychlostí, používání osevních postupů, střídání plodin, pěstování energetických plodin a dalších činností nepřispívá ke zlepšování životních podmínek zvěře, zejm. zvěře drobné, ale i dalších volně žijících živočichů, a tím zároveň dochází k porušování zákonných ustanovení.⁷⁹ Problematika přechodu na ekonomické zemědělství a jeho nežádoucí vliv na zvěř a životní podmínky zvěře byla již naznačena v úvodu této práce.

Pro zajištění dostatečné ochrany zvěře stanovuje právní úprava konkrétní omezení a zákazy. Na základě zákona o myslivosti *„je zakázáno plašit zvěř jakýmkoliv způsobem,*

---

⁷⁸ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 35. ISBN 978-80-7478-781-2.

⁷⁹ *Ibid.*, str. 36.

s výjimkou opatření k zabránění škodám působeným zvěří a dovolených způsobů lovu.“⁸⁰ Zákaz plašení zvěře se za podmínek uvedených v tomto ustanovení nevztahuje na myslivce resp. vlastníky pozemků.⁸¹ Další zákaz stanovený v tomto ustanovení spočívá v tom, že „*rušit zvěř při hnízdění a kladení mláďat a provádět další činnosti záporně působící na život zvěře jako volně žijících živočichů, pokud nejde o činnosti při obhospodařování pozemků nebo o činnosti při návštěvách honiteb jako součástí krajiny.*“ Obecné rušení zvěře je značný problém především proto, že ho porušují hlavně turisté a návštěvníci přírody, obvykle na jaře a v létě, kdy zrovna zvěř vyžaduje co nejvíce klidu, což v současné době začíná být stále větším problémem.⁸² Ze znění zákona plyne, že tyto zákazy jsou vymezeny jako absolutní a nelze z nich udělit výjimku. Tato právní úprava je tedy dokonce přísnější než v ZoPK. V návaznosti na dané ustanovení je umožněno na základě žádosti uživatele honitby, aby orgán státní správy myslivosti nařídil přiměřené omezení nebo dokonce i zákaz vstupu do honitby nebo jejích částí, včetně omezení jízdy koňmi a tažnými psy a omezení jiných sportovních nebo zájmových činností nebo provádění lovů, a to především v době hnízdění, kladení vajec a odchovu mláďat.⁸³ Důvodem je právě ochrana zvěře před jejím rušením.⁸⁴ Výčet je pouze demonstrativní, proto mohou být učiněna i jiná než vyjmenovaná omezení či zákazy jako např. omezení vstupu do honitby v době zimní nouze. Praktické rovněž je, že restrikce je možno uložit nejen k ochraně zvěře, ale i k zajištění bezpečnosti a ochrany života a zdraví lidí, neboť omezení lze uložit i z důvodu provádění lovu. Kupříkladu v oblasti s velkým výskytem turistů je rozhodně velmi rizikové pořádat společný lov bez jakéhokoli omezení. Zachází se zde se zbraněmi, které mohou způsobit smrtelné zranění, proto je potřeba zajistit bezpečnost. Uvedená opatření se však nevztahují na hospodářskou činnost vlastníků či nájemců honiteb.⁸⁵

Svůj význam pro zvěř mají i jednotlivá myslivecká zařízení, mezi něž řadíme slaniska, napajedla, zařízení pro přikrmování (krmelce), pozorování a lov zvěře (posedy), a proto jim je rovněž poskytnuta zákonná ochrana s tím, že je zakázáno jejich poškozování a ničení. K umístění a vybudování mysliveckého zařízení je potřeba souhlasu vlastníka honebního pozemku. Pokud by všichni vlastníci honebních pozemků v honitbě odmítli dát tento souhlas,

---

⁸⁰ § 9 odst. 1 MyslZ.

⁸¹ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 37. ISBN 978-80-7478-781-2.

⁸² *Ibid.*

⁸³ § 9 odst. 3 MyslZ.

⁸⁴ MÜLLEROVÁ, H., STEJSKAL, V.: *Ochrana zvířat v právu*, 1. vyd., Praha: Academia, 2013. str. 425-426. ISBN 978-80-200-2317-9.

⁸⁵ § 9 odst. 3 MyslZ.

rozhodne v takovém případě o jeho umístění orgán státní správy myslivosti. Případná ustanovení zvláštních právních předpisů (př. stavebního zákona) tímto nejsou dotčena.⁸⁶

Zákon o myslivosti pamatuje i na zajištění ochrany zvěře v případě konání hromadných akcí v přírodě (natáčení filmu, vědecké pozorování, výzkum, sportovní či turistické akce), kdy je potřeba spolupráce jiných orgánů státní správy (např. podle zákona o lesích) s orgánem státní správy myslivosti, který stanovuje požadavky nutné k zajištění ochrany zvěře a jejich životních podmínek. Jejich sdělení nejsou samostatným správním rozhodnutím, ale tvoří součást povolení vydaného pro danou akci.⁸⁷

Zákon o myslivosti dále ukládá důležité povinnosti vlastníkům pozemků, domácích a hospodářských zvířat. Řadíme sem jeden ze základních zákazů, a to zákaz vlastníkům „domácích zvířat, včetně zvířat ze zájmových chovů a zvířat z farmových chovů zvěře, nechat je volně pobíhat v honitbě mimo vliv svého majitele nebo vedoucího.“⁸⁸ Volné pobíhání zvířat je zakázáno nejen v honitbě, ale taktéž na účelových komunikacích, a to na základě předpisů upravujících provoz vozidel na silnicích.⁸⁹ Význam spojení *mimo vliv svého majitele* není již zákonem o myslivosti blíže specifikován, proto je potřeba posuzovat každý takový případ individuálně. Jako příklad může sloužit útěk zvířete z důvodu otevřených vrat v oplocení, nedostatečně uzavřeného nebo oploceného zařízení či objektu, kde je zvíře chováno. Někdy se jedná i o úmyslné vypouštění zvířat na honební pozemky, i když nejde o pastvu. Typickým příkladem je i volné pobíhání psů bez vodítka po honitbě, přičemž této otázce se budu velmi podrobně věnovat v následující podkapitole, a to především ve spojitosti s oprávněními myslivecké stráže. Často se subjektivní názory vlastníků zvířat a uživatelů honitby na posouzení situace logicky odlišují a dochází tak ke sporu, který je těžko posuzovatelný.⁹⁰

Při hospodaření na svých pozemcích musí vlastníci či nájemci dbát toho, aby nedocházelo ke zraňování nebo usmrcování zvěře. Oplocení pastviny ostnatým drátem lze uvést jako typický příklad opatření vedoucího ke zraňování zvěře a naopak pastevní ohradníky jsou pro zvěř zcela neškodné.⁹¹ V souvislosti s rozvíjejícím se zemědělstvím a zejména jeho mechanizací při kosení pícnin a chemizací pro ochranu rostlin dochází stále k větším škodám na zvěři, což se zákonodárce snažil zmírnit zavedením důležitých povinností pro vlastníky a nájemce pozemků. Mezi tyto povinnosti vlastníků a nájemců pozemků

---

⁸⁶ § 9 odst. 2 MyslZ.

⁸⁷ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 39. ISBN 978-80-7478-781-2.

⁸⁸ § 10 odst. 1 MyslZ.

⁸⁹ *Ibid.*, str. 41.

⁹⁰ *Ibid.*, str. 40.

⁹¹ *Ibid.*, str. 41.

uvedené v ustanovení § 10 odst. 3 MyslZ řadíme oznámení s předstihem uživateli honitby dobu a místo provádění zemědělských prací v noční době, kosení pácin a použití chemických postřiků na ochranu rostlin, používání účinných plašičů zvěře nebo provádění sklizní, pokud je to možné tak, aby zvěř byla vytlačována od středu sklizeného pozemku k jeho okraji. Prováděním sklizní tímto způsobem by došlo k menšímu usmrcení mláďat srnčí a jiné zvěře skrývající se v polích. Slovní spojení *pokud je to možné* nemá vztah k času, ale vztahuje se k místu, z čehož vyplývá, že i kdyby sklizení od středu ke kraji zabralo více času než sklizení opačně, musí se postupovat tímto způsobem méně škodlivým pro zvěř. S tím souvisí i dostatečně včasná notifikační povinnost o zahájení sečení, aby mohlo být třeba využito loveckých psů k vyhnání zvěře z konkrétní lokality, přičemž samotná činnost také trvá určitou dobu. Provozovatelům silážních jam a krechtů je taktéž uložena povinnost jejich zabezpečení proti přístupu zvěře, čímž se cílí na prevenci škod na zvěři a ochraně před jejím poraněním či usmrcením.⁹² Bohužel však ve skutečnosti dochází k realizaci popsanych opatření jen zřídka a zemědělci neinformují o svých činnostech. Těžko se pak dá předcházet zbytečným úhynům zvěře, pokud opatření nebudou dodržována. V této souvislosti by jistě bylo vhodné zavést účinné postihnutí zemědělců v případě porušení jejich povinností v podobě dodržování předepsaných opatření.

Dle ustanovení § 11 MyslZ je stanovena celá řada dalších povinností také pro uživatele honiteb. Uživatelé polních honiteb musí pečovat o zakládání remízků a jiných vhodných úkrytů pro zvěř, jelikož tato jejich útočiště, jak již bylo několikrát řečeno, z důvodu scelování pozemků za komunistického režimu zcela vymizela a byla odstraňována. Remízek může být dokonce zařazen orgánem ochrany přírody mezi významné krajinné prvky. Uživatelé honiteb lesních pak pečují o zakládání políček pro zvěř. Mezi další činnost patří podniknutí potřebných opatření pro pomoc zvěři a její záchranu v době nouze např. při povodních, záplavách, lesních požárech nebo v období s extrémně vysokou sněhovou pokrývkou, při extrémním suchu či mrazech. Proto mají uživatelé honiteb povinnost nejen přikrmovat zvěř v době nouze, ale také provozovat krmelce, zásypy, slaniska, napajedla. Ke zmiňovaným činnostem je často potřeba souhlasu vlastníků pozemků, proto je mezi nimi také důležitá vzájemná spolupráce.⁹³ Otázka přikrmování zvěře bývá často předmětem debat. V tomto ohledu se přikláním k provádění přikrmování zvěře v obdobích nouze, a to s ohledem na skutečnost, že krajinný ráz přírody byl člověkem již takovým způsobem změněn, že pro

---

⁹² BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 41-42. ISBN 978-80-7478-781-2.

⁹³ *Ibid.*, str. 43-45.

některou zvěř je v obtížných obdobích téměř nemožné obstarat si obživu. Tím by měla být naplněna zákonná povinnost ochrany zvěře.

3.4 Myslivecká stráž a její úloha

Myslivecká stráž hraje významnou roli v oblasti ochrany myslivosti a plní nezastupitelné funkce v terénu a praxi. Myslivecká stráž je jednou z tzv. veřejných stráží, mezi něž patří dále stráž rybářská, lesní a stráž přírody. Přestože není orgánem státní správy, tak zajišťuje některé činnosti v zájmu státu nebo pro stát. Při výkonu své funkce je myslivecká stráž nadána především kontrolními, informačními a výchovnými pravomocemi na úseku ochrany myslivosti, přičemž při výkonu své funkce je úřední osobou (dříve považována za veřejného činitele), což vyplývá z ustanovení § 127 odst. 1 písm. i) trestního zákoníku, kdy je myslivecká stráž při plnění úkolů státu nebo společnosti považována za úřední osobu. Důležitou činností je nejen činnost informační, výchovná, odborná, ale také strážní a kontrolní, zejména v ohledu dodržování právních předpisů v oblasti myslivosti. Jednotlivé konkrétní kompetence, funkce, ustanovování do funkce, poslání, náplň práce aj. pak blíže zákon o myslivosti ve svém ustanovení § 12. Myslivecká stráž je upravena v ustanoveních § 12 - § 16 MyslZ. Dále se uplatní také vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb., jež stanovuje podrobnosti týkající se služebního odznaku, vzoru průkazu myslivecké stráže či podmínek pro výkon funkce.

Uživateli honitby vzniká dle ustanovení § 12 odst. 1 MyslZ povinnost pro každých započatých 500 ha honitby podat návrh orgánu státní správy myslivosti na ustanovení jedné myslivecké stráže. Návrh musí obsahovat písemný souhlas navrhované osoby s jejím ustanovením mysliveckou stráží. Myslivecká stráž je ustanovována a dobu 10 let, přičemž opětovné ustanovení do funkce je přípustné. V případě nesplnění povinnosti uložené uživateli honitby, může ustanovení myslivecké stráže provést orgán státní správy myslivosti. Mysliveckou stráží se může stát pouze fyzická osoba splňující zákonné předpoklady, kterými jsou věk, bydliště na území ČR, bezúhonnost, svéprávnost (zákon ještě používá starou terminologii způsobilost k právním úkonům), fyzická a zdravotní způsobilost, prokázání znalosti práv a povinností myslivecké stráže a navazujících předpisů, složení slibu, vlastnictví loveckého lístku, zbrojního průkazu, pojištění a neméně důležité písemné vyslovení souhlasu se jmenováním do funkce.⁹⁴ Bezúhonnost je zákonem výslovně definována, k jejímuž zjištění slouží opis z evidence Rejstříku trestů. Díkce zákona je poměrně přísná, jelikož se při

---

⁹⁴ § 12 odst. 3 MyslZ.

posuzování bezúhonnosti dokonce nepřihlíží k zahlazení odsouzení. K samotnému ustanovení myslivecké stráže dochází vydáním služebního odznaku se státním znakem a průkazem myslivecké stráže. Obvod působnosti je určen honitbou.⁹⁵ V rámci prokazování znalostí se nejedná o zkoušku a nevydává se žádné vysvědčení či potvrzení. K jejímu úspěšnému složení je potřeba alespoň dosažení 75% z položených otázek, kterých podle vyhlášky musí být minimálně 20. Samotný rozsah testu, testovací otázky a formulace jejich odpovědí je pak ponechána na vůli orgánu státní správy myslivosti.⁹⁶

Výkon funkce myslivecké stráže zaniká z obvyklých důvodů, jako jsou uplynutí doby, zánik nájmu honitby, smrt myslivecké stráže, oznámením o ukončení výkonu funkce na základě jednostranného právního jednání myslivecké stráže. Ke zrušení myslivecké stráže rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti jako jednoho ze způsobů ukončení výkonu funkce může dojít, jestliže přestane osoba splňovat podmínky pro ustanovení myslivecké stráže či byla-li ustanovena na základě nesprávných nebo nepravdivých údajů. Z vlastní iniciativy jakož i na návrh uživatele honitby může zrušit orgán státní správy myslivosti mysliveckou stráž i v případě porušení zákonných povinností při výkonu funkce.⁹⁷ Zakotvení diskreční pravomoci je v tomto ohledu pozitivní, přičemž je tím zajištěna objektivita pro posouzení jednání myslivecké stráže. Za minoritní porušení povinností tak nemusí hned následovat zrušení funkce, stejně tak chrání i před zneužitím uživatelem honitby, pokud by se chtěl myslivecké stráže zbavit.⁹⁸

3.4.1 Oprávnění a povinnosti myslivecké stráže

K výkonu ochrany myslivosti zákon uděluje myslivecké stráži různá oprávnění, jejichž výčet uvádí ustanovení § 14 MyslZ. Mým záměrem je uvést jejich stručný systematický přehled. Některým se budu věnovat více z důvodu jejich většího významu či určité kontroverze. Počáteční oprávnění mají především vztah k postihování pytláctví, k čemuž je myslivecké stráži umožněno požadovat od osob v honitbě předložení zbrojního průkazu, průkazu zbraně, loveckého lístku, povolenky k lovu či jiného průkazu k ověření totožnosti, zastavovat a prohlížet vozidla v honitbě včetně zavazadel v případě podezření na obsah neoprávněně získané zvěře, zadržet osobu v honitbě přistiženou při neoprávněném lovu,

---

⁹⁵ § 12 MyslZ.

⁹⁶ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 50-51. ISBN 978-80-7478-781-2.

⁹⁷ § 13 odst. 2 MyslZ.

⁹⁸ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 54. ISBN 978-80-7478-781-2.

odejmout těmto osobám zbraň, zakázanou loveckou výzbroj, o čemž musí učinit úřední záznam a věc předat policii, odejmout ulovenou zvěř nebo vykázat osoby z honitby.

Další oprávnění se týkají usmrcování zvířat, přičemž tato oprávnění nemohou být převedena na jinou osobu. Jedná se o oprávnění plynoucí pro mysliveckou stráž *ex lege*, takže není potřeba jejich zápisu do loveckého lístku. Naopak však myslivecká stráž nemá oprávnění lovit ze zákona zvěř, k němuž potřebuje povolenku k lovu.⁹⁹ Myslivecké stráži náleží oprávnění usmrcovat v honitbě toulavé psy, kočky, po předchozím oznámení obecnímu úřadu i zdivočelá hospodářská zvířata a volně se pohybující označená zvířata z farmových chovů, dále zavlečené druhy v přírodě nežádoucí, tedy mývala severního, psíka mývalovitého, norka amerického a nutrii říční. Mezi poslední oprávnění řadíme požadování pomoci a součinnosti orgánů Policie ČR (dále jen „policie“), ukládání či vybírání pokut v blokovém řízení a vstupování na pozemky v honitbě, je-li to nezbytně nutné k výkonu jejich funkce.

Kromě oprávnění má myslivecká stráž též povinnosti vyplývající ze zákona o myslivosti. Myslivecká stráž jako úřední osoba má povinnost se prokazovat průkazem myslivecké stráže a nosit služební odznak. Každá osoba má právo požadovat předložení těchto náležitostí. Zároveň to slouží jako ochrana veřejnosti před neoprávněným jednáním myslivecké stráže. Myslivecká stráž je povinna dostatečně chránit svůj průkaz a odznak před odcizením, ztrátě nebo zneužitím. Myslivecká stráž dále dohlíží nad dodržováním povinností týkajících se ochrany myslivosti. Důležitou povinností je oznamování zjištěných závad, škod, nedostatků uživatelům honitby nebo orgánu, který ji zřídil, příp. v nejzazších případech policii či orgánům státní správy. I když ustanovení je formulováno v tomto ohledu trochu nejasně, je potřeba klást důraz na to, aby se o těchto událostech vždy dozvěděl uživatel honitby.¹⁰⁰

Ráda bych uvedla několik rozhodnutí Nejvyššího soudu týkající se myslivecké stráže. V této souvislosti např. Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí stanovil, že pokud příslušník myslivecké stráže úmyslně zastřelil psa loveckého plemene, přičemž jednal v rozporu se svým oprávněním, spáchal tak trestný čin zneužití pravomoci veřejného činitele (§ 158 odst. 1 písm. a) tr. zák.) a poškození cizí věci (§ 257 odst. 1 tr. zák.).¹⁰¹ Jiné rozhodnutí Nejvyššího soudu zase uvádí, že najíždění pachatele vozidlem na členy myslivecké stráže na místní lesní komunikaci, kteří se pokoušeli o jeho zastavení z důvodu kontroly pro podezření z pytláctví, naplňuje znaky trestného činu útoku na veřejného činitele (§ 155 odst. 1, 2 písm. a) tr.

---

⁹⁹ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 58. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁰⁰ *Ibid.*, str. 62.

¹⁰¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 03. 2008, sp. zn. NS 3 Tdo 56/2008.

zák.).¹⁰² Právě na těchto rozhodnutích si lze reálně ukázat, jak se projevuje postavení myslivecké stráže jako úřední osoby.

3.4.2 Problematika usmrcování toulavých psů, koček a usmrcování hosp. zvířat

V souvislosti s oprávněními myslivecké stráže, bych se ráda podrobněji věnovala (možná z pohledu veřejnosti kontroverznímu) ustanovení, které umožňuje myslivecké strážci „*usmrcovat v honitbě toulavé psy, kteří mimo vliv svého vedoucího ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení pronásledují zvěř; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení. Toto oprávnění se nevztahuje na psy ovčáckých a loveckých plemen, na psy slepecké, zdravotnické, záchranné a služební; usmrcovat kočky potulující se v honitbě ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení.*“¹⁰³ Nemovitostí k bydlení se rozumí nemovitost, v níž lze alespoň v části přenocovat, uložit svršky, tedy je chápána vzhledem k technickým možnostem, nikoli faktickým stavem přítomnosti určité osoby. Za takovou nemovitost nelze považovat např. kryté stání pro dobytek.¹⁰⁴

V souladu s tímto ustanovením není tedy možné, aby myslivecká stráž byla oprávněna kdykoliv usmrtit psa nebo kočku. K tomuto krajnímu řešení může přistoupit jen v případě splnění všech zákonných podmínek. Co se týká psů, je možnost usmrcení některých plemen dokonce vyloučena, jak taxativně uvádí výše zmíněné ustanovení zákona. Určitý problém s tímto ustanovením může nastat, pokud pes není přímo označen, lze pak těžko rozeznat, jestli se jedná o psa služebního, záchranného, slepeckého.¹⁰⁵

Stejně tak vyvstává otázka, kdy je pes stále pod vlivem svého majitele a kdy už není. Opětovně uvádím, že podle ustanovení § 10 odst. 1 MyslZ je vlastníkům psů zakázáno nechat je volně pobíhat po honitbě (stejně tak i na účelových komunikacích) mimo jejich vliv či vliv jejich vedoucího. V tomto ohledu nepanuje zcela jednotný názor. Čechura definuje ve své kapesní příručce pojem „mimo vliv svého vedoucího“ tak, že „*pes musí být na takovém místě, že jeho vedoucí neví přesně, kde jeho pes je a jak se chová, a není schopen ho účinně svými pokyny ovládat a kontrolovat jeho počínání včetně případného přivolání. Pokud jsou slyšet pokyny vedoucího a pes na ně reaguje, je věc zřejmá. Problém nastává, když pes je sice mimo dosah svého vedoucího, ale ten žádný vliv neuplatňuje. Pak se obvykle vysvětluje, že nelze psa*

¹⁰² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 06. 2009, sp. zn. NS 3 Tdo 659/2009.

¹⁰³ § 14 odst. 1 písm. e) MyslZ.

¹⁰⁴ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 58. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁰⁵ *Ibid.*

usmrtit, pokud je jeho vedoucí vidět, třeba i na větší vzdálenost.“¹⁰⁶ Tuto definici považuji za mírně zastaralou, jelikož od vydání publikace (r. 2000) došlo k jistým změnám, zejména nereflexuje změnu v právní úpravě z roku 2001. Dle mého názoru, lze říci, že pes je zcela pod vlivem svého majitele jedině, když je na vodítku, jelikož i sebelépe vycvičený a poslušný pes nemusí okamžitě uposlechnout svého majitele na povel a může se okamžitě vzdálit, především když narazí na stopu zvěře. To, že má majitel psa na dohled, ještě nemusí znamenat, že ho pes okamžitě na jeho povel poslechne a nelze tak zaručit, že je pod vlivem svého vedoucího. Někdo by však mohl při výkladu daného ustanovení zaujmout jiný názor, a to že povinnost vedení psa na vodítku zákon konkrétně neuvádí, z čehož plyne, že pes je tedy pod vlivem svého pána tehdy, jestliže je zcela ovladatelný jeho povely a reaguje na signály vedoucího, a proto je psa možno nechat pobíhat v honitbě i bez něj. V této souvislosti se domnívám, že nejlepším řešením situace je domluva mezi uživatelem honitby (myslivcem) a majitelem psa.

Dále bych ráda vyslovila názor, že nejen v návaznosti na problematiku volného pohybování psů v honitbě, jsem pro zavedení povinnosti pro majitele psů absolvovat s nimi zkoušky základního ovládání pravidel poslušnosti (sedni, lehni, k noze, zůstaň,...), v čemž spatřuji přínos pro společnost, a to nejen v souvislosti s pohybem v lese a honitbách, ale rovněž i ve městech. Z vlastní zkušenosti vím, že v jiných evropských státech jako třeba ve Švýcarsku tato povinnost existuje a společností je vnímána pozitivně. V takovém případě lze pak objektivně předpokládat, že pes jdoucí vedle svého vedoucího u nohy bez vodítka je zcela pod jeho vlivem.

Komentář k zákonu o myslivosti se v této souvislosti nevyjadřuje příliš jasně a uvádí jen provádění venčení psů na vodítku s tím, že při výcviku psů se s vodítkem již nedá vystačit. Ukazuje se, že hranice mezi výcvikem psa a jeho volným pobíháním v honitbě je nejasná a je těžko rozpoznatelné, kdy je pod vlivem vedoucího a kdy není, což se projevuje i při samotném prokazování dané skutečnosti. Zejména proto je výcvik psů v honitbě možný pouze po dohodě s uživatelem honitby. Pokud však nedojde k porušení žádných stanovených podmínek ze strany myslivecké stráže, nese důkazní břemeno majitel či vedoucí psa.¹⁰⁷ Z důvodu možných odlišných výkladů se domnívám, že by s připravovanou novelou zákona o myslivosti bylo dobré dané ustanovení konkretizovat, čímž by předešlo zbytečným konfliktním situacím mezi majiteli psů venčícími je na honebních pozemcích a uživateli

---

¹⁰⁶ ČECHURA, V. *Myslivecká stráž*. 1. vyd. Kapesní příručky. Praha: Orac, 2000. str. 30. ISBN 80-86199-15-0.

¹⁰⁷ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 41-42. ISBN 978-80-7478-781-2.

honitby. Dalším možným řešením by bylo případné vydání prováděcí vyhlášky či metodologického dokumentu Ministerstva zemědělství, který by sloužil alespoň jako vzor možného řešení vzniklých situací. Dle mého názoru nyní nejsou majitelé psů příliš dobře informovaní o své povinnosti mít psa na vodítku, resp. ve svém vlivu tak, aby volný nekontrolovaný pohyb psů nenarušoval životní podmínky zvěře v přírodě. K postihování porušování povinností by přispěla i lepší spolupráce s příslušníky policie či možnost efektivnějšího vymáhání pokut při takovém porušení. Zákon totiž umožňuje uložení pokuty fyzickým osobám až do výše 30.000 Kč za porušení povinnosti uvedené v ustanovení § 10 odst. 1 MyslZ.¹⁰⁸ Jedná se o relativně vysokou pokutu, proto předpokládám, že zvýšení povědomí o možnosti uložení takové pokuty a její případné důsledné vymáhání by přispělo k lepšímu dodržování zákona. Rozhodně by uložení pokuty v mírnějších případech porušení zákazu mělo předcházet rozumné poučení osob, jejich napomenutí a upozornění na možnost uložení pokuty v případě opakování protiprávního jednání.

Jedním z významů daného ustanovení, tedy oprávnění myslivecké stráže usmrcovat toulavé psy za splnění podmínek uvedených v ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) MyslZ, je zajištění ochrany zvěře před jejím štváním, poněvadž třeba v době nouze i sebemenší větší výdej energie a stres může pro zvěř znamenat smrt, zatímco pro psa je honba jen pouhá zábava a proběhnutí. Ustanovení dále slouží k zajištění ochrany zvěře před jejím plašením, zachováním potřebného klidu a jejich životních podmínek v honitbě, když už neuvážené chování majitelů psů přesahuje únosnou mez a nelze se s ním bohužel vypořádat jiným způsobem. Výstřel na psa by však měl být použit až jako to poslední možné řešení situace, kdy už nepomáhá poučení, domluva či pokuta. Určitě lze doporučit zdrženlivost, rozvážnost a opatrnost před oním rozhodnutím zmáčknout spoušť a vystřelit. V případě překročení oprávnění dochází k situaci prokazování zavinění, jedná se tedy o odpovědnost subjektivní.¹⁰⁹ Nicméně taková pozice může být velmi nepříjemná a zároveň může vrhat nepříznivý obraz na myslivost.

Krátce ještě zmínka k volnému pohybu koček, kde bych především chtěla uvést to, že kočka jako predátor je schopna způsobit v honitbě větší škody na zvěři než volně se pohybující psi. Kočky jsou velmi zdatnými lovci, kteří loví nejen z potřeby, ale rovněž pro zábavu. Různými výzkumy je prokázáno, že ročně usmrtí nespočet ptáků a drobné zvěře, což v době jejich značného úbytku rozhodně pozitivně nepřispívá. Počet koček se závratně zvýšil,

---

¹⁰⁸ § 63 odst. 1 písm. b) MyslZ.

¹⁰⁹ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 58. ISBN 978-80-7478-781-2.

k čemuž možná přispívá i fakt, že za kočky se u nás, na rozdíl od jiných evropských států, neodvádí žádný místní poplatek jako je tomu u psů, což rozhodně stojí minimálně za zamyšlení.¹¹⁰

Ve vztahu k usmrcování hospodářských zvířat a zvířat z farmových chovů považují za důležité uvést kromě povinnosti předchozí notifikace místně příslušnému obecnímu úřadu, kterou lze provést i telefonicky, že důvodem uzákonění jejich usmrcování jsou jimi způsobované škody a obava z případného křížení se zvěří. Nejistí-li se jejich vlastníci, uplatní se postup podle veterinárních předpisů.¹¹¹

Dojde-li k usmrcení psa, kočky, zdivočelého hospodářského zvířete nebo zvířete z farmového chovu, má myslivecká stráž povinnost informovat neprodleně o této skutečnosti jejího vlastníka, je-li známý, a sdělit mu místo usmrcení zvířete, příp. mu dané místo ukázat a dovézt ho tam. Toto ustanovení slouží především k ochraně vlastníka zvířete a zakotvuje jakýsi morální apel na mysliveckou stráž, avšak v praxi je řešení takové situace velmi nepříjemné a může mít i důsledky týkající se požadování náhrady majetkové či nemajetkové újmy ze strany vlastníka psa. U zdivočelého kusu nebude situace pravděpodobně tak komplikovaná.¹¹²

Nadto bych ráda uvedla polemiku ve vztahu ke specifickým ustanovením Listiny mající souvislost s rozebíranými ustanoveními § 10 odst. 1 a § 14 odst. 1 písm. e) MyslZ. Je důležité si uvědomit, že podle čl. 11 odst. 3 Listiny vlastnictví zavazuje a zároveň nesmí být vykonáváno tak, aby poškozovalo lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem. Zákonná omezení volného pohybu psů a dalších zvířat v honitbě jsou oprávněná a v souladu s ústavními předpisy. K této úvaze vede znění čl. 4 odst. 2 Listiny, které uvádí, že meze základních práv a svobod může za podmínek stanovených v Listině upravit pouze zákon. Tímto zákonem rozumíme zákon o myslivosti. Dále v souladu s čl. 35 odst. 3 Listiny nesmí nikdo při výkonu svých práv zvěř, jako obnovitelné přírodní bohatství, ohrožovat ani poškozovat, a to nad míru stanovenou zákonem. I základní práva a svobody nelze vykonávat absolutně, poněvadž jedna svoboda končí tam, kde druhá začíná. Zvěř je součástí přírody, les je jím domovem a zákonná omezení slouží právě k její ústavou zaručené ochraně jako přírodního bohatství pro budoucí generace. Na základě těchto úvah lze tedy vyvodit

---

¹¹⁰ MRTKA, J.; BORKOVCOVÁ, M. Představují domácí kočky riziko pro volně žijící živočichy? *Myslivost*. [online časopis]. 2013, č. 11, str. 14. [cit. 2016-07-11]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2013/Listopad---2013/Predstavuji-domaci-kocky-riziko-pro-volne-zijici-z>

¹¹¹ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 59. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹¹² *Ibid.*, str. 60.

oprávnění nejen omezit volný pohyb zvířat, potažmo jejich majitelů v honitbě, ale rovněž i omezení výkonu vlastnického práva ke zvířeti jeho zákonným usmrcením.

Na závěr této podkapitoly uvedu skutečný příběh z praxe související s popisovanou problematikou oprávnění myslivecké stráže získaný od dlouholetého myslivce a vykonavatele myslivecké stráže. I přes několikáté upozornění majitele psa mysliveckou stráží na jeho nezákonné jednání spočívající v tom, že jeho pes pravidelně utíká a štvě zvěř v honitbě, dokonce ji z hladu loví a usmrcuje, nepodnikl jeho vlastník žádná opatření. Jeho pes, o kterého nebylo dostatečně postaráno, si sháněl potravu lovem v honitbě, což bylo prokazatelné. Myslivecká stráž tedy byla z důvodu ochrany zvěře nucena přistoupit k řešení situace v souladu s výše uvedeným zákonným ustanovením a psa usmrtila.

3.4.3 Myslivecká stráž a její odpovědnost za škodu

Zákon o myslivosti obsahuje i ustanovení zabývající se odpovědností za způsobenou škodu vzniklou při výkonu funkce myslivecké stráže. Obecná právní úprava náhrady škody se nachází v § 2894 a násl. obč. zák.. Jde-li o škodu, kterou při plnění svých úkolů způsobila myslivecká stráž uplatní se taktéž jako obecný právní předpis zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.¹¹³ Jelikož je myslivecká stráž pověřena výkonem státní moci, odpovědnost za způsobenou škodu nese stát. Stát odpovídá v situaci, kdy vznikla škoda osobě při poskytování pomoci myslivecké stráží na její žádost nebo s jejím vědomím. Odpovědnosti zproští jen v případě, že poškozený si škodu způsobil úmyslně, ale v potenciálním soudním řízení pak musí unést důkazní břemeno on. Do účinnosti nového obč. zák. se rozsah a výši náhrady újmy na zdraví nebo smrti stanovoval podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů, avšak nyní se již na tuto oblast použijí ustanovení § 2958 a násl. obč. zák. Co se týká způsobu náhrady škody, dojde-li ke škodě na věcech poškozeného v souvislosti s poskytnutí jeho pomoci, hradí se skutečná škoda uvedením v předešlý stav, až v případě nemožnosti nebo neúčelnosti přichází na řadu náhrada škody v penězích. Může být přiznána i náhrada nákladů za novou věc pořízenou jako náhradu za věc poškozenou. Stát také odpovídá za škodu, kterou osoba způsobila, když poskytla pomoc myslivecké stráží. Dále stát odpovídá za škodu způsobenou samotné myslivecké stráží při plnění jejích úkolů. Rozhodujícím kritériem je příčinná souvislost mezi vznikem škody a výkonem funkce. Komentář se přiklání k užšímu výkladu, kdy příčinná souvislost je dána, jestliže myslivecká stráž provádí určité úkony vůči

---

¹¹³ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 63. ISBN 978-80-7478-781-2.

určité osobě. V neposlední řadě stát odpovídá za škodu způsobenou mysliveckou stráží v souvislosti s plněním jejích úkolů. Liberace je zde možná jen, jestliže osoba daný oprávněný a přiměřený zákrok myslivecké stáže svým protiprávním jednáním vyvolala. Příslušným orgánem státní správy myslivosti k náhradě škody za stát je ten, který mysliveckou stráž ustanovil.¹¹⁴

Ve vztahu k problematice odpovědnosti za škody se hodí uvést některá významná rozhodnutí Nejvyššího soudu. První takovým je rozhodnutí zabývající se excesem při výkonu myslivecké stráže a posuzující, zdali za škodu nese odpovědnost stát či myslivecká stráž. Rozhodnutí stanovuje, že ačkoliv se člen myslivecké stráže dopustil překročení svých oprávnění tím, že usmrtil ovčáckého psa v honitbě, nestačí tato skutečnost k učinění závěru, že nejednal při výkonu oprávnění myslivecké stráže.¹¹⁵ Výsledkem je, že „*pro posouzení, zda šlo o tzv. exces, který by vylučoval odpovědnost státu za škodu, je rozhodující, zda jeho jednání mělo místní, časový a především věcný (vnitřní účelový) vztah k úkolům myslivecké stráže.*“¹¹⁶ Na to navazuje další rozhodnutí Nejvyššího soudu, které zmiňuje, že plná odpovědnost škůdce za způsobenou škodu nastává tehdy, jestliže tím uspokojuje jen své zájmy a potřeby nebo zájmy třetích osob, které nemají souvislost s plněním úkolů myslivecké stráže, třebaže byl jinak jejím členem. Podstatou věci je, že člen myslivecké stráže v honitbě usmrtil řádně označeného služebního psa a dalšího takového psa poranil, čímž překročil svá zákonná oprávnění. Rozhodnutí o náhradě škody však nemůže být založeno jenom na tomto tvrzení, aniž by byla vzata v úvahu ustanovení § 16 odst. 3, odst. 4 MyslZ zakotvující odpovědnosti státu za škodu způsobenou mysliveckou stráží nebo mysliveckou stráží při plnění jejích úkolů, nejedná-li se o škodu způsobenou osobě, která svým protiprávním jednáním daný zákrok vyvolala.¹¹⁷

3.5 Honitba

Honitba, jak již bylo definováno v rámci kapitoly 3.1 této práce, je dle ustanovení § 2 písm. i) MyslZ „*soubor souvislých honebních pozemků jednoho nebo více vlastníků vymezený v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti, v němž lze provádět právo myslivosti podle tohoto zákona.*“

---

¹¹⁴ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 62-64. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹¹⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 09. 2010, sp. zn. 25 Cdo 896/2009.

¹¹⁶ *Ibid.*

¹¹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 08. 2012, sp. zn. 3 Tdo 984/2012.

V rámci této kapitoly bude uveden základní přehled poznatků týkajících se honitby s tím, že hlavní zaměření se bude vztahovat na problematiku optimální výměry honitby, která je v současnosti velmi diskutovaným tématem mezi odborníky. V této souvislosti tak bude stěžejní otázkou, zdali by se měla minimální výměra honiteb snížit, zachovat nebo zvýšit. Nadto bude předmětem rozboru i problematika nájmu honitby.

3.5.1 Tvorba a uznání

Jelikož definice honitby v sobě zahrnuje soubor souvislých honebních pozemků, je důležité vymezit, co znamená pojem *honební pozemek*. Honební pozemky jsou zákonem o myslivosti definovány negativně, tedy jako všechny pozemky, které nepatří mezi pozemky nehonební. Jako příklady z taxativního výčtu nehonebních pozemků můžeme uvést náměstí, ulice, hřiště, zahrady, školky, hřbitovy, dálnice a další, příp. pozemky, které byly za nehonební prohlášeny orgánem státní správy myslivosti na návrh vlastníka nebo z vlastní iniciativy.¹¹⁸ Důvodem k takovému prohlášení je např. podle Nejvyššího správního soudu rozpor výkonu myslivosti s vnitřním přesvědčením, tedy se základní svobodou svědomí garantovanou Listinou. To lze považovat za dostatečné prokázání zájmu na vyjmutí pozemků z honitby.¹¹⁹

Při tvorbě honiteb musí být dodrženy zákonné požadavky v ustanovení § 17 MyslZ tak, aby mohla být orgánem státní správy myslivosti uznána. V současnosti je právo myslivosti chápáno jako právo podílet se na tvorbě honitby a jejím využití, nikoli jako právo reálné spojené s vlastnictvím pozemku.¹²⁰ Myslivost může být provozována jen v rámci uznané honitby, přičemž honitbu tvoří souvislé pozemky. Souvislými honebními pozemky se rozumí „*takové honební pozemky, jestliže se lze dostat z jednoho na druhý bez překročení cizího pozemku.*“¹²¹ Každý takový pozemek musí být součástí honitby a nelze tedy, aby jeden pozemek byl součástí více honiteb, anebo aby byl od honitby odloučen. I pozemky vyhovující souvislosti nebudou zařazeny do honitby, jestliže tím je zajištěna ochrana zvěře při jejím pohybu v honitbě před překážkami (přehrada, široké řeky) či z důvodu jejich nebezpečnosti (dálnice, železniční koridory, letiště). Honitby se vytvářejí pro cílevědomý chov zvěře a naplňování práva myslivosti, nikoli jako majetkoprávní útvar s možností jeho libovolné změny podle měnících se názorů vlastníků pozemků. Z tohoto důvodu se při vytváření nepřihlíží k hranicím katastrálních území, obvodů obcí či krajů, a tím je vysloven jakýsi

¹¹⁸ § 2 písm. e), f) MyslZ a § 17 odst. 2 MyslZ.

¹¹⁹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2013, sp. zn. 7 As 16/2013.

¹²⁰ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 68. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹²¹ § 2 písm. g) MyslZ.

požadavek trvalosti. Požadavkem vztahujícím se k hranicím je, pokud je to možné, aby se shodovaly se zřetelnými přírodními hranicemi, přičemž postačí jejich rozpoznatelnost okem (keře, stromořadí, živý plot, silnice), a aby nebyla vedena na rozhraní lesního porostu a pole (pokud je to možné). Za tímto účelem zákon o myslivosti umožňuje případnou výměnu nebo přiřazení pozemků.

Vhodný tvar honitby je také jednou z důležitých podmínek. Neumožňuje se vytvoření honitby v pruhovitém tvaru v nejširším bodě nedosahujícím na šířku ani 500 m. Nedostatečnost úpravy lze spatřovat v tom, že lze sice vytvořit přípustný tvar honitby, ale ta nebude vhodná, jako např. honitba ve tvaru brýlí – dvě velké části spojené „obroučkou“.¹²² Minimální výměra honitby je stanovena pro oboru 50 ha a pro ostatní honitby činí 500 ha.¹²³ Pro vysvětlení se oborou rozumí „*druh honitby s podmínkami pro intenzivní chov zvěře s obvodem trvale a dokonale ohrazeným nebo jinak uzpůsobeným tak, že chovaná zvěř z obory nemůže volně vybíhat.*“¹²⁴

K oprávnění začít vykonávat právo myslivosti v honitbě je potřeba uznání honitby orgánem státní správy myslivosti. Návrh může podat vlastník honebních pozemků nebo přípravný výbor honebního společenstva (jak je definováno níže), z čehož plyne dělba honiteb na vlastní a společenstevní. Jestliže jsou splněny všechny zákonné podmínky, vydá orgán státní správy myslivosti rozhodnutí o uznání honitby, zákon o myslivosti tím stanovuje právní nárok na uznání honitby. Navrhovatel musí k návrhu přiložit zpracované údaje o vlastnictví honebních pozemků, mapový zákres hranic honitby, návrh plánovaných druhů zvěře a jejich minimálních a normovaných stavů. Pro uznání obory jako honitby jsou vyžadovány ještě další dokumenty. Po uznání honitby se stávají vlastníci honebních pozemků či honební společenstvo držiteli honitby.

V souvislosti s uznáváním honitby o minimální výměře je možné i tzv. přiřazení nebo výměna honebních pozemků. Za přiřazení náleží náhrada. Celkový rozsah výměn a přiřazení nesmí přesáhnout hranici 10% výměry vlastních honebních pozemků navrhovatele honitby, nikoli celkovou výměru jím navrhované výměry, což slouží jako omezení k libovolnému zvětšování honitby nad rozměr svých vlastních pozemků.¹²⁵

Řízení o uznání honitby, je řízením správním, v němž příslušným orgánem pro vydání rozhodnutí o uznání honitby je orgán státní správy myslivosti, v jehož územním obvodu se

---

¹²² BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 68-71. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹²³ § 17 odst. 7 MyslZ.

¹²⁴ § 2 písm. j) MyslZ.

¹²⁵ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 74-76. ISBN 978-80-7478-781-2.

honební pozemky navrhované honitby nalézají. Jestliže je dána příslušnost více orgánů, rozhoduje ten, v jehož obvodě se nachází největší část těchto honebních pozemků. Rozhodnutí musí obsahovat zákonem stanovené náležitosti v ustanovení § 29 odst. 3 MyslZ (př. název honitby, jejího držitele, popis hranic, minimální a normované stavy zvěře). Držitel honitby musí začít honitbu užívat sám nebo ji pronajmout do 60 dnů od právní moci rozhodnutí, jinak bude orgánem státní správy myslivosti rozhodnutí zrušeno a honitba přiřčena k jiné honitbě.¹²⁶

V souvislosti s uznáváním a přiřčováním honitby by mělo být ještě uvedeno rozhodnutí Nejvyššího správního soudu stanovující že, pokud splňuje návrh na uznání honitby zákonné podmínky, je povinen mu orgán státní správy myslivosti vyhovět. Avšak to, jestli budou přiřčeny k honitbě i pozemky jiných vlastníků na základě návrhu navrhovatele, je oproti tomu otázkou správního uvážení.¹²⁷

3.5.2 Otázka minimální výměry honitby

Otázka optimální výměry honitby je vysoce důležitá z hlediska mysliveckého hospodaření, avšak nepanuje ohledně ní mezi odbornou veřejností shoda. Autoři komentáře k zákonu o myslivosti spatřují jako nejvhodnější řešení určovat výměru honitby individuálně pro každý případ v návaznosti na faktické okolnosti, což je ale z praktického hlediska nepříliš představitelné. S určitostí však lze říci, že pro některé druhy zvěře je rozloha 500 ha postačující (černá zvěř, srnčí), naopak pro jiné druhy je optimální rozloha mnohokrát větší (jelení zvěř).¹²⁸

Řád svatého Huberta spatřuje dosavadní velikost honiteb za nepostačující a vzhledem k současnému zemědělskému hospodaření a systému hospodaření se zvěří zastává názor proti jakémukoliv snižování výměry honiteb. V tomto ohledu odkazuje i na historický vývoj, zejm. z let 1848, kdy právo myslivosti přešlo na vlastníky pozemků, plochy byly ale velmi malé (115 ha) a chovala se drobná zvěř s tím, že spárkatá zvěř byla téměř vybita. Řád navrhuje inspiraci v úpravě na Slovensku a doporučuje rozlohu 500 ha pro chov drobné zvěře, 1000 ha pro chov srnčí, mufloní a dančí zvěře a alespoň 3000 ha pro chov jelení zvěře.¹²⁹

Odlišné názory pro snížení minimální výměry honitby vycházejí z právních úprav jiných evropských států (Rakousko, Německo). Minimální výměra 115 ha v Rakousku

---

¹²⁶ § 29 MyslZ.

¹²⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 01. 2008, sp. zn. 1 As 43/2007-95.

¹²⁸ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 71. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹²⁹ NAVRÁTIL, Z. Řád svatého Huberta a velikost honiteb. *Myslivost*. [online]. 19. 09. 2011. [cit. 2016-07-15]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Pro-myslivce/Aktuality/Rad-svateho-Huberta-a-velikost-honiteb>

vychází z historického základu a rozloha se nyní uplatní pouze pro již existující honitby. Honitby nově vznikající musí mít rozlohu větší. V Německu činí rozloha honitby 75 ha, avšak v mysliveckém užívání ji může mít jen jedna osoba, opět to má historický podklad. V tomto ohledu ale není reflektována odlišná krajina těchto států od ČR a nižší stupeň ekologické biodiverzity ČR. Lze předpokládat, že snížením výměry honiteb by v podmínkách agrárního ekosystému panujícího u nás, došlo k vytvoření celoročních nevhodných životních podmínek pro zvěř, zdržování se zvěře v různých honitbách, což by prakticky znemožňovalo zjišťování jejího skutečného početního stavu a potažmo mělo dopad na správné myslivecké plánování, nemluvě o řešení otázky odpovědnosti za škody na zemědělských či lesních porostech. Mezi častý jev proto v Rakousku i Německu patří sdružování se do větších celků s jednotným plánováním lovu. Zmenšení honiteb by maximálně mohlo přispět ke snížení stavů přemnožené zvěře, což by ale naopak velmi negativně ovlivnilo populaci drobné zvěře vyžadující celoroční intenzivní péči. Inspiraci bychom si proto měli brát spíše od států se srovnatelnými přírodními a hospodářskými podmínkami jako u nás (Slovensko, Maďarsko, Polsko), kde jsou velikosti honiteb mnohonásobně větší. To však sebou nese závazek odpovědnosti, řádnou hospodářskou péči a předcházení škodám. Naopak zde hrozí riziko nezvládnutí přemnožené zvěře a jimi způsobených škod.¹³⁰ Na Slovensku kupříkladu činí rozloha honiteb 1000 ha pro chov drobné a srnčí zvěře, 2000 ha pro chov jelení zvěře.¹³¹

V návaznosti na výše zmíněné se přikláním k názoru zachovat nebo zvýšit minimální rozlohy výměry honitby, což by mělo přispět k lepšímu mysliveckému hospodaření, lépe reflektovat potřeby a podmínky pro život zvěře, umožnit jim pohyb, ale zároveň jejich lepší monitoring. V této souvislosti bude rovněž důležitá dobrá spolupráce mezi jednotlivými držiteli a uživateli honiteb.

3.5.3 Honební společenstvo

Honební společenstvo je důležité zejména s ohledem na vytvoření honitby (přípravný výbor může podat návrh na uznání honitby) a dále sdružuje vlastníky honebních pozemků. Honební společenstvo se zakládá podle zákona o myslivosti jako právnická osoba. Jeho členy mohou být jen vlastníci nebo spoluvlastníci souvislých honebních pozemků splňujících požadovanou minimální výměru. Právo myslivosti vykonává honební společenstvo samo nebo svoji honitbu pronajme. Honební společenstvo *ex lege* nesmí podnikat vlastním jménem,

---

¹³⁰ VODŇANSKÝ, M. Minimální velikost honiteb. *Myslivost*. [online časopis]. 2009, č. 12, str. 12. [cit. 2016-07-15]. Dostupné z: [http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2009/Prosinec---2009/Minimalni-velikost-honiteb-\(3\)](http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2009/Prosinec---2009/Minimalni-velikost-honiteb-(3))

¹³¹ § 3 odst. 3 písm. a), b) zákona č. 274/2009 Z. z., o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ve znenie neskorších predpisov.

účastnit se na podnikání jiných osob, nemůže ani zřizovat organizační složky. Ke vzniku honebního společenstva je potřeba podat návrh na registraci a připojit k němu potřebné dokumenty vyžadované zákonem v ustanovení § 19 odst. 5, 6 MyslZ. Návrh podává tzv. přípravný výbor složený minimálně ze dvou vlastníků honebních pozemků dosahujících věku 18 let, a to příslušnému orgánu státní správy myslivosti, který rozhoduje o jeho registraci. Pokud není dán důvod k odmítnutí registrace, dochází dnem registrace ke vzniku honebního společenstva. Následně k tomuto dni zapíše orgán státní správy myslivosti honební společenstvo do rejstříku honebních společenstev, který je veřejným seznamem a oznámí jeho vznik Českému statistickému úřadu. K zániku honebního společenstva pak dochází výmazem z daného rejstříku, čemuž nejdříve předchází jeho zrušení s likvidací. Zákon stanovuje důvody zrušení v ustanovení § 25 MyslZ.

Orgány honebního společenstva jsou podle ustanovení § 21 až § 24 MyslZ valná hromada, honební starosta a honební výbor. Valná hromada je svolávána alespoň jednou ročně honebním starostou. Do její působnosti spadá mimo jiné např. rozhodování o způsobu využití společenstevní honitby či uzavření, změna, výpověď smlouvy o nájmu honitby. Role honebního starosti spočívá v zastupování honebního společenstva navenek. Je volen na období 10 let z členů společenstva nebo fyzických osob navržených členem společenstva. Obstarává to, co není vyhrazeno valné hromadě. Povinnost zřídit honební výbor vzniká, jestliže počet členů honebního společenstva převyšuje 10. Je tvořen honebním starostou, místostarostou a jedním až pěti dalšími členy honebního společenstva. Náleží mu oprávnění honebního starosty kromě možnosti zastupovat honební společenstvo navenek.

Osoba se stane členem honebního společenstva, je-li na ní převedeno vlastnické právo k honebnímu pozemku, který je součástí společenstevní honitby. Členství původního vlastníka tím zaniká. Osoba však může do 30 dnů písemně oznámit honebnímu společenstvu, že nesouhlasí se svým členstvím. Členství dále zaniká, pokud byly honební pozemky člena prohlášeny za nehonební. Ukončit členství je možné také na základě písemného oznámení. U spoluvlastnických pozemků zákon stanovuje povinnost ustanovení osoby, která bude vykonávat práva člena honebního společenstva nebo určit zmocněnce. V případě přičlenění se vlastníci těchto honebních pozemků stávajíc členy učiněním písemného oznámení do 30 dnů, že na členství trvají. Ten, kdo ukončil své členství v honebním společenstvu má nárok na vypořádací podíl. Z rozhodnutí Nejvyššího soudu plyne, že *„ke vzniku členství se nevyžaduje podle § 21 odst. 1 zákona o myslivosti a ani podle stanov žalovaného přijetí za člena*

rozhodnutím valné hromady, takové rozhodnutí je třeba jen u vlastníka přičleněných honebních pozemků, o což se v případě L. ČR, s.p., nejednalo.“¹³²

3.5.4 Využití honiteb

Zákon o myslivosti uvádí dva možné způsoby využití honiteb. Prvním způsobem se rozumí využití přímo samotným držitelem honitby nazývané také jako užívání na vlastní účet neboli „*ve vlastní režii*.“ Z toho se vyvinulo rozlišování honiteb v myslivecké statistice na režijní a pronajaté. Tuto možnost užívání zákon o myslivosti již dále příliš neupravuje, nicméně se převážně soustředí na druhý způsob využití, čímž je pronájem honitby. Ačkoliv v dikci zákona o myslivosti je formulována možnost pronájmu, jedná se zároveň o povinnost, což lze odvodit z obecné odpovědnosti držitele honitby za myslivecké hospodaření v honitbě. V případě pronájmu honitby je tato odpovědnost přenesena na nájemce.¹³³

Honitba může být pronajata jen české fyzické osobě mající platný český lovecký lístek, mysliveckému sdružení a české právnické osobě, které splňují zákonné podmínky uvedené v ustanovení § 32 odst. 3 MyslZ. Právnické osoby hospodařící s majetkem státu či tento majetek spravující musí provádět k pronájmu výběrové řízení (typicky Lesy ČR). Provozovat myslivost lze pouze v celé honitbě, nelze ji za tím účelem rozdělit na části. Nejedná-li se o poplatkový odstřel s doprovodem, nemůže být lov zvěře přenechán za úplatu.

Co se týká nájmu honitby, jedná se o nájem práva, tedy práva vykonávat právo myslivosti na honebních pozemcích, nikoli o nájem věci, resp. honebních pozemků. Z toho plyne, že nájem honitby se nerovná nájem honebních pozemků a k jejich pronájmu může dojít i samostatně, nezávisle na sobě. To ostatně potvrzuje i Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 03. 06. 2009, sp. zn. I. ÚS 104/06. K nájmu honitby dochází na základě smlouvy o nájmu honitby podle § 33 MyslZ. Smlouva se uzavírá písemně na dobu 10 let. Dlouhodobost smluv je dána požadavkem na kvalitu chovu zvěře a tím, že chovatelské výsledky se dostavují až v delším časovém horizontu. Výše nájemného z honitby závisí na dohodě stran. Nájemce platí za využívání honitby držiteli honitby, nikoli vlastníkům honebních pozemků.¹³⁴ Ústavní soud v této souvislosti zároveň vyslovil ve výše uvedeném nálezu právní názor, že „*smlouva o nájmu honitby představuje zvláštní typovou smlouvu, na niž nelze primárně vztáhnout ustanovení občanského zákoníku o nájmu.*“¹³⁵ Ten se užije pouze subsidiárně, není-li zákonem nebo smlouvou o nájmu stanoveno něco jiného. Nelze pronajmout jen část honitby,

¹³² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 07. 2008, sp. zn. 28 Cdo 2708/2007.

¹³³ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 130. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹³⁴ *Ibid.*, str. 137-138.

¹³⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 03. 06. 2009, sp. zn. I. ÚS 104/06.

stejně tak je zakázán podnájem honitby nebo její části. To plyne ze skutečnosti, že honitba je nedělitelný celek, který vytváří vhodný prostor pro kvalitní chov zvěře a péči o ni. Držitel honitby vybírá konkrétního nájemce na základě určitých předpokladů, aby vykonával právo myslivosti v honitbě, z čehož plyne, že podnájem honitby je zakázán. V praxi však tato skutečnost bývá často obcházena uzavíráním mandátních smluv.¹³⁶ V předmětném ústavním nálezu je také připomenut daňově-právní charakter mezi držitelem honitby a státem, kdy v případě nájmu dochází vlastně k poskytnutí služby (převod užívání práva myslivosti) a vzniká obligatorní daňový vztah.¹³⁷

Důvodová zpráva k zákonu o myslivosti uvádí následující upřesnění „*užívání honebních pozemků uživatelem honitby nepředstavuje ani zčásti braní užitků z honebních pozemků. Ve vztahu k vlastníkovu pozemku jde o věcné břemeno chůze a jízdy a trpění myslivecké činnosti. K stavbě mysliveckého zařízení je vždy třeba souhlasu vlastníka pozemku.*“¹³⁸

3.5.5 Změna a zánik honiteb

Změnou honitby se dle ustanovení § 31 odst. 1 MyslZ rozumí vyrovnávání hranic nebo výměna honebních pozemků. Změna bude povolena jen, vyžadují-li to zásady řádného mysliveckého hospodaření. Obdobně jako při tvorbě honitby se také nepřihlíží k územním hranicím obcí, okresů, krajů. Výměry vyměňovaných pozemků nemusí být stejné. Návrh na změnu může podat honební společenstvo, držitelé dotčených honiteb společně nebo kterýkoliv z nich, pokud se nedohodnou na společném návrhu, a to k příslušnému orgánu státní správy myslivosti. Změna nebude povolena, pokud by se celková výměra alespoň jedné dotčené honitby změnila o více než 10%. Důsledkem změny může být i pokles výměry honitby pod minimální výměru. Ke změně honitby může dojít i změnou vlastnictví honebních pozemků. V odůvodněných případech může orgán státní správy myslivosti na návrh rozhodnout i o změně minimálních nebo normovaných stavů zvěře pro danou honitbu.¹³⁹

Zákon o myslivosti stanoví taxativní výčet důvodů zániku honitby v ustanovení § 31 odst. 6 MyslZ. Těmi důvody jsou kupříkladu zrušení honebního společenstva, poklesnutí výměry honitby pod minimální výměru z důvodu změny vlastnického práva k honebnímu pozemku či zrušení, sloučení nebo rozdělení honitby.

---

¹³⁶ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 142. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹³⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 03. 06. 2009, sp. zn. I. ÚS 104/06.

¹³⁸ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

¹³⁹ § 31 MyslZ.

3.6 Myslivecké hospodaření

Jak již bylo zmíněno v úvodu této práce, myslivecké hospodaření považují za jednu ze stěžejních oblastí v myslivosti, a proto se tomuto tématu podrobněji věnují. V této souvislosti bude vymezen význam funkce mysliveckého hospodáře a dále bude předmětem zkoumání samotný plán mysliveckého hospodaření s tím, že snahou bude především polemizovat nad důležitostmi a smyslem tohoto plánu.

3.6.1 Myslivecký hospodář

Pojem myslivecký hospodář je vymezen v ustanovení § 35 MyslZ a tento hospodář hraje významnou roli v každé honitbě. Jako odborný správce dohlíží na chod honitby a myslivecké hospodaření v ní, zejména pak chov a lov zvěře. Mysliveckého hospodáře ustanovuje na návrh uživatele honitby orgán státní správy myslivosti. Návrh musí být podán do 15 dnů po nabytí právní moci rozhodnutí o uznání honitby, po uzavření smlouvy o nájmu honitby, rozhodnutí o odvolání nebo po zániku funkce dosavadního mysliveckého hospodáře. Z funkce mysliveckého hospodáře odvolává rovněž na návrh uživatele honitby orgán státní správy myslivosti. Pro výkon této funkce jsou obdobně jako pro výkon funkce myslivecké stráže vyžadovány určité kvalifikační předpoklady. Na rozdíl od myslivecké stráže stanovuje zákon o myslivosti, jaké odborné zkoušky či studium musí uchazeč absolvovat. Rozdílný je i mírnější požadavek na bezúhonnost, nepřihlíží se totiž k uloženým pokutám za přestupky na úseku myslivosti a uloženým podle zákona o myslivosti, pokud uplynuly 2 roky od právní moci rozhodnutí jejich uložení. V souvislosti s tím se předkládá rovněž čestné prohlášení. Také není vyžadováno složení slibu ani fyzická a zdravotní způsobilost. Lze konstatovat, že myslivecký hospodář nemá postavení statutárního zástupce uživatele honitby, načež tedy nese ani odpovědnost za výsledky mysliveckého hospodaření se zvěří vůči orgánu státní správy myslivosti ani držiteli honitby, tu nese např. předseda mysliveckého sdružení.¹⁴⁰

Mezi oprávnění mysliveckého hospodáře patří např. administrativní úkony jako vypracovávání, podepisování úkonů z oblasti mysliveckého hospodaření, především plánu mysliveckého hospodaření a statického výkazu o stavu honitby nebo zastupování uživatele honitby ve věcech souvisejících s mysliveckým hospodařením. Dále také kontrola ulovené zvěře, její označení, předložení loveckého lístku, vedení společných lovů či usmrcování toulavých psů, koček, dalších zvířat škodlivých myslivosti dle ustanovení § 14 odst. 1 písm. e), g) MyslZ. Z povinností myslivecké stráže lze jmenovat třeba povinnost zabezpečovat

---

¹⁴⁰ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 147-148. ISBN 978-80-7478-781-2.

plnění povinností souvisejících s chovem a lovem zvěře, provádět opatření na ochranu zvěře, vést evidenci povolenek k lovu, vést záznamy o hospodaření v honitbě, doporučovat opatření k lepšímu mysliveckému hospodaření či vyloučit střelce i jiné osoby z honu. V odůvodněných případech je myslivecký hospodář oprávněn dočasně pro některý úkon převést svá práva a povinnosti na jinou osobu, ta musí být ale držitelem loveckého lístku alespoň předchozích 5 let. Nelze však převést oprávnění k usmrcování psů, koček a dalších zmíněných zvířat.¹⁴¹

3.6.2 Plán mysliveckého hospodaření

Plán mysliveckého hospodaření (dále jen „plán“) můžeme zařadit mezi koncepční nástroje ochrany životního prostředí. Bližší úprava týkající se vypracování plánu je kromě zákona o myslivosti obsažena také ve vyhlášce č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě.

Uživatel honitby má každoročně povinnost vypracovat plán pro danou honitbu, přičemž při tom vychází z velkého množství různých poznatků a údajů, jejichž výčet stanovuje ustanovení § 36 odst. 2 MyslZ. Zohledňuje se celkový stav ekosystému, výsledek porovnávání kontrolních a srovnávacích ploch, výše škod způsobených zvěří na lesních a zemědělských porostech, výsledek sčítání zvěře, stanovené minimální a normované stavy zvěře pro honitbu, poměr pohlaví a koeficient očekávané produkce a záměry stanovené v návrhu na uznání honitby. Zároveň se také uvádí předpokládané zazvěřování, výstavba mysliveckých zařízení, opatření v péči o zvěř a při ochraně a zlepšování životních podmínek zvěře. Jde-li o honitbu v oblasti chovu zvěře, zohledňuje plán také závěry a doporučení orgánu státní správy myslivosti, který danou oblast chovu zvěře vymezil. V souvislosti s vytvářením plánu provádí uživatel honitby každoročně v termínu stanoveném orgánem státní správy myslivosti sčítání zvěře v honitbě, jehož výsledek mu pak musí písemně oznámit do 5 dnů. Podle současné právní úpravy, je plán založen zejména na výsledku sčítání zvěře. Držitel honitby i držitelé sousedních honiteb jsou oprávněni účastnit se sčítání zvěře, vyjadřovat se k výsledkům a v případě nesouhlasu s provedeným sčítáním oznámit tuto skutečnost, načež orgán státní správy myslivosti nařídí konečné sčítání. Uživatel honitby předloží vypracovaný plán držiteli honitby k vyjádření, nikoli ke schválení. Pokud se ten nevyjádří ve lhůtě 15 dnů od doručení, nastává právní domněnka, že s ním souhlasí. V případě neshody ohledně plánu mezi uživatelem a držitelem honitby rozhodne o jeho znění orgán státní správy myslivosti na návrh některého z nich, jinak by totiž nebylo možno vůbec lovit. Uživatel honitby nakonec zašle znění plánu orgánu státní správy myslivosti. Orgán státní

---

¹⁴¹ § 35 odst. 4, 5, 6, 7 MyslZ.

správy myslivosti vykonává zároveň kontrolní funkci ve vztahu k plnění plánů, proto mu uživatelé honiteb podávají měsíční písemná hlášení. Plán může být dokonce změněn, a to rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti o snížení stavů zvěře v honitbě, zrušení chovu některého druhu v honitbě a povolením lovu zvěře v době hájení. Součástí plánu je i zvěř ulovená na nehonebních pozemcích, nalezená uhynulá zvěř či zvěř získaná při dohledávce.

Současný systém mysliveckého plánování vychází z různých údajů, přičemž jedním ze základních je zjišťování skutečného počtu zvěře žijícího v honitbě, což však v praktických podmínkách není úplně možné. K provedení existuje mnoho metod, avšak žádná není dostatečně přesná. Jedna z nich spočívá ve vyplňování plánu „od stolu“, kdy k samotnému faktickému sčítání v honitbě vůbec nedochází. Problémem je, že do plánů se pak často opisují i několik let staré neodpovídající údaje. Takto prováděné myslivecké plánování postrádá zcela svůj účel a zjištěné hodnoty akorát podávají zkreslený obraz o mysliveckém hospodaření. Vycházení ze sčítaných stavů zvěře jako základního nepřesného ukazatele pro vypracování plánů přispívá k nárůstu populační hustoty jednotlivých druhů volně žijící zvěře.¹⁴² Další problém s sebou přináší nesprávné stanovení normovaných stavů zvěře, jelikož se jedná o složitou ekologickou záležitost, jež se nedá jednoduše přesně určit. Příliš nízké požadavky na normované stavy zvěře vedou v praxi k neuvádění skutečných stavů, což opět zkresluje myslivecké plány. Velký význam má také dodržování skladby odstřelu tak, aby byla udržena sociální, věková a pohlavní skladba populace zvěře, na což navazuje další odstavec práce.¹⁴³

Důležité ustanovení zejména vzhledem k problematice přemnožení spárkaté zvěře je ustanovení § 36 odst. 5 MyslZ stanovující, že „v honitbách, kde pro některé druhy spárkaté zvěře nejsou stanoveny minimální a normované stavy, lze po vyjádření orgánu státní správy myslivosti u těchto druhů zvěře lovit samičí zvěř a samčí zvěř do stáří 2 let ve stanovené době lovu bez omezení a bez vypracování a projednání plánu.“ Některé druhy zvěře nemusí být v konkrétní honitbě normovány, a tudíž proto netvoří součást plánu mysliveckého hospodaření vytvořeného uživatelem honitby. To však neznamená možnost lovit tento druh zvěře neomezeně, naopak to znamená zákaz obhospodařovat lovem danou zvěř. Určitou výjimku z popsaného pravidla tvoří právě výše citované ustanovení, které umožňuje lov v případech potřeby regulace početních stavů zvěře z důvodu jejího záporného působení na

---

¹⁴² VALA, Z. Jak dál s mysliveckým plánováním – nejčastější problémy v praxi. *Myslivost*. [online časopis]. 2011, č. 8, str. 14. [cit. 2016-07-18]. Dostupné z: [http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/2011/Srpen---2011/Jak-dal-s-mysliveckym-planovanim---nejcastejsi-pro](http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2011/Srpen---2011/Jak-dal-s-mysliveckym-planovanim---nejcastejsi-pro)

¹⁴³ PIPEK, R. Význam mysliveckého plánování. *Myslivost*. [online časopis]. 2008, č. 12, str. 40. [cit. 2016-07-18]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2008/Prosinec---2008/Vyznam-mysliveckeho-planovani>

přírodní prostředí či hospodářskou činnost v přírodě, pokud to nestanovuje myslivecký plán. K tomu je však potřeba vyjádření orgánu státní správy myslivosti.

Ve velmi aktuálním boji s přemnoženou spárkatou zvěří lze tohoto ustanovení dobře využít, avšak přesto se problémy s regulací počtů zvěře nesnižují, což je dáno zejména ekonomickým hospodařením myslivců na úkor ochrany přírody. Momentální skladba zvěře, přemnožení jelena siky či prasete divokého, je značným problémem, na jehož řešení by se určitě měla nová legislativa výrazně zaměřit. Z komentáře k zákonu o myslivosti vyplývá, že regulace početních stavů lze dosáhnout primárně odlovem samičí zvěře, která je vlastně nositelem dalších přírůstků zvěře a následně redukcí samotných přírůstků. Právě v souvislosti s tím je kladen v zákoně důraz na odlov samičí zvěře a samčí zvěře do 2 let, jelikož zvyšování počtů je ovlivněno především touto skupinou zvěře (samice, přírůstky). Tímto ustanovením se zákon o myslivosti snaží eliminovat ekonomický aspekt mysliveckého hospodaření, kdy se uživatelé honiteb zaměřují na odlov trofejové zvěře na místo odpovědného hospodaření se zvěří.¹⁴⁴ Ustanovení je dobrým základem pro snahu o snížení trvale vysokého stavu zejména spárkaté zvěře, na kterém může být stavěno do budoucna.

Konkrétním příkladem snahy o řešení problematiky přemnožených stavů zvěře může být myslivecké hospodaření ve Slavkovském lese, kde nadále zůstává značným problémem snížení stavů zvěře jelena siky, který páchá velké škody na lesních porostech, přičemž místní odborníci spatřují překážku především v rozdílném přístupu jednotlivých honiteb k hospodaření s danou zvěří a upřednostňováním příjmů z poplatkových lovů a prodeje zvěřiny.¹⁴⁵ Dle mého názoru je potřeba stanovit povinnost větší součinnosti mezi uživateli jednotlivých honiteb navzájem, jelikož snaha jednoho o snížení stavů spárkaté zvěře pak přijde vniveč, pokud se většina ostatních bude stále soustředit na lukrativní placený odlov. Zároveň však nelze nechat všechnu práci jen na myslivcích, ale je potřebné zapojit do spolupráce také zemědělce a lesníky. I vzhledem k tomu by připravovaná novela mohla např. zavést poskytování určité finanční podpory honitbám, které s problematikou přemnožení bojují, jelikož jde přeci jen o finančně náročnou činnost. Problematika přemnožení spárkaté zvěře souvisí s problematikou odpovědnosti za škody způsobené zvěří, jíž se budu podrobně zabývat v kapitole 3.8.2.

---

¹⁴⁴ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 157-158. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁴⁵ JANDA, T. Hospodaření se zvěří jelena siky v honitbách LČR, s. p. - LZ Kladská. *Myslivost*. [online časopis]. 2007, č. 11, str. 14. [cit. 2016-07-18]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Listopad---2007/Hospodareni-se-zveri-jelena-siky-v-honitbach-LCR-->

Z výše uvedeného plyne, že úprava plánů mysliveckého hospodaření je v současnosti absolutně nedostačující a vyžaduje změnu. Je potřeba zapracovat na jejich transparentnosti, jejich vypracování založit na skutečných odpovídajících údajích, nikoli smyšlených údajích prohlubujících problematiku s přemnožením zvěře a škod způsobených zvěří. Dále uvědomit si důležitost funkčního ekosystému pro zvěř, který člověk svými zásahy neustále ovlivňuje.

Nejméně vhodným údajem pro zjišťování počtu zvěře je sčítání, a to z důvodu vykazování největší chybovosti, načež by se mělo jednat už jen o doplňující údaj pro získání rámcové představy.¹⁴⁶ Vala k tomu dále uvádí, že „*cílem jakéhokoliv systému hospodaření se zvěří by mělo být zajištění vyváženého stavu mezi zvěří a prostředím dosažením tzv. únosných stavů zvěře. Za únosný stav se tedy považuje stav, kdy jsou stavy zvěře na takové výši, při které nedochází k nadměrnému poškozování prostředí a zároveň jejich početnost umožňuje přiměřené lovecké využití.*“¹⁴⁷

3.7 Lov a jeho specifika

Lov patří mezi základní činnosti myslivosti a tvoří její nedílnou součást. V této souvislosti bude částečně navázáno na problematiku regulace zvýšených stavů zvěře, která již byla naznačena v předešlé kapitole. Důležitým předpisem, který poskytuje podrobnější právní úpravu v této oblasti je vyhláška Ministerstva zemědělství č. 245/2002 Sb., upravující dobu lovu a další podmínky provádění lovu. Rozsáhleji se nebudu zabývat zakázanými způsoby lovu, povolenkou k lovu, loveckým lístkem a povinným pojištěním. V souvislosti s kontrolou a zužitkováním zvěře zmíním hlavně cíl úpravy, důležitost označení kusu plombou a vydání lístku o původu zvěře. U povolení k lovu ve zvláštních případech se budu zabývat především ustanovením § 39 MyslZ.

3.7.1 Doby lovu a jeho podmínky

Důležitost lovu spočívá především v zachování biodiverzity v přírodě a kvality genofondu. Člověk svými zásahy krajinu a přírodu přeměnil tak, že některé druhy dokonce ztratili své přírodní predátory, i tady se projevuje význam lovu.

Podle ustanovení § 42 odst. 1 MyslZ lze lovit pouze zvěř, která není hájena, a to jen ve stanovených dobách lovu. Zvěř, která je hájena podle ustanovení § 2 písm. c) MyslZ (jako např. bobr evropský), lovit nelze. Dále orgán ochrany přírody může rozhodnout o odlovu

---

¹⁴⁶ VALA, Z. Jak dál s mysliveckým plánováním – možnosti řešení stávajícího stavu. *Myslivost*. [online časopis]. 2011, č. 9, str. 16. [cit. 2016-07-18]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2011/Zari---2011/Jak-dal-s-myslivelyckym-planovanim---moznosti-reseni>

¹⁴⁷ *Ibid.*

živočichů, kteří nejsou zvěří,¹⁴⁸ pak takový odlov provede za stanovených podmínek držitel loveckého lístku. Problematiku tohoto odlovu lze spatřovat v tom, že zákon stanovuje, že k odlovu je oprávněn jakýkoliv držitel loveckého lístku, a to bez vázanosti k uživateli honitby. V této souvislosti je doporučováno upravit si vztah mezi uživatelem honitby a držitelem loveckého lístku např. písemnou povolenkou, dohodou, kterou se pak bude moct osoba prokázat při případné kontrole mysliveckou stráží. Nejvhodnějším řešením je, aby osoba oprávněná k odlovu byla zároveň ve vztahu k uživateli honitby. K odlovu živočichů, kteří nejsou zvěří, není potřeba povolenka k lovu (blíže v kapitole 3.7.4), jelikož nejde o lov. S nepotřebností vystavovat povolenku k lovu se však pojí problém při kontrolování osoby provádějící odlov mysliveckou stráží. Problém spočívá v tom, jak rozlišit osobu, která se vyskytuje v honitbě se střelnou zbraní pouze za účelem usmrcovat zavlečené druhy živočichů v přírodě nežádoucí od osoby neoprávněně lovicí v honitbě, proti níž může myslivecká stráž zakročit. Proto je vhodné oznamovat odlov živočichů, kteří nejsou zvěří uživateli honitby, aby nedocházelo k nesrovnalostem. Podstatným je také to, že oprávnění držitele loveckého lístku usmrcovat zavlečené druhy v přírodě nežádoucí se nevztahuje na celé území ČR, pouze na honitbu, kde je osoba oprávněna lovit zvěř.¹⁴⁹

Doby lovu zvěře, kterou lze obhospodařovat lovem a další bližší podmínky stanovuje prováděcí vyhláška č. 245/2002 Sb. Poslední její novela v podobě vyhlášky č. 343/2015 Sb., účinná od 1. 1. 2016, reaguje na problematiku přemnožení prasete divokého tím, že nově stanovuje pro všechny věkové kategorie bez rozdílu pohlaví celoroční dobu lovu. Neznamená to však jejich neomezený lov, stále platí základní pravidla definovaná zákonem. Nejedná se o povinnost, ale pouze možnost celoročního lovu v honitbách, kde je enormní výskyt prasat divokých a je potřeba učinit výrazný zásah do jejich populace. Je jen na samotných uživateli, jak tuto možnost využijí.¹⁵⁰ Vyhláška o době lovu obsahuje i některé nesrovnalosti, třebaže vůbec nestanovuje dobu lovu např. tchořů, i když se podle zákona jedná o živočichy, které lze obhospodařovat lovem. Podle komentáře k zákonu o myslivosti to neznamená, že tyto druhy nelze lovit vůbec. Jestliže není výslovně stanovena doba lovu, lze odvodit, že tchoře je možno lovit celoročně.¹⁵¹ S tímto názorem se ztotožňuje i JUDr. Ing.

---

¹⁴⁸ srov. § 14 odst. 1 písm. f) MyslZ.

¹⁴⁹ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 170-171. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁵⁰ Informace k lovu prasete divokého. *MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ*. [online]. 12. 01. 2016. [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/lesy/myslivost/informace-k-lovu-prasete-divokeho.html>

¹⁵¹ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 170. ISBN 978-80-7478-781-2.

Vladimír Čechura (čestný člen ČMMJ).¹⁵² Opačné názory vychází z toho, že pokud vyhláška nestanovuje dobu lovu pro danou nehájenou zvěř, nemůže být lovena v době lovu, jelikož žádnou nemá. Podle tohoto názoru by tedy bez existence vyhlášky nešlo zvěř vůbec lovit. Posouzení správnosti výkladů může stanovit jen soud.¹⁵³

Z mého pohledu se jedná o záležitost, kterou lze vyřešit prostřednictvím doplnění znění vyhlášky č. 245/2002 Sb., čímž by se právní nejistota vyřešila. I když stanovení celoroční doby lovu černé zvěře je zřejmě dobrou snahou, samo o sobě to situaci přemnožených druhů zvěře a následných jimi způsobených škod nevyřeší. Problematika je mnohem rozsáhlejší a je potřeba spolupráce a změna na více úsecích.

Ve vztahu k podmínkám lovu je potřeba zmínit povinnost uživatele honitby sledovat a dohledat zvěř postřelenou či jinak poraněnou, k čemuž může použít loveckého psa. Ustanovení § 45 zákona o myslivosti dává za tímto účelem, s určitými podmínkami, oprávnění vstupovat s loveckou zbraní a loveckým psem na pozemky cizí honitby a neoplocené nehonební pozemky. Dohledaná zvěř náleží uživateli honitby. Jedním z důvodů provádění dohledávky je i zmírnění trápení zvěře. Uživatel honitby má také povinnost držet a používat v honitbě lovecké psy, kteří mají průkaz původu a složili zkoušku z výkonu.¹⁵⁴ To neznámá, že musí být přímo jejich vlastníkem, může jít např. o psy jeho zaměstnanců, členů spolku či loveckých hostů. Stejně tak jako jeden myslivecký hospodář může vykonávat svou funkci ve dvou honitbách, může i týž pes být k dispozici ve dvou honitbách.¹⁵⁵ Kromě loveckých psů používají myslivci také lovecké dravce (dravec chovaný k sokolnickému využití). Jejich použití, držení a chov podléhá mnoha podmínkám. Je potřeba povolení orgánu státní správy myslivosti, povolení výjimky ze základních podmínek zvláště chráněných živočichů, složení sokolnických zkoušek a členství v sokolnické organizaci.¹⁵⁶ Bližší pokyny o používání loveckých psů a dravců opět stanoví vyhláška č. 244/2002 Sb.

3.7.2 Kontrola a zužitkování zvěře

I po úspěšném lovu je potřeba splnit další zákonem stanovené povinnosti. Zásadní povinností podle ustanovení § 49 odst. 1 MyslZ je označení každého kusu spárkaté zvěře ihned po jeho ulovení, nalezení či dohledání nesnímatelnou plombou. Je potřeba zdůraznit, že

---

¹⁵² Právní poradna - Jak je to s lovem tchoře? Kdo je oprávněn tchoře střílet a za jakých podmínek? *Myslivost*. [online]. 17. 05. 2006. [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Pro-myslivce/Poradny/Pravni-poradna/Jak-je-to-s-lovem-tchore-Kdo-je-opravnen-tchore-st>

¹⁵³ *Ibid.*

¹⁵⁴ § 44 odst. 1 MyslZ.

¹⁵⁵ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 177. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁵⁶ § 44 odst. 2 MyslZ.

slovem ihned se rozumí opravdu okamžitě po ulovení, dohledání, nalezení zvěře, nikoli např. až po vyproštění kusu z těžko přístupného terénu. I když tento požadavek může působit v některých situacích přísně, v případě jeho nesplnění se lovec vystavuje možnosti uložení sankce v souladu se zákonem. Obdobně tomu je s lístkem o původu zvěře, jež je třeba vyplnit co nejdříve po vyplnění plomby, přičemž určitá časová tolerance např. z důvodu vánice či extrémního mrazu je umožněna.¹⁵⁷ Výklad slova „ihned“ vychází ze soudního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, stanovujícího povinnost „*vždy označit spárkatou zvěř nesnímatelnou plombou, a to bez jakéhokoliv odkladu po jejím ulovení, nalezení nebo dohledávce, tedy dříve, než budou provedeny jakékoliv jiné úkony nebo manipulace se zvěří.*“¹⁵⁸ Při přepravě více než 10 kusů ostatní ulovené zvěře na společném lovu musí uživatel honitby vystavit lístek o původu zvěře. Další podrobnosti ve vztahu k plombám a lístkům o původu zvěře obsahuje vyhláška č. 244/2002 Sb.

Po ulovení či usmrcení zvěře, zdivočelého hospodářského zvířete či označeného zvířete z farmového chovu zvěře je zapotřebí kus vždy ošetřit, což se provádí v souladu s veterinárním zákonem a jeho prováděcími vyhláškami. S tím dále souvisí možnost uvádět ulovenou zvěř do oběhu, které rovněž podléhá i veterinárním předpisům. Uživatel honitby je oprávněn prodávat jen zvěř, zvěřinu a jiné části, kterou jsou z jeho honitby. Přepravuje-li osoba zvěř spárkatou, musí mít u sebe ke každému kusu vyplněný lístek o původu zvěře, který obsahuje datum ulovení, honitbu, kde byl uloven a číslo plomby. Tento lístek pak předává přepravující osoba příjemci, který jej uschová po zákonem stanovenou dobu. Nově byla zavedena tzv. proškolená osoba, která uváděnou zvěř do oběhu vyšetří co nejdříve po ulovení, v pochybnostech vyšetření provede veterinární lékař. Pokud je však ulovená zvěř určena jen pro domácí spotřebu, tato povinnost se nevyžaduje. Avšak zvěř vnímavá na trichinelózu (prase divoké) se vyšetřuje vždy na přítomnost trichinel (svalovce).¹⁵⁹ Zákon o myslivosti stanovuje při uvádění ulovené zvěře do oběhu také povinnost uschovávat lístek o původu a sejmutí plomby. Jde-li o zvěř, pro kterou je doba lovu odlišná podle jejího pohlaví, může být zvěřina od uživatelů honiteb nakupována pouze, bylo-li bezpečně určeno pohlaví kusu. Další zákonnou povinností je vedení evidence o zvěři ulovené, prodané a její vlastní spotřebě. Zákon se věnuje i přepravě živé zvěře po jejím odchytu.

---

¹⁵⁷ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 203. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁵⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 08. 03. 2012, sp. zn. 5 As 21/2011 – 39.

¹⁵⁹ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 204. ISBN 978-80-7478-781-2.

Účel zavedení ustanovení o kontrole a zužitkování zvěře spočívá v boji proti pytláctví a kontrole dodržování dob lovu. Způsoby kontroly ulovené zvěře umožňují provedení kontroly orgány státní správy u uživatelů honiteb či veterinárními orgány u obchodníků, přepravců nebo zpracovatelů zvěřiny v pohostinství a jiných provozech. Dříve nedisponovala policie žádnými prostředky pro zkontrolování původu přepravované zvěře při silniční kontrole, avšak nyní je převážení zvěře bez plomby a lístku původu správním deliktem, který policie oznámí orgánu státní správy myslivosti.¹⁶⁰ Z mého pohledu lze toto ustanovení hodnotit spíše pozitivně, ale zároveň v něm spatřuji přílišnou zvýšenou administrativu pro myslivce. Také se domnívám, že větší úspěch s potíráním pytláctví by přinesla vyšší aktivita ze strany policie.

3.7.3 Zakázané způsoby lovu

Co se týká zakázaných způsobů lovu, konkrétní zákazy jsou uvedeny v ustanovení § 45 odst. 1 písm. a) až w) MyslZ. Dané ustanovení je rozsáhlé, ve snaze pokrýt veškeré nežádoucí chování. Obecně by při lovu měly být dodržovány rovněž zásady myslivecké etiky, mysliveckých tradic a zvyků. Zejména se pak nesmí opomenout na dodržování právních předpisů na úseku ochrany přírody¹⁶¹ a ochrany zvířat proti týrání.¹⁶² Cílem je zajistit ochranu zvěře před trýznivým lovem, před působením nepřiměřené bolesti, utrpení a stresu. Záměrem je také omezit pytláctví, i proto je např. zakázán lov krátkou zbraní, lov v noci či užívání tlumiče. Lov chladnými zbraněmi (tesák, oštěp) je zakázán z důvodu neslučitelnosti s mysliveckými zásadami a zásadami ochrany zvířat proti týrání.¹⁶³

Mezi klasické zakázané způsoby lovu patří chytání zvěře do ok, na lep, do želez či nášlapných pastí. Dále je zakázáno také trávit zvěř jedem, usmrcovat ji plynem nebo lovit zvěř způsobem, jímž se zbytečně trýzní, střílet zvěř na hnízdech a vystřelovat hnízda či střílet zvěř jinou než loveckou zbraní. Zakázáno je i lovení v noci a lovit zvěř na honebních pozemcích, kde zároveň probíhá sklizeň zemědělských plodin do 200 m v okruhu těchto pozemků.

Novelizace zákona o myslivosti č. 170/2013 Sb. s účinností od 1. 7. 2014 se mimo jiné týkala i ustanovení zakázaných způsobů lovu. Zároveň tím ČR naplnila závazky z Bernské úmluvy a směrnic EU upravujících danou tematiku. Významné bylo doplnění § 45 odst. 1 písm. w) MyslZ o slovo „na mokřadech“, čímž oproti předešlé úpravě došlo k užšímu

¹⁶⁰ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 449/2001Sb., o myslivosti.

¹⁶¹ srov. §§ 21, 30, 34 odst. 2 a § 60 ZoPK.

¹⁶² srov. § 14 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.

¹⁶³ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 182. ISBN 978-80-7478-781-2.

stanovení zákazu používat olověné brokové náboje k lovu vodního ptactva. Nyní se vztahuje pouze na vodní ptactvo na mokřadech. Další změně v souvislosti s novelou byl podrobeno ustanovení § 45 odst. 1 písm. g) MyslZ zakazující lovit zvěř s pomocí zaměřovače zbraní konstruovaného na principu noktovizorů.

V případě uložení úpravy stavu zvěře v honitbě či zrušení chovu určitého druhu zvěře, tedy redukce nadnormovaných stavů zvěře dle ustanovení § 39 MyslZ může orgán státní správy myslivosti povolit výjimku z některých zakázaných způsobů lovu uvedených v ustanovení § 45 odst. 2 MyslZ. Jinak mu ale obecné oprávnění povolovat výjimky nepřísluší. V myslivosti se stále udržují určité zvyky obsahující i zakázané způsoby lovu jako např. zákaz střílení zvěře v loži (zalehlou) či zvěře nedospělé (mlád'ata). Porušení těchto zákazů není porušením právních předpisů, ale má spíš morální odraz.¹⁶⁴

3.7.4 Povolenka k lovu, lovecký lístek, povinné pojištění

Dle ustanovení § 46 MyslZ jsou základními dokumenty, které musí mít u sebe každý, kdo loví zvěř, lovecký lístek, povolenka k lovu a potvrzení o povinném pojištění. Při lovu se zbraní se též vyžaduje zbrojní průkaz a průkaz zbraně. Při lovu s loveckým dravcem musí mít lovec u sebe jeho evidenční kartu. Tyto průkazy je lovec povinen předložit na vyžádání orgánu policie, orgánu státní správy myslivosti, mysliveckému hospodáři a myslivecké strážci pro danou honitbu.¹⁶⁵ Zákon však není ve výčtu dokladů zcela precizní a zapomíná na např. průkaz o původu psa včetně zaznamenaných zkoušek z výkonu, je-li lovcem vedoucí loveckého psa.¹⁶⁶

Co se týká povolenky k lovu (dále jen „povolenka“), ta je vydávána a podepisována uživatelem honitby. Praktickou otázkou zůstává její spolupodepisování mysliveckým hospodářem. Z jeho oprávnění dle ustanovení § 35 odst. 1 písm. a) MyslZ bylo podepisování povolenky vypuštěno, avšak její vzor podle vyhlášky č. 244/2002 Sb. obsahuje na rubové straně i kolonku pro podpis mysliveckého hospodáře, kde stanoví konkrétně, jaké druhy zvěře, kolik, jakého pohlaví a věkové třídy může oprávněná osoba určená uživatelem honitby lovit. V praxi je běžné, že povolenku podepisují jak uživatel honitby, tak myslivecký hospodář, na nějž často bývá samotné vydávání a podepisování zcela přeneseno. V případě společného lovu může povolenku nahradit tzv. hromadná povolenka k lovu, což je vlastně seznam účastníků lovu. Uživatel honitby vede o povolenkách evidenci. Povolenku jsou u sebe

---

¹⁶⁴ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 187-188. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁶⁵ § 46 odst. 1 MyslZ.

¹⁶⁶ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 190. ISBN 978-80-7478-781-2.

povinni mít např. i myslivecký hospodář, osoby lovící v jeho doprovodu, myslivecká stráž, fyzická osoba, jež je držitelem honitby.¹⁶⁷

O vydání loveckého lístku rozhoduje ve správním řízení orgán státní správy myslivosti příslušný podle místa trvalého bydliště žadatele či místa, kde se zdržuje. Dle ustanovení § 47 odst. 2 zákona o myslivosti rozeznáváme 3 druhy loveckých lístků, a to pro české občany, pro cizince a pro žáky a posluchače odborných škol, kde je myslivost studijním oborem či povinným vyučovacím předmětem. Mezi kvalifikační předpoklady pro jeho vydání patří dosažení věku 16 let, svéprávnost, bezúhonnost, povinné pojištění a složení myslivecké zkoušky. Jelikož zákon o střelných zbraních požaduje jako podmínku pro vydání zbrojního průkazu zdravotní způsobilost a spolehlivost, není již splnění těchto podmínek potřebné pro lovecký lístek.¹⁶⁸ Orgán státní správy myslivosti může odebrat nebo odepřít vydání loveckého lístku. Odebere ho v případě dodatečného zjištění okolnosti, pro kterou by bylo jeho vydání odepřeno nebo došlo-li k této okolnosti až po jeho vydání. Vydání loveckého lístku odepře, pokud proti žadateli bylo zahájeno soudní řízení k uložení pokuty. Problém vzniká s loveckými lístky vydanými na dobu neurčitou, kdy by měl orgán státní správy myslivosti kontrolovat, zdali je po vydání jejich držitel stále pojištěn, jinak by šlo o okolnost vzniklou po vydání loveckého lístku opravňující k jeho odebrání. Vhodné by bylo provádět tuto kontrolu před uběhnutím 5 let, než dojde k prodlužování platnosti zbrojního průkazu. Zjednodušujícím opatřením by mohlo být i zavedení povinné platby pojistného na 5 let dopředu.¹⁶⁹

V ustanovení § 48 zákon o myslivosti stanovuje obligatorní pojištění pro každého, kdo loví zvěř, což je odůvodněno vysokou hrozbou ublížení na zdraví, zranění či usmrcením člověka, jelikož se při výkonu myslivosti zachází se zbraněmi. Asi největší riziko přinášejí společné lovy. Proto je důležité dodržování základních bezpečnostních pravidel, nošení reflexních prvků a snaha předcházet vzniku škod. Škodu způsobenou při výkonu myslivosti ublížením na zdraví nebo usmrcením jiných osob uhradí pojišťovna jen do výše stanovené zákonem v ustanovení § 48 odst. 1 MyslZ. Často bývají místo individuálních pojištění uzavírány mysliveckými organizacemi hromadné pojistné smlouvy, kdy členové platí pojistné společně s členským příspěvkem.¹⁷⁰

Úprava byla zavedením možnosti odebrání a odepření vydání loveckého lístku relativně zpřísněna, přesto je však prostor pro zlepšování např. v oblasti kontroly povinného

---

¹⁶⁷ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. str. 190-191. ISBN 978-80-7478-781-2..

¹⁶⁸ *Ibid.*, str. 195.

¹⁶⁹ *Ibid.*, str. 198.

¹⁷⁰ *Ibid.*, str. 199-200.

pojištění. „K dokreslení naší liberální úpravy lze uvést, že na př. ve Švýcarsku nesmí být vydán lovecký lístek osobě, která neplní daňové povinnosti ke státu.“¹⁷¹

3.7.5 Povolení lovu ve zvláštních případech

Zákon o myslivosti zakotvuje tři druhy mimořádných případů, kdy lze lov povolit. Patří sem snížení stavů zvěře a zrušení jejího chovu, povolení lovu mimo dobu lovu a povolení lovu na nehonebních pozemcích.

Ustanovení § 39 MyslZ navazuje na rozebíranou problematiku v podkapitole 3.7.3 týkající se povolení výjimky z některých zakázaných způsobů lovu. Úprava umožňuje povolit lov za účelem snížení stavu zvěře nebo zrušení jejího chovu. Vždy se vyžaduje dohoda s orgánem ochrany přírody.¹⁷² K aplikaci ustanovení typicky dochází v případě, kdy sice existuje plán mysliveckého hospodaření, avšak životní projevy zvěře a jimi působené škody jsou neúnosné a působí vážné problémy nebo negativně ovlivňují zemědělskou či lesní výrobu. To rovněž platí, i když chov zvěře není upraven plánem. Prvním sledovaným cílem tohoto ustanovení je úprava stavu zvěře formou jeho snížení v rámci normovaného stavu. Je-li tedy dán zájem vlastníka, nájemce honebních pozemků, zájem zemědělské či lesní výroby, ochrany přírody nebo zájem mysliveckého hospodaření na snížení počtu některého druhu zvěře, může orgán státní správy myslivosti povolit příp. uložit uživateli honitby, aby takovou úpravu stavu zvěře provedl. Druhý případ řeší problém se škodami, přičemž cíl spočívá ve snížení stavu zvěře na minimální stav či zrušení chovu určitého druhu zvěře. K tomuto se přistoupí pouze za předpokladu, že škody způsobené zvěří nelze snížit technicky přiměřenými a ekonomicky únosnými způsoby. Rozhodnutí vydá orgán státní správy myslivosti na návrh vlastníka, nájemce honebního pozemku, orgánu ochrany přírody nebo státní správy lesa.¹⁷³

Lov mimo dobu lovu povolí orgán státní správy myslivosti pouze pro vědecké účely. Není-li dohody mezi uživatelem honitby a žadatelem může povolení určit i způsob lovu, náhrady apod. Obdobně se postupuje i při povolení k odchytu zvěře, lovu zvěře poraněné či pro účely výcviku a zkoušek loveckých psů či loveckých dravců.¹⁷⁴

Lov na nehonebních pozemcích povolí orgán státní správy myslivosti, je-li dána potřeba jednorázově omezit či trvale regulovat počet konkrétního druhu zvěře či jiných živočichů. Zákon uvádí jako příklad zdivočelé holuby ve městech. Řízení se zahajuje na žádost vlastníků či nájemců daných nehonebních pozemků nebo z vlastní iniciativy správního

¹⁷¹ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 449/2001Sb., o myslivosti.

¹⁷² § 66 MyslZ.

¹⁷³ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 163. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁷⁴ § 40 MyslZ.

orgánu (zejm. ve velkých městech). Lovem je pověřen uživatel honitby, v jehož obvodu leží nehonební pozemky nebo uživatel nejbližší honitby. Může být povolen i mimo dobu lovu. V těch katastrálních územích, kde není žádný honební pozemek, jde o části vnitřního území obcí, které nemají spojitost s některou z honiteb, jsou k lovu pověřeny osoby s loveckým lístkem. Jedná se třeba o lov zdivočelých králíků v parcích nebo lov černé zvěře pronikající do městských aglomerací, což je nyní stále častějším problémem. Rozhodnutí opravňuje konkrétní osobu k lovu na určitém místě v určitém čase. Ta se pak stává vlastníkem úlovku. Ke vstupu na nehonební pozemky s loveckou zbraní, loveckým psem či dravcem za výše popsaným účelem se vyžaduje předchozí souhlas vlastníka příp. nájemce daných pozemků.¹⁷⁵

3.8 Problematika odpovědnosti za škodu

Problematiku odpovědnosti za škodu a následného uplatňování náhrady škody považuji za jednu z nejdůležitějších a zároveň nejproblematičtějších oblastí myslivosti v praxi. Zákon o myslivosti rozlišuje škody způsobené při provozování myslivosti, škody způsobené zvěří a škody způsobené na zvěři. V následujících odstavcích se zaměřím obzvlášť na právní úpravu odpovědnosti za škody způsobené zvěří, kterou považuji za nejvýznamnější. Přiblížím dvojí odpovědnostní režim za škody způsobené zvěří, která unikla z obory. V celém průběhu se zaměřím i na vztah zákona o myslivosti a ustanovení občanského zákoníku. Budu se snažit odpovědět na otázku, jakým způsobem by se měla změnit, zlepšit právní úprava odpovědnosti za škody způsobené zvěří, aby lépe napomáhala vyřešit současné problémy spočívající v přemnožení spárkaté zvěře, změně původní krajiny nebo nevyrovnanosti a nekvalitě genofondu. Větší prostor chci věnovat i relevantním soudním rozhodnutím.

3.8.1 Škody způsobené při provozování myslivosti

V souvislosti s výkonem myslivosti může dojít ke vzniku škody, a proto zákon obsahuje ustanovení § 52 odst. 1 písm. a) MyslZ, podle něhož platí, že škodu, která byla v honitbě způsobena při provozování myslivosti na honebních pozemcích či na polních plodinách doposud nesklizených, vinné révě nebo lesních porostech, je povinen uhradit uživatel honitby. Provozováním myslivosti se rozumí činnost související s výkonem myslivosti, jejímž příkladem může být příkrmování zvěře, střelba, výstavba mysliveckých zařízení, jízda motorových vozidel v honitbě za účelem lovu atd. V zásadě se jedná o aktivní

---

¹⁷⁵ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 167-169. ISBN 978-80-7478-781-2.

činnost osob provozujících myslivost nebo osob podílejících se na jejím výkonu,¹⁷⁶ tzn. že uživatel honitby odpovídá i za škody způsobené jeho zaměstnanci, hosty, honci, příp. loveckými psi. Jako příklad vzniklých škod lze uvést pošlapání nebo jiné poškození kultur při lovech, poškození pozemků, cest, stromů při rozvážení krmiva aj.¹⁷⁷ Dále vyvstává otázka, zdali se jedná o odpovědnost objektivní či subjektivní. Již výše uvedeného vyplývá, že i pokud osoby odlišné od uživatele honitby způsobí škodu, odpovědnost za ni nese uživatel honitby. Z dikce zákona o myslivosti lze odvodit, že jde tedy o odpovědnost objektivní, jelikož jen těžko by šlo spatřovat zavinění uživatele honitby v případě, kdy by např. lovecký host svým terénním vozem způsobil škodu na poli, které je zároveň honebním pozemkem. Asice obecná úprava občanského zákoníku předpokládá odpovědnost subjektivní,¹⁷⁸ ale zákon o myslivosti jako předpis speciální je založen na jiném východisku. Toto ustanovení se uplatní na škody způsobené na honebních pozemcích. Uživateli honitby pak náleží regresní právo vůči tomu, kdo škodu způsobil.¹⁷⁹

3.8.2 Škody způsobené zvěří

Mnohem častějšími škodami oproti výše popisovaným jsou škody způsobené zvěří. Zákon o myslivosti stanovuje v ustanovení § 52 odst. 1 písm. b) odpovědnost uživatele honitby za škody způsobené zvěří¹⁸⁰ na honebních pozemcích či na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě, ovocných kulturách nebo na lesních porostech. Ustanovení se uplatňuje toliko na škodu způsobenou na honebních pozemcích. Co se týká vniklých škod na nehonebních pozemcích, movitých a nemovitých věcech, které byly zapříčiněny zvěří, použijí se na ně ustanovení obecných předpisů, tedy občanského zákoníku. V případě odpovědnosti za škody způsobené zvěří tedy nelze pochybovat o tom, že se jedná o odpovědnost objektivní, tzn. za výsledek. Ve vztahu k uživateli je toto chápání odpovědnosti poměrně striktní zejména vzhledem k tomu, že zvěř je považována za *res nullius* a působení škod patří k jejímu přirozenému chování.¹⁸¹ V souvislosti s tímto výkladem je zajímavé zmínit znění důvodové zprávy, která podává následující vysvětlení „*návrh právní úpravy opouští u škod působených zvěří dosavadní neúnosnou odpovědnost uživatele honitby za výsledek a přejímá v podstatě*

---

¹⁷⁶ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 210-211. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁷⁷ ČECHURA, V.: *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 157. ISBN 80-86199-12-6.

¹⁷⁸ srov. § 2910 obč. zák.

¹⁷⁹ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 210-211. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁸⁰ § 2 písm. d) MyslZ.

¹⁸¹ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 210-211. ISBN 978-80-7478-781-2.

obecnou odpovědnost za zavinění, spatřovanou v tom, že v jednání či opomenutí uživatele honitby je shledávána příčina vzniklých škod.“¹⁸² Avšak s tímto závěrem vzhledem ke znění zákona a aplikační praxi ustanovení zásadně nelze souhlasit.¹⁸³ Jde tedy o odpovědnost objektivní, a to v její absolutní podobě, navíc se jedná o kogentní právní normu neumožňující jakoukoli smluvní modifikaci.¹⁸⁴

Jak víme, právo myslivosti může vykonávat i myslivecké sdružení, resp. již spolek dle obč. zák., přičemž ve vztahu k odpovědnosti za škody platí, že jeho členové ručí za závazek k náhradě škody solidárně, tedy společně a nerozdílně. Formulace ustanovení není zcela přesná, jelikož spolek je vlastně uživatelem honitby a samotné právo vykonávat myslivost pak náleží jeho členům. V souladu s ustanovením § 2027 obč. zák. v případě nesplnění povinnosti ručení spolkem, může věřitel požadovat celé plnění na kterémkoliv jeho členovi. Ze systematického výkladu a výkladu obecných ustanovení obč. zák. vyplývá, že za jakékoliv jiné závazky než podle ustanovení § 52 MyslZ členové spolku ručit nebudou, a to z důvodu striktního oddělení majetku spolku od majetku jeho členů.¹⁸⁵

Zákon o myslivosti konkrétně upravuje i případ odpovědnosti za škody způsobené zvěří, která unikla z obory. Způsobené škody je povinen hradit uživatel obory. Ten se zproští odpovědnosti jen tehdy, jestliže prokáže, že zvěř unikla v důsledku poškození ohrazení obory neodvratitelnou událostí (*vis maior*) nebo osobou, za níž neodpovídá. Neodvratitelnou událostí se rozumí taková událost, jež nastane nezávisle na vůli uživatele obory (vichřice, sesuv půdy, povodeň). Osobou, za níž uživatel obory neodpovídá je osoba odlišná od zaměstnance či člena organizace užívající oboru.¹⁸⁶ Z dikce zákona o myslivosti tedy plyne, že jde o odpovědnost objektivní, které se lze zprostit jen z výše zmíněných liberačních důvodů. U liberačních důvodů spočívajících v události *vis major* se nicméně uplatní i obecná prevenční povinnost zakotvená v ustanovení § 2900 a násl. obč. zák.. Kupříkladu zproštění odpovědnosti tak nebude přicházet v úvahu v situaci, kdy následkem bouře vyvrácený strom poškodí ohrazení obory, jestliže měl uživatel obory v rámci předcházení škod takový strom odstranit z důvodu jeho těsné blízkosti plotu, čímž hrozilo způsobení škody.¹⁸⁷

---

¹⁸² Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 449/2001Sb., o myslivosti.

¹⁸³ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 211. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁸⁴ BOHUSLAV, P. Přelomový judikát z Německa inspirací i pro nás? *Myslivost*. [online časopis]. 2016, č. 3, str. 40. [cit. 2016-08-02]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2016/Brezen-2016/Prelomovy-judikat-z-Nemecka-inspiraci-i-pro-nas>

¹⁸⁵ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 212. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁸⁶ ČECHURA, V.: *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. str. 159. ISBN 80-86199-12-6.

¹⁸⁷ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 214. ISBN 978-80-7478-781-2.

Problematika odpovědnosti za škody způsobené zvěří, která unikla z obory, úzce souvisí s tématem vlastnictví zvěře, jemuž jsem se podrobně věnovala v kapitole 3.2.1. Získané poznatky nyní uplatním a vyzdvihnu jejich význam a užití v praxi. Zprvu je nutné si uvědomit, že obora jako specifický druh honitby má svého uživatele, který nicméně nemusí být zároveň vlastníkem zvěře uzavřené v oboře,¹⁸⁸ z čehož mohou plynout nejasnosti ohledně toho, kdo je vlastně odpovědný za škody způsobené oborní zvěří. Nese tedy odpovědnost za škodu pouze uživatel obory, jak vyplývá ze zákona o myslivosti nebo nese odpovědnost za škodu v určitém rozsahu i konkrétní vlastník oborní zvěře? Na tuto otázku se budu snažit najít odpověď.

Volně žijící zvěř se považuje za věc ničí a vlastnické právo k ní nabývá uživatel honitby až jejím ulovením, usmrčením, lapením ap.¹⁸⁹ Tuto obecnou tezi potvrzuje i Ústavní soud ve svém nálezu uvádějícím, že „zvěř, která je chápána napříč právními úpravami různě, je zpravidla označována jako *res nullius*, tedy věc nepatřící nikomu. Tento přístup je podmíněn skutečností, že zvěř se pohybuje volně bez ohledu na hranice pozemků, a nelze ztotožnit vlastnické právo k pozemku, na němž se zvěř pohybuje, s vlastnickým právem ke zvěři. Zvěř tedy nepředstavuje plod pozemku, ale samostatný předmět vlastnického práva.“¹⁹⁰

Nicméně o vlastnictví oborní zvěře, jakož i o odpovědnosti za škody způsobené oborní zvěří panují nejasnosti, protože v dané věci nebyl zaujat jednoznačný právní závěr. Z rozhodovací praxe soudů plyne, že zvěř je považována za věc ničí jen v případech, kdy se jedná o zvěř žijící ve volných honitbách. Avšak v případě zvěře oborní bylo opakovaně zaujato odlišné stanovisko, a to že tato zvěř náleží do vlastnictví osoby, která ji koupila či vyšlechtila.¹⁹¹ To plyne i z rozsudku Nejvyššího soudu uvádějícího v právní větě, že „zvířata chovaná v uzavřených oborách jsou ve vlastnictví toho, kdo je koupil či vyšlechtil. Správnost tohoto závěru je zřejmá i z možnosti uživatele honitby prodávat ulovenou, popř. odchycenou zvěř, zvěřinu a jiné části zvěře pocházející z jeho honitby nyní ve smyslu § 51 odst. 1 platného zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb. Přitom platně může prodat věc, tedy i zvěř, jen její vlastník. To se samozřejmě týká i zvěře chované v oboře, která je druhem honitby s obvodem trvale dokonale ohrazeným nebo jinak uzpůsobeným tak, že chovaná zvěře z obory nemůže

---

¹⁸⁸ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 213. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁸⁹ *Ibid.*

¹⁹⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03.

¹⁹¹ FLORA, M. Odpovědnost za škody způsobené zvěří – základní principy platné právní úpravy. *Myslivost*. [online časopis]. 2014, č. 11, str. 8. [cit. 2016-07-25]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2014/Listopad-2014/Odpovednost-za-skody-zpusobene-zveri-zakladni-pr>

*volně vybíhat (§ 2 písm. j) zákona č. 449/2001 Sb.).*¹⁹² Nejvyšší soud zaujal tento názor opakovaně v rozsudku ze dne 16. 07. 2008, sp. zn. 28 Cdo 4487/2007. V soudní praxi ale nepanuje v této věci jednoznačná shoda, jelikož opačný názor na majetkoprávní systém zvěře v oborách vyslovil jak Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 04. 2009, sp. zn. 2 As 95/2008., tak i sám Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 24. 02. 2005, sp. zn. 25 Cdo 1390/2003, který vycházel ze závěru, že oborní zvěř nemá vlastníka, což plyne i z odborných článků.¹⁹³ Lze však uzavřít, že v rozhodovací praxi soudů převládá názor, že oborní zvěř je předmětem vlastnického práva, nikoli *res nullius*.¹⁹⁴

V návaznosti na výše popsanou problematiku, lze tedy konstatovat, že existuje dvojitý odpovědnostní režim za škody způsobené oborní zvěří, přičemž na uživatele obory se uplatní speciální odpovědnost dle zákona o myslivosti, kdežto na vlastníka zvěře se použijí obecná ustanovení o odpovědnosti za škodu společně se speciálním ustanovením § 2933 obč. zák. upravujícím odpovědnost za škodu způsobenou zvířetem. V případě odpovědnosti vlastníka oborní zvěře, musí být odlišeno, zdali se jedná o škody způsobené v oboře či mimo oboru po útěku zvěře. U škod způsobených zvěří v oboře by v praxi neměl vznikat problém, jestliže lze jasně identifikovat škodící zvěř a jí způsobené škody. Druhý popisovaný příklad naráží v praxi na komplikace spočívající ve vzniku společné odpovědnosti za škodu uživatele obory a vlastníka zvěře a v určení škodící zvěře, která utekla z obory. U zřetelně označené zvěře nevzniká problém s určením jejího vlastníka, nicméně v případě neoznačené zvěře ho lze určit jen stěží. S ohledem na uvedené, lze usoudit, že společná odpovědnost uživatele obory a vlastníka utečené oborní zvěře bude v praxi spíše výjimkou, ke které však může dojít. V takovém případě pak bude jejich odpovědnost solidární.¹⁹⁵

Aby nedocházelo k výše popsaným situacím, je vždy lepší vzniku škod předcházet. Proto je v § 53 MyslZ zakotvena povinnost vlastníkům či nájemcům honebních pozemků činit přiměřená opatření k zabránění škod působených zvěří. Zásadním požadavkem je jejich přiměřenost a to, že při nich nesmí být zvěř zraňována. Přiměřenost se posuzuje ve vztahu ke konkrétnímu případu, v závislosti na jeho konkrétních okolnostech, přičemž nelze jednoduše stanovit, že opatření, jež nezabránila vzniku škod, nebyla přiměřená. Jako faktor je třeba vzít do úvahy např. rozsah škod z minulých let, procentuální účinnost opatření dle výzkumných

---

¹⁹² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 02. 2006, sp. zn. 22 Cdo 980/2005.

¹⁹³ FLORA, M. Odpovědnost za škody způsobené zvěří – základní principy platné právní úpravy. *Myslivost*. [online časopis]. 2014, č. 11, str. 8. [cit. 2016-07-25]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2014/Listopad-2014/Odpovednost-za-skody-zpusobene-zveri-zakladni-pr>

¹⁹⁴ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 213. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁹⁵ *Ibid.*

poznatků, dosavadní zkušenost s migrací zvěře či nákladnost a pracovní možnosti uživatele honitby. Postupem času dochází k vývoji a změnám, proto i dříve přiměřená opatření se mohou stát časem již nedostatečnými. Opatření k zábraně může provádět i uživatel honitby, ale pouze se souhlasem vlastníka honebního pozemku. Právní úprava zde vychází z předpokladu, že povinnost bránit vzniku škod nepřísluší jen uživateli honitby, ale také vlastníku či nájemci honebního pozemku. Ti se mohou o danou činnost podělit tím, že např. vlastník oplotí pozemek a uživatel s jeho souhlasem na něm postaví posed nebo krmelec, což poté bude mít vliv na případné rozhodování o míře odpovědnosti za škodu, na jejíž náhradě se budou spolupodílet. Podpůrně se zde aplikuje § 2918 obč. zák. Samotná opatření k zabránění škod působených zvěří zákon ani jeho prováděcí vyhlášky blíže nekonkretizují. Dřívější právní úprava však obsahovala příkladný výčet takovýchto preventivních opatření, a to v § 32 již neúčinné vyhlášky č. 20/1988 Sb., která prováděla zákon o myslivosti č. 23/1962 Sb. Na zemědělských honebních pozemcích bylo mezi opatření k zabránění škod působených zvěří zařazeno řádné a účinné oplocení těchto pozemků, umístění zradidel a plačících, světelných, akustických, elektronických či ultrazvukových zařízení nebo ochranné nátěry. U lesních honebních pozemků se jednalo rovněž o oplocení, dále o chemickou či mechanickou ochranu proti okusu nebo loupání kůry.¹⁹⁶

Dle mého názoru lze nespécifikování výčtu opatření v současné právní úpravě považovat za určitý nedostatek, který by bylo možno zhojit demonstrativním výčtem těchto opatření v prováděcí vyhlášce č. 244/2002 Sb. Avšak určitý výčet opatření k zabránění škod působených zvěří existuje, a to ve vztahu k pozemkům plnícím funkci lesa, neboť je obsažen jednak v § 32 lesního zákona, tak i v § 5 jeho prováděcí vyhlášky č. 101/1996 Sb. Ta obsahuje i konstrukci právní fikce přiměřenosti těchto opatření. Pokud by se vycházelo ze striktní dikce zákona, znamenalo by to, že při provedení zmíněných opatření by bylo vždy dosaženo jejich přiměřenosti, to však odporuje přístupu spočívajícího v posuzování přiměřenosti individuálně v závislosti na daném případě. Nejvyšší soud přijal právní názor, že se nejedná o právní fikci, ale nesprávně vyjádřenou právní domněnku,¹⁹⁷ přičemž říká, že „*přiměřenost opatření ve smyslu tohoto ustanovení je proto třeba poměřovat nejen jeho rozsahem a kvalitou, ale i efektem, tj. způsobilostí omezit vznik škody; samotné provedení jakéhokoliv opatření nemůže*

---

¹⁹⁶ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 215-216. ISBN 978-80-7478-781-2.

¹⁹⁷ *Ibid.*, str. 216-217.

*automaticky znamenat jeho přiměřenost vylučující spoluodpovědnost vlastníka pozemku za vznik škody.*¹⁹⁸

Ustanovení § 54 MyslZ zakotvuje škody způsobené zvěří, které se nehradí. Odstavec 1 se vztahuje na škody způsobené na zemědělských plodinách. Nehradí se takové škody, jež byly způsobeny zvěří na nehonebních pozemcích, vinné révě neošetřené proti škodám působeným zvěří, na neoplocených květinových školkách nebo na ovocných a zelinářských zahradách, na stromořadích a na jednotlivě rostoucích stromech a rovněž na vysokocenných plodinách. V případě pochybností o tom, jedná-li se o vysokocennou plodinu, rozhoduje orgán státní správy myslivosti v rámci správního řízení, přičemž obvykle k posouzení určí znalce. Jedná se např. o šlechtitelský materiál obilovin, brambor a ostatních plodin určených pro potřebu zemědělské výroby, šlechtitelský materiál vybraných druhů květin, ale také ovoce, okrasné stromy a keře, zeleninu, jahody či léčivé a aromatické rostliny - máta, bazalka, majoránka apod.¹⁹⁹ Dále mezi neuhrazované škody způsobené zvěří řadíme škody na zemědělských plodinách nesklizených v agrotechnických lhůtách a na zemědělských plodinách uskladněných na honebních pozemcích, jestliže osoba, jež plodiny uskladnila, neprovedla společně s tím opatření za účelem účinné ochrany proti škodám působených zvěří. V této souvislosti se oproti výše uvedenému nevyžadují přiměřená opatření, ale opatření účelná, resp. účinná k zabránění škod. Když nebudou provedena, způsobuje to prakticky ztrátu nároku na náhradu škody.²⁰⁰

Odstavec 2 se pak týká jen škod způsobených na lesních kulturách a stanovuje, že se neuhrazují škody na oplocených lesních porostech chráněných tak proti škodám působeným zvěří, na jedincích poškozených jen na postraních výhonech a v lesních kulturách, ve kterých došlo okusem, vytloukáním či vyrýváním stromků ke každoročnímu poškození méně než 1% jedinců, a to po celou dobu do zajištění lesního porostu, přičemž musí být poškození jedinci rovnoměrně rozmístění po ploše. Vlastník lesního pozemku má povinnost o zalesněný porost po stanovenou dobu pečovat, což vyjadřuje pojem zajištění lesního porostu. Pokud by stromky nebyly vysázeny rovnoměrně a vzniklo by tím místo se zhuštěným zalesněním, vzniklá škoda se nebude hradit, i když bude poškozeno více než 1% stromků. Oceňování škod způsobených zvěří na lesních porostech upravuje vyhláška č. 55/1999 Sb., přičemž vzhledem k současné praxi vniká potřeba její novelizace, tak aby byla v souladu se zněním zákona o

¹⁹⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 02. 2005, sp. zn 25 Cdo 1390/2003.

¹⁹⁹ CHARVÁT, A.; MIKULKA, J. Jak chápat pojem vysokocenné plodiny. *Myslivost*. [online časopis]. 2007, č. 12, str. 54. [cit. 2016-07-26]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Prosinec--2007/Jak-chapat-pojem-vysokocenna-plodina->

²⁰⁰ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 218. ISBN 978-80-7478-781-2.

myslivosti nebo je potřeba zajistit, aby se neoceňovaly ty škody, jež zákon o myslivosti označuje za škody neuhrazované. V běžné praxi se stále oceňuje či požaduje náhrada, jak za boční okus, tak za škody zvěří v oplocenkách či poškození jakéhokoliv počtu stromků, což je v rozporu se zněním § 54 odst. 2 MyslZ.²⁰¹

Mezi neuhrazované škody způsobené zvěří patří podle § 54 odst. 3 MyslZ také škody způsobené zvěří, jejíž početní stavy nemohou být snižovány lovem (§ 2 písm. c) MyslZ). Takové škody hradí stát. Vzhledem k tomu je zařazení daného ustanovení zjevně nesystematické a zavádějící. Není to tak, že škody se vůbec nehradí, ale naopak jsou hrazeny státem. Bližší právní úprava dané problematiky je obsažena v zákoně č. 115/2000 Sb. definovaného již v kapitole 2.3, který stanovuje pravidla pro poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, způsob jejího uplatnění a rozsah náhrady škody. Neřeší se tedy náhrada škody způsobená všemi zvláště chráněnými živočichy, ale jen těmi vybranými, kterými jsou podle § 3 zákona č. 115/2000 Sb. bobr evropský, vydra říční, kormorán velký, los evropský, medvěd hnědý, rys ostrovida a vlk. Dle tohoto zákona se poskytuje náhrada škody za škodu způsobenou zvláště chráněným živočichem na životě a zdraví, vymezených domestikovaných zvířatech a psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech a včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách, trvalých porostech, uzavřených objektech či movitých věcech v uzavřených objektech. Významnou změnu přinesla vyhláška č. 393/2012 účinná od 1. 4. 2013, na jejímž základě došlo k vyškrtnutí kormorána velikého ze seznamu zvláště chráněných živočichů uvedených v příloze č. III, z čehož plyne, že stát již nebude poskytovat náhradu škod jím způsobených, i když zajímavé je, že v zákoně č. 115/2000 Sb. zůstává kormorán i nadále uveden.

Pro uplatnění náhrady škody jsou v ustanovení § 8 zákona č. 115/2000 Sb. stanovena poměrně striktní pravidla. Poškozený musí do 48 hodin od zjištění škody škodu ohlásit místně příslušnému orgánu ochrany přírody. Následně musí poškozený podat žádost o poskytnutí náhrady škody k příslušnému krajskému úřadu. Lhůty pro podání žádosti jsou prekluzivní. Podle ustanovení § 10 odst. 4 zákona č. 115/2000 Sb. se v případě nevyhovění žádosti může poškozený, nejpozději do 1 roku od doručení žádosti příslušnému krajskému úřadu, domáhat přiznání náhrady škody u soudu.

Důležitou poznámkou na závěr tohoto ustanovení je, že uživatel honitby nehradí škody způsobené volně žijící zvěří na domácích zvířatech, na hospodářských zvířatech ani škody způsobené zvěří na motorovém vozidle, a to z důvodu, že volně žijící zvěř nepatří uživateli

---

²⁰¹ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 219-220. ISBN 978-80-7478-781-2.

honitby a uživatel honitby ani nemůže být ze zákona stanovena povinnost omezování pohybu zvěře. Zákon o myslivosti neobsahuje ustanovení o rozsahu škody, proto se použije ustanovení § 2952 obč. zák., podle kterého se hradí skutečná škoda a ušlý zisk.²⁰²

Otázka uplatnění nároku na náhradu škody způsobené zvěří je upravena v § 55 MyslZ. Poškozený musí u uživatele honitby uplatnit svůj nárok v zákonem stanovených prekluzivních lhůtách. U škod na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech musí být nárok na náhradu škody uplatněn do 20 dnů ode dne, kdy došlo k jejímu vzniku. U škod na lesních pozemcích a na lesních porostech vzniklých v době od 1. 7. předchozího roku do 30. 6. běžného roku musí být nárok na náhradu škody uplatněn do 20 dnů od uplynutí tohoto období. Společně při uplatnění nároku na náhradu škody vzniká poškozenému povinnost výši vzniklé škody vyčíslit. Co se týká polních plodin a zemědělských porostů, u kterých je možno vzniklou škodu určit až teprve v období sklizně, vyčíslí ji poškozený do 15 dnů po provedené sklizni. Zákon upřednostňuje dohodu mezi uživatelem honitby a poškozeným. V návaznosti na to stanovuje lhůtu 60 dnů, běžící od uplatnění nároku a vyčíslení výše poškozeným, v níž má uživatel honitby s poškozeným uzavřít písemnou dohodu o náhradě škody nebo případně škodu uhradit. Jestliže k tomu nedojde, může se poškozený domáhat svého nároku na náhradu škody u soudu ve lhůtě 3 měsíců. Oproti předešlé právní úpravě se upouští od obligatorního rozhodčího řízení před komisí jmenovanou okresním úřadem konaného proto, aby poškozený mohl pak uplatňovat svůj nárok u soudu.²⁰³

Jak již bylo zmíněno, všechny výše uvedené lhůty jsou lhůtami prekluzivními, což znamená, že při pozdním uplatnění nároku či vyčíslení škody, tento nárok na náhradu škody zaniká. Stejný následek má i zmeškání lhůty pro podání žaloby u soudu. Z tohoto hlediska lze délku stanovených lhůt považovat za relativně striktní, kdy se od poškozeného vyžaduje rozvážnost a zvýšená pozornost. Právě proto bylo na základě návrhu skupiny senátorů ustanovení § 55 MyslZ podrobena zkoumání souladu s ústavním pořádkem ČR. Ústavní soud se ve svém nálezu vyjádřil tak, že protiústavnost neshledává a lhůty označil za přiměřené,²⁰⁴ což odůvodňuje tím, že *„předmětem úpravy je odpovědnost za specifickou škodu, která reaguje - ve srovnání s obecnou úpravou odpovědnosti za škodu např. v občanském zákoníku - na určitý specifický případ, pro nějž je typické, že s uplynutím delšího časového období je škoda fakticky nezjistitelná a bylo by možno jen stěžít poskytnout ochranu práv kterékoliv z*

---

²⁰² BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 221, 224. ISBN 978-80-7478-781-2.

²⁰³ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 449/2001Sb., o myslivosti.

²⁰⁴ FLORA, M. Odpovědnost za škody způsobené zvěří – základní principy platné právní úpravy. *Myslivost*. [online časopis]. 2014, č. 11, str. 8. [cit. 2016-07-26]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2014/Listopad-2014/Odpovednost-za-skody-zpusobene-zveri-zakladni-pr>

dotčených stran odpovědnostního vztahu.“²⁰⁵ Dle mínění autorů komentáře k zákonu o myslivosti je striktnost daného ustanovení jen relativní, neboť vyrovnává objektivní odpovědnost uživatele honitby za škody způsobené zvěří, jehož postavení by bylo stanovením delších lhůt ještě zhoršeno. Navíc částky představující náhradu škody jsou nemalými položkami, které se mohou ve výsledku znamenat i zánik např. mysliveckého spolku.²⁰⁶

Ve vztahu k uplatnění škody je zásadní určit moment, kdy dochází ke vzniku škody, vzhledem k jeho důležitosti pro počátek běhu prekluzivní lhůty. Ovšem určení tohoto okamžiku bylo často předmětem různých sporů. Nejvyšší soud definoval vznik škody jako *„každé jednotlivé škodlivé působení zvěře (škodná událost), od níž počíná běžet lhůta 20 dní k uplatnění náhrady škody u uživatele honitby.*“²⁰⁷ K problémům se stanovením okamžiku vzniku škody docházelo především v situacích, kdy si poškození v případě postupně vznikající škody vykládali ustanovení tak, že mohou škodu vyčíslit, až bude tvořit celek. Tento výklad byl však vyvrácen Nejvyšším soudem uvádějícím, že *„pokud by byla postupně vznikající škoda chápána jako jeden celek a nárok na její náhradu bylo možné uplatnit až po „ustálení poměrů“, tedy s větším časovým odstupem od konkrétního škodlivého působení zvěře na zemědělské porosty, bylo by již značně obtížné (ne-li nemožné) určit původce a rozsah takto vzniklé škody, případně další předpoklady vzniku odpovědnostního vztahu.*“²⁰⁸ Nejvyšší soud také uvedl, že není potřeba vyžadovat zbytečné formální náležitosti při vymezení rozsahu škody, přičemž je podle něj dostačující *„i pouhé sdělení o škodlivém působení zvěře a místě či místech, kde se škodlivé působení projevilo, spojené s požadavkem náhrady vzniklé škody...“*²⁰⁹

Výše uvedená problematika náhrady škod způsobených zvěří na zemědělských porostech, polních plodinách či lesních kulturách je v nynější době velmi aktuálním a diskutovaným tématem. Stále narůstající počet sporů mezi uživateli honiteb a vlastníky honebních pozemků svědčí o tom, že stávající právní úprava je nevyhovující a bude potřeba v nejbližší době učinit zásadní změny. Škody způsobené zvěří a problematiku jejich náhrady lze považovat za důsledek nesprávného mysliveckého hospodaření, čímž narážím na téma vypracovávání mysliveckých plánů tzv. „od stolu“ tak, aby odpovídaly zákonným požadavkům, nikoli však skutečnému stavu v honitbě. Nesprávné myslivecké hospodaření a upřednostňování ekonomicky výhodného trofejového lovu na úkor zachování kvalitního a

²⁰⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03.

²⁰⁶ BOHUSLAV, P. a kol.: *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 226. ISBN 978-80-7478-781-2.

²⁰⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 04. 2009, sp. zn. 25 Cdo 719/2008.

²⁰⁸ *Ibid.*

²⁰⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 03. 2013, sp. zn. 25 Cdo 346/2012.

vyrovnaného genofondu v honitbě pak vede k přemnožení spárkaté zvěře, zejména jelena siky a prasete divokého, kteří jsou nejčastější zvěří způsobující škody. Rozhodně však nesmí být opomenuto, že zásadní vliv na přemnožení těchto druhů zvěře hraje změna původních přírodních a krajinných podmínek, kterou člověk během posledních několika let přeměnil takovým způsobem, že se již nejedná o původní přírodní prostředí a funkční ekosystém, v němž tato zvěř dříve žila. Jako následek toho vyvstává potřeba regulace přemnožených druhů zvěře, jimž se v této obměněné krajině extrémně daří. Sekundárním důsledkem jsou pak vznikající škody na zemědělských pozemcích, polních plodinách či zemědělských a lesních porostech mnohdy až velkého rozsahu. Orientace na ekonomické zemědělství, podpora zemědělství prostřednictvím dotací, jeho mechanizace a pěstování přitažlivých druhů rostlin, jako jsou kukuřice, brambory či řepka, na pozemcích hraničících s lesem nebo velmi blízko lesa vytváří přímo ideální životní podmínky právě např. pro zmiňované prase divoké, které je schopno v kukuřici žít i několik dnů či týdnů, jelikož zde má dostatek potravy a potřebný klid. Pro myslivce je pak prakticky nemožné prasata ve vysoké kukuřici lovit, čímž se i jejich doba lovu zkracuje. Prodloužení jejich doby lovu na tomto problému nic nemění. Dalším navazujícím problémem je zhoršující se kvalita genofondu, související s tím, že převažuje větší počet samičí zvěře a mladé zvěře. Struktura populace zvěře není vyvážená, proto např. k rozmnožování konkrétně u prasat divokých dochází již ve velmi mladém věku a v průběhu celého roku, což jen napomáhá k rapidnímu zvyšování jejich počtu. V této souvislosti je závažné i přemnožení jelena siky, přičemž již není výjimkou, že dochází k jeho páření s jelenem evropským a tím ke zhoršování jakosti genofondu, což je z hlediska zásad chovu zvěře nežádoucí. Jelen sika způsobuje škody především na lesních porostech jejich okusem, vytloukáním či vyrýváním stromků. Největší problematiku odpovědnosti za škody způsobené zvěří však spatřuji ve vztahu k zemědělství.

Dle mého názoru je potřeba v právní úpravě učinit změny v nerovném vztahu mezi uživateli a vlastníky honebních pozemků. Kdy nyní je pouze uživatel honitby odpovědný za škody způsobené zvěří a je povinen hradit vzniklou škodu. Domnívám se, že v mnohých případech může být tohoto ustanovení zneužíváno ve prospěch zemědělců, jakožto vlastníků honebních pozemků, kteří se nedostatečným způsobem podílí na preventivní ochraně před vznikem škod, přičemž následně požadují uhrazení vzniklých škod po uživateli honitby, aniž by se dostačujícím způsobem podíleli na jejich prevenci. Odpovědnost je tedy ponechána zcela na uživateli honitby. Mnohdy osobní rozpory a střet zájmů v koncepci mezi vlastníky honebních pozemků a uživateli honitby vedou k nedostatečnému předcházení vzniku škod, proto tento model nepovažuji za nejvhodnější. Lepší spolupráce mezi těmito subjekty a

rozdělení jejich odpovědnosti by zároveň vedlo k důslednějším provádění vytváření přiměřených opatření k zábraně škod působených zvěří, popř. i k menším finančním výdajům.

Zákon blíže nespecifikuje, co se rozumí přiměřenými opatřeními k zábraně škod. Nicméně se nedomnívám, že se jedná o pojem, který by bezpodmínečně musel být konkrétně vymezen, jelikož přiměřenost jednotlivých opatření nelze stanovit obecně, ale je posuzována pro každý jednotlivý případ samostatně. V této souvislosti by se spíše v praxi uplatnila metodologická příručka obsahující demonstrativní výčet jednotlivých preventivních opatření, jež pomáhají k zabránění vzniku škod. Na druhé straně striktní definování pojmu by přispělo ke snížení množství sporů.

Dle mého mínění zemědělství založené na ekonomické výhodnosti, spočívající v pěstování různých pro zvěř velmi atraktivních plodin na velkých plochách v blízkosti lesa, značným způsobem přispělo k přetvoření původní krajiny a je také jednou z největších příčin přemnožení černé zvěře. Z tohoto hlediska předpokládám, že je více než oprávněné požadovat po zemědělci nejen jakousi spoluúčasť na odpovědnosti za škody, ale rovněž spolupráci při řešení problému s nadměrným počtem černé zvěře. Kupříkladu z důvodů vysokého porostu kukuřice, řepky či obilí není možno přemnoženou zvěř dobře lovit. Pokud by velké plochy byly prokládány nízkými, bylo by tak umožněno její lepší pozorování a lov. Ke snížení škod mohou také přispět dělicí pruhy vytvářené podél lesních masivů, které umožňují zvěř vnikající do zemědělských kultur jednak pozorovat, ale také lovit. Dalším možným opatřeními je vytváření dotovaných biopásů na místech, kde zvěř vniká do zemědělských kultur. Ty jsou vhodným řešením k odvracení škod a poskytují zvěři dostatečné potravní podmínky. Vlastníci (nájemci) honebních pozemků by se měli rovněž po sklizni zaměřit na následný dosběr sklizňových ztrát (kukuřičné palice, brambory), jelikož jsou zvěří následně vyhledávány a tím působeny často rozsáhlé škody. Pokud uskladňují zemědělské plodiny na honebních pozemcích, měli by dbát na jejich řádné zajištění. Avšak základní zásadou je vybírat si pro pěstování konkrétních plodin odpovídající lokality, které nejsou náchylné na škody zvěře, např. nesousedí přímo s lesem. I uživatelé honiteb by měli přijímat určitá opatření, mezi něž lze zařadit účelné rozmístování krmných zařízení, jakož i pravidelné a účelné volení vhodného krmiva a jeho množství.²¹⁰

---

²¹⁰ CHARVÁT, A.; MIKULTA, J. *Metodická příručka - Uplatňování náhrady škody a oceňování její výše způsobené užíváním honitby a zvěří na honebních pozemcích, polních kulturách, vinné révě, ovocných kulturách a zemědělských porostech - ve smyslu zákona č.499/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.* Ministerstvo zemědělství. 2012. ISBN 978-80-7434-018-5. Dostupné též na: http://eagri.cz/public/web/file/299764/_299450_478726_Metodicka_prirucka__skody.pdf

Bylo by žádoucí, aby výše uvedená opatření byla vlastníky (nájemci) honebních pozemků opravdu dodržována, což by velkou měrou přispělo k řešení problému s náhradami škod a regulací množství zvěře. I vzhledem k tomu se domnívám, že by zákon měl stanovit postih za neplnění preventivních opatření, jenž by spočíval v zániku nároku na náhradu škody.

U uživatelů honiteb se domnívám, že by měla být odpovědnost za škodu stanovena v návaznosti na nedodržení jejich zákonných povinností či nesplnění odsouhlasených opatření k zabránění škod. V této úvaze vycházím ze skutečnosti, že zvěř bude působit škody vždy, je to její přirozené chování. Zároveň pokud zákon o myslivosti ukládá uživatelům honiteb povinnost udržovat v honitbě normované a minimální stavy zvěře, musí také zákonodárce počítat s tím, že tato zvěř bude určité škody působit. Vzhledem k tomu by přiměřeným řešením situace bylo stanovení určitého procenta z úrody, na němž se způsobené škody hradit nebudou. Jednalo by se o jakýsi předpoklad, že ke vzniku škod v daném procentuálním rozsahu každoročně dojde, přičemž s takovým rizikem musí být u zemědělských a lesních pozemků či porostů a pěstování polních plodin počítáno.

V souvislosti s touto problematikou se také projevuje environmentální politika státu, jakým způsobem je pro něj obnova a fungování ekosystému důležité. Zdali upřednostňuje zemědělskou produkci či se snaží najít potřebnou rovnováhu mezi oběma oblastmi. Za důležité rovněž považuji, uvědomit si, že samotný odstřel zvěře by neměl být jediným řešením problému s nadměrným vznikem škod. Proto by mnohem větší pozornost měla být věnována právě samotnému předcházení vzniku těchto škod, což by dle mého názoru mohla zajistit přísnější právní úprava a vyšší zákonné nároky na preventivní opatření k zábraně škod.

3.8.3 Škody způsobené na zvěři

Právní úprava škod způsobených na zvěři je stanovena v § 56 MyslZ, který škodou na zvěři rozumí především neoprávněný lov zvěře (pytláctví), úhyn zvěře, zničení hnízdišť, zničení nebo poškození prostředí nutného pro život zvěře a vypuštění živočichů, jež mohou narušit genofond geograficky původních druhů zvěře nebo rovnováhu v přírodě. Jedná se o demonstrativní výčet. Odpovědnost za škodu na zvěři nese každý, kdo ji porušením právních povinností způsobil, tzn. jde tedy o odpovědnost subjektivní. Oprávněným subjektem, jemuž vzniká nárok na náhradu škody způsobené na zvěři, je uživatel honitby. Nárok na náhradu škody se uplatňuje podle obecného předpisu, kterým je obč. zák. Zákon o myslivosti neuvádí pro uplatnění nároku na náhradu škody žádné prekluzivní lhůty, ani jiné lhůty, na rozdíl od ustanovení upravujících náhradu škody způsobené zvěří.

Co se týká uhrazení škody, tak dle § 2952 obč. zák. se hradí skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo. Způsob náhrady škody může spočívat buď v uvedení do původního stavu (př. obnovení hnízdiště), v naturální restituci nebo relutární (peněžité) náhradě. V této souvislosti není rozhodné, jestli byla škoda způsobena na honebním či nehonebním pozemku a nerozlišuje se ani, zda šlo o zvěř volně žijící či zvěř chovanou v zajetí. V praxi se často vyskytovaly problémy se stanovením výše náhrady škody, proto byl vypracován „Sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře.“ Ten má dle jeho autorů sloužit zejména jako užitečná pomůcka v praxi při stanovování výše náhrady škody za kus určitého druhu zvěře. Zavádí paušální sazby za jednotlivé kusy zvěře, avšak presumuje individuální ocenění určitého kusu zvěře soudním znalcem, při čemž by měla být zohledněna i trofejová a chovná hodnota daného kusu. Analogicky se dá užít i v jiných případech usmrcení zvěře, nežli pytláctvím. Problematika uplatnění tohoto ustanovení v praxi spočívá především v neschopnosti dohledat pachatele, na kterém by mohla být škoda vymáhána.²¹¹

3.9 Deliktní odpovědnost

V rámci následujících podkapitol bude přiblížena problematika správní a trestní odpovědnosti na úseku myslivosti, přičemž bližší specifikace bude poskytnuta především u trestného činu pytláctví.

3.9.1 Správní odpovědnost

Pod pojmem správní odpovědnost lze rozumět odpovědnost za správní delikty. Co se týká správních deliktů, je složité provést jejich teoretické rozdělení, a to z důvodu nepřehlednosti. Budu vycházet z rozdělení dle učebnice správního práva, která dělí jednotlivé správní delikty na a) přestupky, b) správní disciplinární delikty, c) správní pořádkové delikty a d) jiné správní delikty, jimiž se rozumí jiné správní delikty fyzických osob, právnických osob a správní delikty právnických osob a fyzických osob podnikajících.²¹² V oblasti myslivosti zákony upravují přestupky a jiné správní delikty.

Přestupek je jako jediný definován zákonem, čímž se odlišuje od ostatních správních deliktů, které svou legální definici nemají. Přestupkem se rozumí *„zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů*

---

²¹¹ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 229-230. ISBN 978-80-7478-781-2.

²¹² HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: Obecná část*. 8. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. str. 428-429. ISBN 978-80-7179-254-3.

anebo o trestný čin.“²¹³ Již z definice plyne, že se vyžaduje zavinění, tzn. jedná se o odpovědnost subjektivní, přičemž postačí pouze zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon, že se vyžaduje úmysl. Odpovědná za přestupek pak je (nepodnikající) fyzická osoba, která v době spáchání činu dosáhla věku 15 let a byla přičetná.²¹⁴ Zákon o přestupcích je obecným právním předpisem, přičemž jednotlivé zvláštní zákony, mezi něž patří i zákon o myslivosti, mohou sami obsahovat odlišnou úpravu skutkových podstat přestupků, ukládání sankcí za ně či orgánů, které je ukládají. Lze tedy konstatovat, že přestupky v oblasti myslivosti jsou upraveny, jak v zákoně o přestupcích, tak v zákoně o myslivosti.

Zákon o přestupcích zakotvuje v ustanovení § 35 přestupky na úseku zemědělství a myslivosti a stanovuje výše pokut, které lze za ně uložit. U přestupku neoprávněného lovu zvěře lze uložit i zákaz činnosti do jednoho roku. Dále v souvislosti s myslivostí lze uplatnit např. i ustanovení § 45, § 46, § 47 zákona o přestupcích.

Zákon o myslivosti pak obsahuje speciální úpravu přestupků v hlavě osmé, a to v ustanovení § 63. Toto ustanovení odkazuje na jednotlivé paragrafy zákona o myslivosti, jež stanovují fyzickým osobám povinnosti. Nesplněním nebo porušením těchto povinností se osoba dopouští přestupku. Za plašení, rušení zvěře a jiné podobné činnosti, porušení zákazu vstupu do honitby nebo omezení činnosti v ní vyhlášené nařízením obce, porušení povinnosti při obhospodařování pozemků a povinností k zábraně škod působených na zvěři lze uložit pokutu až do výše 10.000 Kč. Za vypouštění zvěře do honitby bez souhlasu držitele honitby a orgánu státní správy myslivosti, poškozování mysliveckých zařízení a jejich budování bez souhlasu vlastníka pozemku, ponechání volného pobíhání domácích zvířat v honitbě a neuposlechnutí výzvy myslivecké stráže lze uložit pokutu až do výše 30.000 Kč. Dopustila-li se přestupku fyzická osoba, která je držitelem loveckého lístku (lovec), může jí být uložena pokuta až do výše 30.000 Kč, zákaz činnosti na dobu 2 let či propadnutí věci. Takovým přestupkem je např. lov zvěře mimo dobu lovu, neoznačení ulovené zvěře plombou nebo zakázaný způsob lovu. Jestliže osoba spáchala tentýž přestupek opakovaně, lze pokutu zvýšit na dvojnásobek. Přestupky se projednávají v rámci správního řízení, přičemž tuto agendu vedou obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Obecnou procesní úpravou přestupkového řízení zůstává zákon o přestupcích, který se použije subsidiárně. Přestupek nemůže být projednán, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok.²¹⁵

---

²¹³ § 2 odst. 1 zákona o přestupcích.

²¹⁴ §§ 3, 5 zákona o přestupcích.

²¹⁵ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 255-257. ISBN 978-80-7478-781-2.

Jiné správní delikty jsou upraveny v ustanovení § 64 MyslZ. Ustanovení je označeno jako „Pokuty.“ K rozlišení od pokut za přešůpek lze tedy mluvit o pokutách za správní delikt. Odlišností od přešůpků je to, že za správní delikty nesou právnícké osoby a fyzické podnikající osoby objektivní odpovědnost, tzn. odpovědnost za výsledek. Možnost liberace je omezená. Ke spáchání správního deliktu dojde porušením nebo nesplněním povinností stanovených zákonem o myslivosti, na jejichž ustanovení konkrétně odkazuje ustanovení § 64 MyslZ. Správního deliktu podle ustanovení § 64 odst. 3 MyslZ se může dopustit pouze uživatel honitby. V ustanovení § 64 odst. 4 MyslZ je obsažena možnost uložit pokutu za správní delikt pro nečinnost. Ustanovení je reakcí na stanoviska soudů, jež vycházejí z toho, že v případě nečinnosti lze uložit pokutu za správní delikt pouze, když to zákon výslovně stanoví. Za jednotlivé správní delikty lze uložit různé výše pokut, přičemž maximální výše činí 200.000 Kč. Opět je možné za opakované spáchání správního deliktu zvýšit pokutu na dvojnásobek. Správní řízení vedou obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Pro zahájení řízení platí subjektivní lhůta 1 rok a objektivní lhůta 3 roky. Výnos z pokut je příjmem Státního fondu životního prostředí.²¹⁶

3.9.2 Trestní odpovědnost

Trestní odpovědností se rozumí odpovědnost za spáchaný trestný čin. Trestní odpovědnost a trestněprávní důsledky s ní spojené, lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, kdy již nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle přešůpkového zákona, zákona o myslivosti či jiného příslušného právního předpisu, resp. kdy již nepostačuje k postižení protiprávního jednání odpovědnost správní. Tím je vyjádřena subsidiarita trestněprávní represe, která by měla nastupovat až jako *ultima ratio*.²¹⁷ Pro trestněprávní odpovědnost se vyžaduje úmyslné zavinění, není-li stanoveno, že postačí zavinění nedbalostní. Trestným činem (dále také „TČ“) se rozumí „protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.“²¹⁸ Znaky trestného činu jsou tedy: 1) protiprávnost, 2) typové znaky TČ, tzn. znaky skutkové podstaty TČ (objekt, objektivní stránka, subjekt, subjektivní stránka) a 3) obecné znaky TČ, tzn. věk (dovršení věku 15 let v době spáchání činu) a přičetnost.

Trestná činnost na úseku životního prostředí v současné době neustále roste, i proto je na ní zaměřena mnohem větší pozornost než dříve. Trestní zákoník zakotvuje ve zvláštní části

---

²¹⁶ BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. str. 259-261. ISBN 978-80-7478-781-2.

²¹⁷ § 12 odst. 2 TZ.

²¹⁸ § 13 odst. 1 TZ.

v hlavě VIII. trestné činy proti životnímu prostředí, přičemž s myslivostí souvisejí především následující TČ: Neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami (§ 299 TZ), Neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami z nedbalosti (§ 300 TZ), Týrání zvířat (§ 302), Zanedbání péče o zvíře z nedbalosti (§ 303 TZ), Pytláctví (§ 304 TZ), Šíření nakažlivé nemoci zvířat (§ 306 TZ). Prvních dvou jmenovaných TČ (§ 299 a § 300 TZ) se mohou dopustit i právnické osoby.²¹⁹ Kromě TČ proti životnímu prostředí s myslivostí rovněž určitým způsobem souvisejí např. trestné činy nedovolené ozbrojování (§ 279 TZ), ublížení na zdraví (§ 146 TZ), trestné činy násilí proti úřední osobě (§ 325 TZ) či zneužití pravomoci úřední osoby (§ 329 TZ).

Zabývat se blíže budu jen trestným činem pytláctví, jelikož jde jednoznačně o nejrozšířenější trestný čin v oblasti myslivosti. Pytláctví se dopustí ten, „*kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné nebo ukryje, na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné,...*“²²⁰ Oproti předchozí právní úpravě účinné před novelou trestního zákoníku z 1. 1. 2010, dostalo toto ustanovení zásadních změn. Jednou z nich bylo zakomponování výše škody v hodnotě nikoli nepatrné jako formálního znaku skutkové podstaty TČ. Hodnota lovených či ulovených ryb nebo zvěře musí dosáhnout alespoň 5.000 Kč. Odbornou veřejností je toto přijímáno spíše kriticky s ohledem na to, že i škoda nedosahující stanovené hranice může být devastující a takové jednání již může být považováno za společensky škodlivé. I přesto toto jednání bude posuzováno pouze jako přestupek, nedosáhne-li způsobená škoda na rybách či zvěři 5.000 Kč. Pro usnadnění a sjednocení stanovení hodnoty zvěře byl vypracován „Sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře“ zmiňovaný již v kapitole 3.8.3. Pozornost je třeba věnovat i spojení *ten, kdo neoprávněně loví*, které je důležité z hlediska postihování i takových situací, kdy k samotnému úlovku ani nedojde, tzn. že samotné jednání, tedy lov, postačí k naplnění skutkové podstaty TČ a k dokonání TČ není potřebné, aby pytlák něco ulovil. Před rekonstrukcí však toto ustanovení znělo jinak. Postihovalo jen ty, kteří neoprávněně *ulovili* ryby nebo zvěř. Pokud tedy někdo neoprávněně lovil, ale dosud nic neulovil, dopustil se jen přestupku, což bylo odbornou veřejností kritizováno. Nepřineslo to ani zvýšenou ochranu zvěři, ba naopak, proto bylo dané znění změněno do dnešní podoby uvedené výše. Další problematika souvisí s tím, že TČ pytláctví se lze dopustit jen úmyslně, a potažmo i k pokusu

---

²¹⁹ § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.

²²⁰ § 304 odst. 1 TZ.

TČ pytláctví je potřeba úmysl. Úmysl se musí vztahovat ke všem znakům trestného činu, tzn. i ke způsobení škody nejméně 5.000 Kč, což právě v praxi tvoří značný problém a prokázání takového úmyslu je velmi obtížné.²²¹

3.10 Státní správa myslivosti

V této kapitole bude stručně vymezena struktura státní správy v oblasti myslivosti s tím, že záměrem této kapitoly je poskytnutí obecného přehledu fungování státní správy v oblasti myslivosti.

3.10.1 Orgány státní správy myslivosti

Ústředním orgánem státní správy myslivosti na území ČR je dle ustanovení § 57 MyslZ Ministerstvo zemědělství. To však neplatí pro území národních parků, kde je ústředním orgánem státní správy Ministerstvo životního prostředí. V návaznosti na to pak zákon o myslivosti stanovuje, že působnost obcí vykonávají na území národních parků správy národních parků a působnost krajů vykonává Ministerstvo životního prostředí. Ministerstvo zemědělství dále vykonává působnost krajů v přenesené působnosti a obcí v přenesené působnosti na pozemcích určených pro obranu státu. Co spadá do působnosti Ministerstva zemědělství, stanovuje ve svém výčtu ustanovení § 58 MyslZ. Mezi kompetence Ministerstva zemědělství patří např. rozhodování ve věcech opatření k zachování druhů zvěře, dovozu, vývozu a vypouštění druhů zvěře, dále také vypracovávání koncepcí rozvoje myslivosti, ustanovování ústřední hodnotitelské komise trofejí, pověřování právnických osob k provádění zkoušek pro myslivecké hospodáře, sokolnických zkoušek, zkoušek z myslivosti, zkoušek psů z výkonu. Z hlediska stanovení působnosti je důležitý i zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kompetenční zákon.“). Ministr zemědělství si jako poradní sbor zřizuje Mysliveckou radu, která se skládá především ze zástupců jiných správních úřadů, mysliveckých organizací působících celostátně, dále pak zemědělských a lesnických organizací, vysokých škol a výzkumných ústavů provozujících činnost na úseku myslivosti.

Na území krajů vykonává státní správu myslivosti krajský úřad v přenesené působnosti. Zvláštní režim panuje na území hlavního města Prahy, kde je orgánem státní správy myslivosti Magistrát hlavního města Prahy. Přenesenou působnost, jež zákon svěřuje pověřeným obecním úřadům, může být statutem hlavního města Prahy svěřena jednotlivým

---

²²¹ ŠÍMA, A. PYTLÁCTVÍ po rekodifikaci trestního zákona. *Myslivost*. [online časopis]. 2010, č. 3, str. 16. [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2010/Brezen---2010/PYTLACTVI-po-rekodifikaci-trestniho-zakona>

městským částem. Působnost kraje v přenesené působnosti je zakotvena v ustanovení § 59 MyslZ a spadá do ní např. rozhodování ve věcech souhlasu s chovem zvěře v zajetí, omezení obvyklého způsobu hospodaření v honitbách, prohlášení pozemků za nehonební, poskytování finančních příspěvků, povolení užití loveckých dravců či určování termínu sčítání zvěře, z čehož lze spatřit, že rozhoduje především o záležitostech blíže spojených s územím kraje.

Na území obcí je pak orgánem státní správy myslivosti obecní úřad obce s rozšířenou působností, přičemž do jeho působnosti spadá to, co dle ustanovení § 60 MyslZ nespadá do působnosti kraje nebo Ministerstva zemědělství.

3.10.2 Dozor v myslivosti

Právní úprava dozoru v myslivosti je zakotvena v ustanovení § 61 MyslZ. Dozor na úseku myslivosti vykonávají v rámci svých působností stanovených kompetenčním zákonem Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí. Dozírají na to, jak orgány státní správy myslivosti, právnické a fyzické osoby dodržují ustanovení zákona o myslivosti, jeho prováděcí předpisy a rozhodnutí vydaná na jejich základě. I kraje a obce v přenesené působnosti vykonávají dozor nad dodržováním zákona o myslivosti a předpisů k jeho provedení. Jejich činnost spočívá v soustavném dozírání nad dodržováním jimi vydaných rozhodnutí, a zdali je myslivecké hospodaření uživatelů honiteb provozováno v souladu se zákonem o myslivosti. Dále dohlíží i na to, zda uživatelé honiteb provádějí ochranu myslivosti a dodržují zásady chovu zvěře.

V případě, že výše zmíněné orgány státní správy myslivosti zjistí nedostatky v plnění povinností subjektů, nad nimiž vykonávají dozor, jsou oprávněny uložit rozhodnutím opatření k odstranění zjištěných nedostatků a opatření ke zlepšení. V případě nutnosti mohou rozhodnout i o omezení užívání honitby do doby odstranění nedostatků či jejich příčin.

Zákon stanovuje, že odborní zaměstnanci orgánů státní správy myslivosti mohou nosit při výkonu své funkce stejnokroj, přičemž podrobnosti pak obsahuje vyhláška č. 244/2002 Sb.

4 Novela zákona o myslivosti

Jak již bylo několikrát zmiňováno v průběhu této diplomové práce, v současné době je připravován návrh zákona, kterým se mění zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „novela zákona o myslivosti“ nebo „návrh zákona“). Otázka novely zákona o myslivosti je tedy velmi aktuální a patří mezi diskutovaná témata. K navrhovanému zákonu probíhalo v období od 7. 3. 2016 do 5. 4. 2016

mezirezortní připomínkové řízení. Návrh zákona předložilo Ministerstvo zemědělství, jelikož byl součástí Plánu legislativních prací vlády pro rok 2016.

Ukázalo se, že současná právní úprava není v některých ohledech zcela dostačující a je zapotřebí provést určité změny. Návrh zákona je reakcí na zvýšení početních stavů některých druhů spárkaté zvěře, především prasete divokého a jelena siky japonského, což potažmo ovlivňuje nárůst škod způsobovaných zvěří na lesích a zemědělských kulturách. K tomuto neblahému vývoji přispívá i nesprávná zemědělská koncepce spočívající v pěstování monokultur řepky či kukuřice na velkých souvislých plochách či nevytváření zelených pruhů na okraji polí, jež sousedí s lesními porosty. Prase divoké rovněž vytváří predační tlak na drobnou zvěř, čímž se jejich populace zmenšuje. Stále častějším jevem je i výskyt prasete divokého v intravilánu obcí. Na lesních porostech působí lokálně významné škody přemnožený jelen sika, a to zejména loupáním na mladých porostech. Tento druh je druhem nepůvodním, který se však v naší krajině velmi rychle rozmnožil. Za nežádoucí z hlediska ochrany genofondu lze považovat i jeho mezidruhovému křížení s jelenem evropským. Další dotčená problematika se týká práv vlastníků honebních pozemků, vztahů držitelů a uživatelů honiteb či slabší postavení státní správy myslivosti vůči uživatelům honiteb, kdy nedisponuje účinnými nástroji k ovlivnění jejich mysliveckého hospodaření.²²²

V závislosti na výše uvedené si novela zákona klade za cíl optimalizaci početních stavů zvěře, snižování škod způsobených zvěří a na zvěři a úpravu životního prostředí zvěře a krajiny. Cílem je taktéž podpora vzájemných vztahů mezi uživateli honiteb s vlastníky honebních pozemků a zemědělsky a lesnický hospodařících subjektů. Návrh zákona k tomu zavádí opatření ve formě zřizování (bio)pásu, které od sebe oddělí půdní bloky oseté jednou plodinou a uživatelé honiteb tak budou moci efektivněji zabraňovat vzniku škod působených zvěří na zemědělských pozemcích a plodinách. Hospodařící subjekty (vlastníci, nájemci, pachtýři) se vytvářením těchto (bio)pásů budou podílet na ochraně pěstovaných plodin, což by mělo přispět k zrovnoprávnění jejich vztahu s uživateli honiteb. Záměrem návrhu zákona je také rozšíření oprávnění státní správy řešit nečinnost subjektů v oblasti myslivosti, dále legislativně-technické úpravy a důraz na odbornost myslivců a osob vykonávajících státní správu, odstranění vágních, proklamativních, diskriminujících ustanovení. Samozřejmě jedním z cílů je i uvedení zákona do souladu s jinými právními předpisy, především

---

²²² Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

občanským zákoníkem, zpřesnění zákona, odstranění duplicitních výkladů a legislativně-technické úpravy.²²³

Princip této novely spočívá ve třech základních bodech, kterými jsou správné nastavení mysliveckého hospodaření a jeho plnění, kontrola splnění plánu, resp. plánu lovu především spárkaté zvěře a vytvoření podmínek jak z pohledu odbornosti státní správy a mysliveckých hospodářů, tak z pohledu možnosti lovu. Základní oblastí jakožto oporou celého systému opatření vedoucích ke snížení stavů zvěře je plán mysliveckého hospodaření, kterého by se změna měla dotknout zásadním způsobem. Novela zákona připravuje posílení role orgánu státní správy myslivosti, jemuž by nyní měl uživatel honitby předkládat vytvořený plán ke schválení, přičemž orgán státní správy myslivosti bude oprávněn jej v rámci schvalování i změnit. Na to navazuje další okruh týkající se správného nastavení a plnění plánu lovu. Nově se zavádí i pro honitby, ve kterých nejsou stanoveny minimální ani normované stavy zvěře pravidlo, že pokud uživatel honitby uloví v hospodářském roce alespoň 5 kusů jednoho druhu spárkaté zvěře, musí pro příští rok stanovit pro tento druh plán lovu. Další oblastí je kontrola plnění plánu lovu, načež podmínky pro splnění plánu lovu u prasete divokého stanovuje novela odlišně od podmínek pro ostatní druhy spárkaté zvěře. U prasete divokého se vyžaduje, aby uživatel honitby společně se vzorkem na vyšetření svalovce zaslal i ocas neboli pírkó. Vyhotovené potvrzení od státní veterinární správy bude obsahovat i informaci o tom, zdali bylo či nebylo pírkó doloženo. Nedoložení pírkó má mít za následek nemožnost započtení kusu do plnění plánu lovu.²²⁴

Problematika přemnožení stavů zvěře a škod způsobovaných zvěří nesouvisí pouze s myslivostí, ale také s krajinou a jejím využíváním zejména intenzivním obhospodařováním či vytvářením monokulturní krajiny v podobě rozsáhlých lánu např. řepky nebo kukuřice. V této souvislosti zavádí novela ustanovení, kdy by zemědělské subjekty zmenšením půdních bloků přispěly k umožnění lovu zvěře, zpestření krajinného rázu či biodiverzity. Úprava spočívá v tom, že se nebudou hradit škody způsobené zvěří na zemědělských plodinách nebo pozemcích tvořící souvislou plochu o výměře větší než 30 ha. Aby subjekt mohl uplatňovat nárok na náhradu škody, musí takovou souvislou plochu od sebe oddělit pásem s jinou plodinou o šíři minimálně 12 m, která usnadňuje lov spárkaté zvěře. Tím má být zabráněno vytváření půdních bloků rozsáhlých monokultur. Současná právní úprava náhrady škod je ve vztahu k uživatelům honiteb přísná, což by mělo být také změněno. Návrh zákona zakotvuje,

---

²²³ Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

²²⁴ SILVARIUM. MZe představilo návrh novely zákona o myslivosti. In: *Youtube* [online]. 09. 03. 2016. [cit. 2016-08-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=6IdzWW-WzD8>

že neporuší-li uživatel honitby jemu zákonem stanovenou povinnost a prokáže-li, že učinil veškerá opatření k zabránění škod, tak škody způsobené zvěří nehradí.²²⁵

Další oblastí je zásah do podmínek a provádění lovu, kdy se např. navrhuje zrušení podmínky žádat o povolení pro lov dospělé zvěře na společných lovech. Nově by měl být také kladen důraz na bezpečnost při lovu, zakotvena by měla být povinnost nošení reflexních prvků, zejména při společných lovech, což by sloužilo k lepšímu rozpoznávání a předcházelo by se tím případným zraněním. Žádanou změnou vycházející z požadavků z praxe je zrušení povinnosti ustanovovat mysliveckou stráž. Nově by její zřízení mělo být ponecháno na uvážení uživatele honitby. Co se týká živočichů v přírodě nežádoucích, je snahou novely umožnit jejich lov každému, kdo má povolenku k lovu. Posledním okruhem, na nějž se novela soustředí, je odbornost mysliveckých hospodářů a úředníků státní správy myslivosti. Nově by docházelo v 5letých cyklech k proškolení mysliveckých hospodářů, přičemž smyslem by nebylo přezkušování, ale uvědomění o změně právních předpisů, změně potřeb či vyvstání nových možností. U úředních osob státní správy v oblasti myslivosti by se povinně vyžadovalo do 2 let splnění podmínek vzdělání na úrovni loveckého lístku a do 3 let by pak měli složit zkoušky pro mysliveckého hospodáře. Jedná se o důležité opatření z hlediska odbornosti a porozumění problematice, o níž rozhodují.^{226 227}

Ke znění návrhu zákona o myslivosti se vyjádřila formou dopisu adresovaného ministru zemědělství Ing. Marianu Jurečkovi i ČMMJ, v němž opětovně zopakovala svůj nesouhlas s plánovanou novelou. Organizace sdružuje více než 65 tis. myslivců v ČR, přičemž její připomínky tvořily kompilát vyjádření jednotlivých členů, pobočných spolků a odborných komisí. Z výčtu jednotlivých připomínek učiněných v mezirezortním připomínkovém řízení bych zmínila např. požadavek na definování přiměřených opatření realizovaných vlastníkem, nájemcem nebo pachtýřem honebního pozemku nebo snížení plochy s jednou pěstovanou plodinou z 30 ha na 10 ha. Důvodem pro snížení výměry pěstování jedné plodiny je docílení pestré agrární krajiny. Uvedené prvky jako lesní porost, vodní útvar a liniový interakční prvek nepovažují za dostatečná opatření vedoucí ke snížení škod na zemědělských kulturách, některé ani neumožňují usnadnění lovu spárkaté zvěře. ČMMJ k tomu ještě navrhuje zavedení 12 m pásů u okrajů lesních pozemků, které by

---

²²⁵ SILVARIUM. MZe představilo návrh novely zákona o myslivosti. In: *Youtube* [online]. 09. 03. 2016. [cit. 2016-08-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=6IdzWW-WzD8>

²²⁶ *Ibid.*

²²⁷ Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

přispívaly k minimalizaci škod a celkové biodiverzitě území. Na to by měla navazovat úprava principů zemědělské dotační politiky.²²⁸

Novela zákona se nebude dotýkat jednoho z nejdiskutovanějších témat, a to otázky minimální výměry honiteb. K tomu ministr zemědělství Ing. M. Jurečka uvedl: „*Nesahejme na velikost honiteb, což je velmi ožehavé téma, a pojďme zahájit diskuzi nad celkovou koncepcí myslivosti v České republice a případně zcela novým zákonem o myslivosti. Mělo by se jednat o celkové směřování myslivosti u nás. Například státní správa by měla přihlížet ke stavům zvěře komplexně, z většího nadhledu, nejen v rámci jedné honitby, jak je tomu doposud. Zvěř migruje a mnohdy se uplatňují škody za zvěř, která už v dané honitbě ani není a přesunula se jinam. ... Kdybych jako předkladatel zákona viděl, že se vše vyvíjí špatným směrem, můžu zatáhnout za záchrannou brzdu a celý návrh změny zákona stáhnout.*“²²⁹

Navrhovaný zákon by měl nabýt účinnosti dne 1. 1. 2017. V současné době však nelze předvídat, zdali novela zákona bude či nebude přijata, případně v jakém znění. Lze konstatovat, že ačkoliv případná změna právní úpravy myslivosti je nutná a rozhodně nevyhnutelná, nejsou myslivci jako odborníci z praxe přesvědčeni, že by navrhované znění zákona o myslivosti bylo dostačujícím řešením současné situace a naplnilo jejich představy. Osobně se domnívám, že se rovněž obávají konečné podoby přijaté právní úpravy, resp. pozměňovacích návrhů v rámci legislativního procesu v Parlamentu ČR, kterými může být předložený návrh podstatně změněn a kupříkladu může dojít k nežádoucímu snížení minimální výměry honiteb.

Dle mého názoru je plánovaná novela zákona o myslivosti spíše krokem k lepšímu, avšak preferovala bych raději komplexní propracovanou novelu s návrhem řešení veškerých problémů, s nimiž se myslivost potýká, která by byla zároveň doprovázena i změnou úpravy v oblasti zemědělství, počínající v úpravě zejm. dotační politiky, směřující k podpoře biodiverzity, střídání plodin a rozmanitosti krajiny.

---

²²⁸ ČMMJ. Vyjádření ČMMJ k novele zákona o myslivosti. *Myslivost*. [online časopis]. 2016, č. 5, str. 8. [cit. 2016-08-02]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2016/Kveten-2016/Vyjadreni-CMMJ-k-novele-zakona-o-myslivosti>

²²⁹ HAJNÝ, L. Rozhovor s ministrem zemědělství Ing. Marianem Jurečkou. *Myslivost*. [online časopis]. 2016, č. 4, str. 8. [cit. 2016-08-02]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2016/Duben-2016/Rozhovor-s-ministrem-zemedelstvi-Ing-Marianem-Jur>

Závěr

V této diplomové práci jsem se věnovala právní úpravě myslivosti, přičemž samotná podstata práce spočívala v rozboru platného a účinného zákona o myslivosti. Vycházela jsem z historického vývoje myslivosti a lovu, čímž jsem se snažila přiblížit její důležitost a tradici na našem území. Zmíněny byly i mezinárodní, evropské a další vnitrostátní právní prameny související s myslivostí. Z důvodu rozsáhlosti právní úpravy myslivosti jsem se blíže zaměřila pouze na některé, dle mého názoru, nejpalčivější otázky, mezi něž patří problematika plánu mysliveckého hospodaření jakožto základního stavebního kamene pro systém opatření vedoucích k požadovanému snížení stavů některých druhů zvěře. S tím řetězově souvisí problematika přemnožení některých druhů spárkaté zvěře (zejm. prase divoké, jelen sika japonský), což nás vede k třetí zásadní oblasti, kterou jsem se v práci zabývala, a sice problematice odpovědnosti za škody způsobené zvěří. Tyto tři oblasti považuji za stěžejní. Prostor jsem také věnovala diskutovanému tématu týkajícího se minimální výměry honitby. Dále jsem se zaměřila na vyjasnění otázky vlastnictví zvěře, zásady chovu zvěře a ochrany myslivosti. Výrazněji jsem se zabývala i úpravou práv a povinností myslivecké stráže a její důležitostí v terénu. Posledním tématem a zároveň kapitolou byla připravovaná novela zákona o myslivosti, kde jsem se snažila nastínit připravované změny oproti současné právní úpravě. V závěru bych se ráda vyjádřila ke stěžejním okruhům této práce a zhodnotila právní úpravu myslivosti.

Myslivost patří již z historického hlediska k tradičním činnostem na našem území. Myslivost je činností, jejíž provozování je na našem území nezbytné vzhledem k tomu, že postupem času došlo působením lidské činnosti k úplnému přetvoření původního rázu krajiny a ekosystému. V této souvislosti je rovněž důležité si připomenout, že podstatou myslivosti je zachování zvěře jako přírodního bohatství pro budoucí generace, činnost spočívající v chovu zvěře, ochrany a péče o ni a zajištění kvality genofondu. Zároveň je myslivost činností korespondující s ostatními oblastmi, jako je zemědělství, lesnictví či ochrana přírody a krajiny, jejichž vzájemné úsilí by mělo směřovat k zajištění rozmanitosti krajiny, biodiverzity živočichů a fungujícího ekosystému.

V této práci jsem se věnovala tématu minimální výměry honiteb, které je častým předmětem diskuzí. Podle účinného zákona o myslivosti je minimální výměra honitby 500 ha. Názory odborníků na optimální rozměry honiteb se značně odlišují. Na základě získaných informací zastávám názor, že současná stanovená rozloha minimální výměry honitby je nejnižší možnou rozlohou, kterou lze stanovit, aby byla zároveň zachována dostatečná

ochrana zvěře a podmínky pro provádění myslivecké činnosti ve své podstatě, především pak řádné myslivecké hospodaření. Osoby iniciující snížení výměry honiteb (především vlastníci vícero honebních pozemků) argumentují právní úpravou Rakouska či Německa, kde je minimální výměra honiteb podstatně menší než u nás, avšak krajinný ráz, přírodní podmínky, ani biologická rozmanitost v těchto zemích nejsou s ČR srovnatelné. Naopak bychom se při určování výměry honiteb mohli inspirovat z právních úprav Slovenska, Polska či Maďarska, které mají obdobné přírodní podmínky a krajinný ráz jako ČR. V těchto státech jsou výměry honiteb podstatně větší než u nás, přesahují i rozměry 1.000 ha, což přispívá k lepšímu mysliveckému hospodaření. Dle mého mínění by zákonodárce měl zvýšit minimální výměru honitby z 500 ha alespoň na 1 000 ha, což by mělo pozitivní vliv na možnost sčítání zvěře a potažmo na myslivecké hospodaření v dané honitbě.

Další diskutovanou otázkou je úprava plánu mysliveckého hospodaření. Tento plán je stěžejním dokumentem, na jehož základě dochází k mysliveckému hospodaření se zvěří a stanovení plánu lovu. Jeden z problémů však spočívá v tom, že základním výchozím ukazatelem pro vytváření plánu je početní stav zvěře, což je údaj nepřesný a zatížený největší chybou. Další problém spočívá v příliš nízkém určení normovaných stavů zvěře, které nejsou uživatelé honiteb často schopni dodržet. To následně vede k neuvádění pravdivých údajů. Mnohdy stanovování plánů skončí opisováním několik let starých dat, tzv. vytváření plánu „od stolu“. Z těchto důvodů samotné plány často neodpovídají skutečnému stavu v honitbě a tím pádem postrádají na svém významu. Dle mého názoru je plán základem pro správné myslivecké hospodaření, tudíž je důležité, aby byl založen na údajích odpovídajících co nejvíce skutečnosti, protože by měl být údaj o početních stavech zvěře jen podpůrným údajem, nikoli údajem výchozím a zásadním. Dále je potřeba klást důraz na zachování správné skladby zvěře v honitbě, jak z hlediska věku, tak i pohlaví a sociální struktury zvěře, přičemž tyto údaje lze opět zjistit z plánu a vychází se z nich i při vytváření plánu lovu. Při řádném hospodaření by neměl být upřednostňován ekonomický lov zvěře pro zisk před ochranou přírody a krajiny či zajištěním kvality genofondu.

Připravovaná novela zákona o myslivosti plánuje zasáhnout do úpravy mysliveckého hospodaření, a to ve smyslu zpřísnění kontroly plnění plánu lovu a posílení role orgánu státní správy myslivosti, který nyní bude schvalovat vytvořený plán, příp. mu bude dána možnost ho i změnit. Dle mého mínění je dobře, že by měly být zavedeny zpřísnující změny. Domnívám se však, že s ohledem na schvalování plánu orgánem státní správy myslivosti musí být bezpodmínečně zajištěna odbornost úředních osob o tom rozhodujících. Takové osoby musí mít vzdělání v oblasti myslivosti. Příliš však nesouhlasím s možností změny plánu orgánem

státní správy myslivosti na základě jeho samotné iniciativy, v tomto směru bych spíše upřednostňovala dohodu.

Správné nastavení a dodržování plánu je důležité z hlediska na něj navazující problematiky přemnožení spárkaté zvěř, s níž se v současnosti česká myslivost potýká. Správně vytvořený plán je prvním leč zásadním krokem v boji proti zvýšeným stavům spárkaté zvěře. Tato problematika není však pouze otázkou myslivosti, ale úzce souvisí i se zemědělstvím a lesnictvím. Podle mého názoru není možno nechat převážnou část problematiky k řešení jen myslivcům, když především rozmach ekonomického zemědělství značně přispívá ke zvyšování stavů zejména černé zvěře (prase divoké) tím, že pro ni vytváří ideální životní podmínky. Jedná se převážně o pěstování monokultur kukuřice a řepky na rozsáhlých lánech v blízkosti nebo přímo v sousedství s lesem, i když to zákon o myslivosti uvádí jako nežádoucí. Myslivcům se zkracuje doba lovu, jelikož v rozsáhlých a vysokých lánech je lov zvěře znemožněn. Není tedy divu, že se zde černá zvěř usidluje i několik týdnů, rozmnožuje se a působí škody, s nimiž myslivci těžko mohou něco udělat. Vhodným řešením by zajisté bylo zavedení povinnosti pro vlastníky honebních (zemědělských) pozemků, aby primárně takové lány nevytvářeli, aby střídali plodiny a v neposlední řadě, aby např. dlouhé lány kukuřice prokládali nízkými pruhy, v nichž by mohla být černá zvěř lovena nebo aby pruhy lemovaly hranici zemědělského pozemku a lesa. Prokládání zemědělských kultur nízkými pásy je jedno z opatření zakotvených i v novém návrhu zákona o myslivosti. Při nedodržení této povinnosti nemůže pak vlastník honebního pozemku nárokovat náhradu škody, která mu vznikla, což shledávám jako velmi pozitivní. V této souvislosti by rovněž byla vhodná změna nastavené dotační politiky tak, aby stát zajistil ochranu přírodního bohatství, ekosystému a rázu krajiny.

Za zmínku stojí i to, že chemizace a mechanizace zemědělství vyhnala z polí tradiční druhy zvěře jako je koroptev polní, zajíc polní, chřástal polní či bažant obecný, přičemž v současné době je zaznamenán jejich značný úbytek. Ve velké míře je to dáno i tím, že zemědělské hospodářství vytváří pro tyto druhy zvěře takové podmínky (zmizení drobného plevelu a hmyzu z polí, vymizení remízků, sekání polních mezí na zimu na holo, chemické postřiky), které jsou pro ně přímo neslučitelné se životem. Změnou krajinného rázu, zničením remízků a keříků podél polních cest došlo k vymizení jejich přírodních útočišť. Prase divoké na ně rovněž vytváří predační tlak a vyhání je z polí. Vytvořením jednoho remízku se však situace nezlepší, ba naopak vytvoří se tím perfektní útočiště pro jejich predátory. I v této oblasti by bylo zapotřebí vyvinout tlak na zemědělce, aby přispěli např. v rámci čerpání finančních podpor k vytváření pestřejšího krajinného rázu.

Poslední zásadní problematikou, jež navazuje na výše zmíněné okruhy, je problematika odpovědnosti za škody způsobené zvěří. Podle účinné právní úpravy je odpovědnost uživatele honitby za škody objektivní, tedy za výsledek, a to ve své absolutní podobě. Toto považuji za velmi striktní stanovení odpovědnosti, vzhledem k tomu, že zvěř je obecně věc ničí, tedy *res nullius*, a je zřejmé, že tam, kde se vyskytuje, budou obvykle způsobeny i škody. Dle mého názoru by měla být zlepšena vzájemná spolupráce a komunikace subjektů, jež spolu hospodaří a vyrovnáno postavení uživatelů honiteb a vlastníků (rozuměj i nájemců, pachtýřů) honebních pozemků. Za vhodnou změnu bych v tomto ohledu považovala rozdělení odpovědnosti za škody mezi uživatele honiteb a vlastníky honebních pozemků. Jestliže by vlastníci honebních pozemků nesplnili zákonem stanovené povinnosti a neučinili opatření k zábraně škod působených zvěří, neměli by nárok na uplatnění náhrady škody. Naopak uživatelé honiteb by se zprostilí odpovědnosti za škody tehdy, pokud by splnili všechny zákonem stanovené povinnosti, ale ke vzniku škod by přesto došlo. Stát by poskytoval určitou náhradu takových škod, které by vznikly i přesto, že na obou stranách nedošlo k porušení zákonných povinností. Vzhledem k tomu by přiměřeným řešením situace bylo i stanovení určitého procenta z úrody, na němž se způsobené škody hradit nebudou. Jednalo by se o jakýsi předpoklad, že ke vzniku škod v daném procentuálním rozsahu každoročně dojde. V tomto ohledu vycházím z úvahy, že pokud zákon o myslivosti stanovuje udržování minimálních a normovaných stavů zvěře, musí rovněž počítat s tím, že tam, kde zvěř je, budou s největší pravděpodobností vznikat i škody. Taktéž v této otázce předkládaný návrh zákona o myslivosti zakotvuje změny, které by měly přinést možnost uživateli honitby zřeknout se odpovědnosti za škody v případě, že neporušil zákon o myslivosti. Novela by měla přinést i určité vyrovnání postavení subjektů.

Na závěr si dovoluji tvrdit, že účinná právní úprava myslivosti již není zcela dostačující z hlediska vyvíjejících se trendů, a to nejen v oblasti myslivosti, ale také v zemědělství a lesnictví. Vzhledem k problémům s nedostatečnou úpravou mysliveckého hospodaření a se zvýšením počtu spárkaté zvěře vedoucího k neustálému nárůstu škod způsobených zvěří na zemědělských a lesních kulturách, přichází projednávaný návrh zákona o myslivosti právě včas, aby zasáhl do nepříznivého vývoje nejen v těchto oblastech myslivosti, přinesl její novou úpravu a kýženou změnu k lepšímu.

Seznam zkratk

ČMMJ	Českomoravská myslivecká jednota, z. s.
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
MyslZ	Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů
Obč. zák.	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
TČ	Trestný čin
TZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
Zákon o myslivosti	Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů
ZoPK	Zákon České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použité literatury a dalších zdrojů

Odborné knižní publikace:

BOHUSLAV, P. a kol. *Zákon o myslivosti. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. ISBN 978-80-7478-781-2

ČECHURA, V. *Myslivecká stráž*. 1. vyd. Kapesní příručky. Praha: Orac, 2000. ISBN 80-86199-15-0

ČECHURA, V.: *Myslivost a právo*. Praha: Orac, 2000. ISBN 80-86199-12-6

DAMOHOŘSKÝ, M. a kol. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 397-399. ISBN 978-80-7400-338-7

DAMOHOŘSKÝ, M.; MÜLLEROVÁ, H.; SMOLEK, M.; SNOPOKOVÁ, T. *Zemědělské právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. ISBN 9978-80-7380-584-5

HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo: Obecná část*. 8. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7179-254-3

HROMAS, J. a kol.: *Myslivost*. 1. vyd. v edici Učebnice. Písek: Matice lesnická spol. s r.o., 2000. ISBN 80-86271-04-8

MÜLLEROVÁ, H., STEJSKAL, V.: *Ochrana zvířat v právu*, 1. vyd., Praha: Academia, 2013. 274. ISBN 978-80-200-2317-9

VACH, M. a kol.: *Myslivost*. 2. vyd., Příbram: SILVESTRIS, 1999. ISBN 80-901775-2-2

Odborné články v elektronické podobě:

BOHUSLAV, P. Přelomový judikát z Německa inspirací i pro nás? *Myslivost*. [online časopis]. 2016, č. 3, str. 40. [cit. 2016-08-02]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2016/Brezen-2016/Prelomovy-judikat-z-Nemecka-inspiraci-i-pro-nas>

ČMMJ. Vyjádření ČMMJ k novele zákona o myslivosti. *Myslivost*. [online časopis]. 2016, č. 5, str. 8. [cit. 2016-08-02]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2016/Kveten-2016/Vyjadreni-CMMJ-k-novele-zakona-o-myslivosti>

FEUEREISEL, J. Na počátku byla vize. *Myslivost*. [online časopis]. 2013, č. 4, str. 18. [cit. 2016-06-28]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2013/Duben---2013/Na-pocatku-byla-vize>

FLORA, M. Odpovědnost za škody způsobené zvěří – základní principy platné právní úpravy. *Myslivost*. [online časopis]. 2014, č. 11, str. 8. [cit. 2016-07-05]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2014/Listopad-2014/Odpovednost-za-skody-zpusobene-zveri-zakladni-pr>

FLORA, M. Odpovědnost za škody způsobené zvěří – základní principy platné právní úpravy. *Myslivost*. [online časopis]. 2014, č. 11, str. 8. [cit. 2016-07-25]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2014/Listopad-2014/Odpovednost-za-skody-zpusobene-zveri-zakladni-pr>

HAJNÝ, L. Rozhovor s ministrem zemědělství Ing. Marianem Jurečkou. *Myslivost*. [online časopis]. 2016, č. 4, str. 8. [cit. 2016-08-02]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2016/Duben-2016/Rozhovor-s-ministrem-zemedelstvi-Ing-Marianem-Jur>

CHARVÁT, A.; MIKULKA, J. Jak chápat pojem vysokocenné plodiny. *Myslivost*. [online časopis]. 2007, č. 12, str. 54. [cit. 2016-07-26]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Prosinec---2007/Jak-chapat-pojem-vysokocenna-plodina->

JANDA, T. Hospodaření se zvěří jelena siky v honitbách LČR, s. p. - LZ Kladská. *Myslivost*. [online časopis]. 2007, č. 11, str. 14. [cit. 2016-07-18]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2007/Listopad---2007/Hospodareni-se-zveri-jelena-siky-v-honitbach-LCR-->

MRTKA, J.; BORKOVCOVÁ, M. Představují domácí kočky riziko pro volně žijící živočichy? *Myslivost*. [online časopis]. 2013, č. 11, str. 14. [cit. 2016-07-11]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2013/Listopad---2013/Predstavuji-domaci-kocky-riziko-pro-volne-zijici-z>

NAVRÁTIL, Z. Řád svatého Huberta a velikost honiteb. *Myslivost*. [online]. 19. 09. 2011. [cit. 2016-07-15]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Pro-myslivce/Aktuality/Rad-svateho-Huberta-a-velikost-honiteb>

PIPEK, R. Význam mysliveckého plánování. *Myslivost*. [online časopis]. 2008, č. 12, str. 40. [cit. 2016-07-18]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2008/Prosinec---2008/Vyznam-mysliveckeho-planovani>

STRAKA, B. Kterak čeští sokolníci k největší nominaci v historii Unesco přišli. *Myslivost*. [online časopis]. 2011, č. 12, str. 36. [cit. 2016-06-27]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2011/Prosinec---2011/Kterak-cesti-sokolnici-k-nejvetsi-nominaci-v-histo>

ŠÍMA, A. PYTLÁCTVÍ po rekodifikaci trestního zákona. *Myslivost*. [online časopis]. 2010, č. 3, str. 16. [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2010/Brezen---2010/PYTLACTVI-po-rekodifikaci-trestniho-zakona>

VALA, Z. Jak dál s mysliveckým plánováním – nejčastější problémy v praxi. *Myslivost*. [online časopis]. 2011, č. 8, str. 14. [cit. 2016-07-18]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2011/Srpen---2011/Jak-dal-s-mysliveckym-planovanim---nejcastejsi-pro>

VODŇANSKÝ, M. Minimální velikost honiteb. *Myslivost*. [online časopis]. 2009, č. 12, str. 12. [cit. 2016-07-15]. Dostupné z: [http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2009/Prosinec---2009/Minimalni-velikost-honiteb-\(3\)](http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2009/Prosinec---2009/Minimalni-velikost-honiteb-(3))

Internetové zdroje:

Historie lovu a myslivosti. *Českomoravská myslivecká jednota*. [online]. © 2009 [cit. 2016-06-25]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/Charakteristika-organizace/Historie-lovu-a-myslivosti.aspx>

Historie lovu a myslivosti. *Českomoravská myslivecká jednota*. [online]. © 2009 [cit. 2016-06-25]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/Charakteristika-organizace/Historie-lovu-a-myslivosti.aspx>.

Historie lovu a myslivosti. *Českomoravská myslivecká jednota*. [online]. © 2009 [cit. 2016-06-25]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/Charakteristika-organizace/Historie-lovu-a-myslivosti.aspx>.

Historie lovu a myslivosti. *Českomoravská myslivecká jednota*. [online]. © 2009 [cit. 2016-06-27]. Dostupné z: <http://www.cmmj.cz/Charakteristika-organizace/Historie-lovu-a-myslivosti.aspx>.

Informace k lovu prasete divokého. *MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ*. [online]. 12. 01. 2016. [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/lesy/myslivost/informace-k-lovu-prasete-divokeho.html>

Kdo je FACE. *FACE*. [online]. [cit. 2016-06-28]. Dostupné z: <http://www.face.eu/about-us/who-is-face>

Právní poradna - Jak je to s lovem tchoře? Kdo je oprávněn tchoře střílet a za jakých podmínek? *Myslivost*. [online]. 17. 05. 2006. [cit. 2016-07-19]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Pro-myslivce/Poradny/Pravni-poradna/Jak-je-to-s-lovem-tchore-Kdo-je-opravnen-tchore-st>

Příroda. Co je to spárkatá zvěř. *Český rozhlas*. [online]. 13. 09. 2001. [cit. 2016-07-05]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/priroda/porady/_zprava/co-je-to-sparkata-zver--15226

Seznam nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky. *MINISTERSTVO KULTURY*. [online]. 01. 01. 2016. [cit. 2016-07-02]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/seznam-nematerialnich-statku-tradicni-a-lidove-kultury-ceske-republiky-299.html>

Právní předpisy:

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 107/2001 Sb. m. s., o přijetí Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 127/1994 Sb. m. s., o přístupu České republiky k Úmluvě o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů

Nařízení Rady (EHS) č. 3254/91, o zákazu používání nášlapných pastí ve Společenství a dovozu kožešin a zboží z určitých volně žijících živočichů ze zemí, kde jsou tyto živočichové odchyťováni pomocí nášlapných pastí nebo jiných metod odchyty, které nesplňují mezinárodní normy humánního odchyty do pastí

Směrnice č. 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Směrnice č. 147/2009/ES, o ochraně volně žijících ptáků

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 270/1992 Sb., České národní rady, kterým se mění a doplňuje zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 334/1992 Sb., České národní rady o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 200/1990 Sb., České národní rady o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 274/2009 Z. z., o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ve znenie neskorších predpisov

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd

Vyhláška č. 7/2004 Sb., o posouzení podmínek pro bažantnice a o postupu, jakým bude vymezena část honitby jako bažantnice

Vyhláška č. 553/2004 Sb., o podmínkách, vzoru a bližších pokynech vypracování plánu mysliveckého hospodaření v honitbě

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor průkazu lesní strážce, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 55/1999 Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích

Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 360/2000 Sb., o stanovení způsobu výpočtu výše náhrady škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech, včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách a na lesních porostech

Vyhláška Ministerstva životního prostředí České republiky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 343/2015 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška ministerstva zemědělství a výživy České socialistické republiky č. 20/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti

Judikatura:

Nález Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 34/03

Nález Ústavního soudu ze dne 03. 06. 2009, sp. zn. I. ÚS 104/06

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 03. 2008, sp. zn. NS 3 Tdo 56/2008

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 07. 2008, sp. zn. 28 Cdo 2708/2007

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 06. 2009, sp. zn. NS 3 Tdo 659/2009

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 08. 2012, sp. zn. 3 Tdo 984/2012

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 02. 2005, sp. zn. 25 Cdo 1390/2003

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 02. 2006, sp. zn. 22 Cdo 980/2005

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 07. 2008, sp. zn. 28 Cdo 4487/2007

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 04. 2009, sp. zn. 25 Cdo 719/2008

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 09. 2010, sp. zn. 25 Cdo 896/2009

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 03. 2013, sp. zn. 25 Cdo 346/2012

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 01. 2008, sp. zn. 1 As 43/2007-95

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 04. 2009, sp. zn. 2 As 95/2008

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 08. 03. 2012, sp. zn. 5 As 21/2011 – 39

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2013, sp. zn. 7 As 16/2013

Jiné:

Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 449/2001Sb., o myslivosti.

CHARVÁT, A.; MIKULTA, J. *Metodická příručka - Uplatňování náhrady škody a oceňování její výše způsobené užíváním honitby a zvěří na honebních pozemcích, polních kulturách, vinné révě, ovocných kulturách a zemědělských porostech - ve smyslu zákona č.499/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.* Ministerstvo zemědělství. 2012. ISBN 978-80-7434-018-5. Dostupné též z: http://eagri.cz/public/web/file/299764/_299450_478726_Metodicka_prirucka___skody.pdf

SILVARIUM. MZe představilo návrh novely zákona o myslivosti. In: *Youtube* [online]. 09. 03. 2016. [cit. 2016-08-02]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=6IdzWW-WzD8>

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá právní úpravou myslivosti v České republice. Jejím předmětem je provedení analýzy a kritické zhodnocení platné a účinné právní úpravy. Práce je rozdělena do čtyř hlavních kapitol, které se dále dělí na podkapitoly. Stěžejní část práce tvoří kapitola 3 zabývající se zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů. Pozornost je zejména zaměřena na témata zvěř a její vlastnictví, oprávnění a povinnosti myslivecké stráže, myslivecké hospodaření a důležitost plánu mysliveckého hospodaření a problematiku přemnožení některých druhů spárkaté zvěře a s tím úzce související otázku odpovědnosti za škody způsobené zvěří.

Abstract

The diploma thesis concerns the legal regulation of hunting in the Czech Republic. The subject of this thesis is to analyse and critically review of valid and effective legislation. The thesis is divided into 4 main chapters which are further sub-divided into the subchapters. The chapter 3 as a crucial part of the thesis deals with the Act No. 449/2001 Coll., on Hunting, as amended. The thesis is primarily focusing on wild game and its ownership, rights and duties of hunting guards, hunting management and importance of hunting management plan and issues relating to overpopulation of specific types of wild cloven-hoofed game which is connected with a liability for damage caused by game.

Shrnutí

Diplomová práce se zabývá právní úpravou myslivosti v České republice. Cílem diplomové práce je provedení analýzy a kritické zhodnocení platné a účinné právní úpravy, zdůraznění jejich pozitiv i nedostatků, v určitých případech navržení možných změn a zamyšlení se nad řešením *de lege ferenda* některých problémů vyskytujících se v praxi.

Diplomová práce je rozdělena do 4 hlavních kapitol, které jsou dále členěny do podkapitol. Členění práce vychází ze systematiky zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o myslivosti“).

První kapitola se věnuje historickému vývoji myslivosti a lovectví na našem území. Jsou zde uvedeny nejdůležitější historické právní předpisy vztahující se k myslivosti a podstatné skutečnosti, jež přispěly k formování právní úpravy myslivosti do dnešní podoby.

V 2. kapitole je obsažen přehled pramenů právní úpravy myslivosti. Jednotlivé podkapitoly jsou řazeny hierarchicky počínaje právní úpravou mezinárodní přes evropskou a končící vnitrostátní právní úpravou. Zahrnuty jsou nejen právní předpisy upravující přímo oblast myslivosti, ale i ty s ní úzce související.

Stěžejní část práce tvoří 3. kapitola, v níž je podrobně rozebírán platný a účinný zákon o myslivosti. Tato kapitola se dále dělí na 10 podkapitol, v nichž jsou pak vymezeny základní pojmy související s myslivostí, chov a zušlechťování zvěře, ochrana myslivosti, vymezení práv a povinností myslivecké stráže, honitby, myslivecké hospodaření, lov a jeho specifika, problematika odpovědnosti za škody, deliktní odpovědnost a státní správa myslivosti.

Z důvodu rozsáhlosti myslivecké tematiky se diplomová práce zaměřovala především na problematiku zvěře a jejího vlastnictví, na práva a povinnosti myslivecké stráže, a to zejména na usmrcování toulavých psů a koček v honitbě či oblast mysliveckého hospodaření, jakožto zásadního podkladu pro mysliveckou činnost a hospodaření se zvěří. Nebylo opomenuto ani přemnožení spárkaté zvěře a s tím související problematika odpovědnosti za škody způsobené zvěří.

V současné době se připravuje nová právní úprava v podobě novely zákona o myslivosti, proto se 4. kapitola diplomové práce věnuje porovnávání současné právní úpravy myslivosti s úpravou navrhovanou.

V závěru jsou zhodnoceny důležité poznatky o právní úpravě myslivosti získané v průběhu práce. Je upozorněno na některé její nedostatky a navržen možný způsob jejich řešení.

Summary

This diploma thesis deals with legal regulation of hunting in the Czech Republic. The aim of the thesis is an analysis and critical assessment of valid and effective legislation, emphasizing the positives and shortcomings, in certain cases, to propose possible changes and to think about solutions *de lege ferenda* some of the problems encountered in practice.

The diploma thesis is divided into 4 main chapters which are further sub-divided into subchapters. Structure of the thesis is based on the scheme of the Act No. 449/2001 Coll., on Hunting, as amended (hereinafter,, the Hunting Act ").

The first chapter concerns the historical development of hunting in our country. There are mentioned the most important historic legislation relating to hunting and essential factors that contribute to the formation of hunting legislation in its present form.

The second chapter contains a summary of sources of legal regulation of hunting. The subchapters are arranged in a hierarchy ranging from international legislation across European legislation and ending with national legislation. Included are not only legal regulations governing hunting itself but also the one closely related to it.

The crucial part of the thesis consists of Chapter 3, in which is examined in detail valid and effective Hunting Act. This chapter is further divided into 10 subsections, in which are defined the key concepts related to hunting, breeding and refinement of wild game, protection of hunting, the rights and duties of hunting guards, hunting ground, hunting management, hunt and its specifics, the issue of liability for damage, tort liability and state administration of hunting.

Due to the vastness of the hunting topic, the diploma thesis focused primarily on issues of game and its ownership, rights and duties of the hunting guards, especially on the killing of stray dogs and alley cats in hunting ground or on hunting management as an essential base for hunting activities and wild game management. The problems of overpopulation of wild cloven-hoofed game were not omitted as well as the related issue of liability for damage caused by game.

Currently, new legislation is being prepared in the form of an amendment to the Hunting Act, therefore the 4th chapter of the diploma thesis deals with the comparison of the current hunting legislation with the proposed adjustment.

Important information and findings about the legal regulation of hunting acquired during the thesis are evaluated in the end. Some of its shortcomings are also highlighted and possible ways of their solution are proposed.

Název práce v českém a anglickém jazyce

Myslivost a její právní úprava

Hunting and its legal regulation

Klíčová slova

Myslivost

Hunting

Zvěř

Animals, (wild) game

Myslivecká stráž

Hunting guard

Odpovědnost za škody

Liability for damage

Myslivecké hospodaření

Hunting management